ÚVODNÍ SLOVO

Je to již 160 let od doby, kdy byl v Hodoníně založen spolek Svatopluk. Přestože Svatopluk nebyl divadelní soubor a neexistoval po celých 160 let, stal se pro rozvoj a existenci ochotnického divadla v Hodoníně zcela nepostradatelným. Právě díky jeho aktivitám vzniklo prostředí, které umožnilo rozvoj organizované české kultury v tehdejším převážně německy mluvícím městě.

Jsem hrdý na to, že současní nástupci českých obrozenců působí právě při Domě kultury Hodonín, jehož jsem ředitelem. Tímto si společně připomínáme bohatou historii ochotníků v Hodoníně, jejich velké úspěchy, ale i krize, které je během celé doby existence potkaly.

Jsem si vědom, že divadelní ochotnictví vyžaduje velkou míru odříkání, především osobního času. Ochotnictví stojí mnoho píle, ale také talentu, který je nezbytný při přípravě každého divadelního představení. Bylo tomu tak v minulosti, stejně jako dnes.

Přeji všem divadelním ochotníkům nadšené publikum, které jejich práci ocení potleskem ve stoje. Přeji hodonínským ochotníkům spoustu dobrých her a mnoho dalších úspěšných let na prknech, které znamenají svět.

Ing. Petr Hruška
ředitel Domu kultury Hodonín

ÚVODNÍ SLOVO AUTORŮ

Dovolujeme si Vám předložit publikaci mapující 160 let ochotnického divadla v Hodoníně, v hlavní roli s divadelním souborem Svatopluk.

První, delší část se věnuje historii, zahrnuje období let 1865–1989.

Druhá část začíná porevolučním rokem 1990 a končí dneškem, tedy rokem 2025. Tuto dobu si dobře pamatujeme, zažili jsme ji, odehráli…

Hezké čtení.

Lukáš Pachl a Vladimír Jašek

HISTORIE OCHOTNICKÉHO DIVADLA V HODONÍNĚ

1865–1989

Lukáš PACHL

Z historie ochotnického divadla v České republice

Ochotnické divadlo představuje v České republice jeden z nejstarších a nejvýznamnějších kulturních fenoménů s kontinuální tradicí trvající více než dvě staletí. Od svých počátků v 18. století až po současnost sehrálo klíčovou roli v rozvoji české kultury, jazyka a národního uvědomění.

Počátky a formativní období (18. století – 1848)

České ochotnické divadlo má své kořeny v 18. století a těsně souvisí s národním obrozením. Za oficiální počátek se považuje rok 1786, kdy Jan Petruška (1762–1819), písmák, podučitel a tkadlec z Vysokého nad Jizerou, nastudoval se svými žáky první české divadelní představení. Petruška byl inspirován návštěvou divadla Bouda na pražském Koňském trhu, kde zhlédl hru Břetislav a Jitka od Václava Tháma. Po návratu domů sepsal vlastní hru „Bruncvík" a sehrál ji nejprve ve své světnici, později v přírodě, a nakonec v upravených prostorách radnice.

Divadelní činnost vyrostla z tradic barokního sousedského divadla a náboženských dramat, která se hrávala při církevních slavnostech. Postupně se však začala odklánět od náboženských témat k světskému repertoáru inspirovanému národními dějinami a obrozeneckými ideály.

V prvních desetiletích 19. století se ochotnické divadlo rychle rozšířilo po celých Čechách. Významné byly především hry Václava Klimenta Klicpery, Jana Nepomuka Štěpánka a Josefa Kajetána Tyla, které tvořily základ repertoáru ochotnických divadel. Hrávalo se v hostincích, na radnicích, ve školách, ve stodolách i pod širým nebem. V Lomnici nad Popelkou byla roku 1825 založena jedna z nejstarších ochotnických společností.

Důležitým mezníkem bylo založení Teisingerova divadla (1821–1824) a Kajetánského divadla (1834–1837) v Praze, která ovlivňovala repertoár profesionálního Stavovského divadla a kde často hráli také ochotníci.

Éra Bachova absolutismu (1848–1867)

Období po potlačení revoluce 1848 přineslo pro ochotnické divadlo obtížné časy. Bachův divadelní řád z roku 1850 znamenal výrazné omezení divadelní činnosti. Každé představení muselo být předem schváleno úřady, texty podléhaly přísné censuře a nesmělo se odchylovat od schváleného znění. Za porušení těchto pravidel hrozily pokuty i vězení.

V tomto období se ochotnická představení mohla konat pouze s charitativním účelem a musela být povolena úřady. Většina inscenací se proto hrála nezákonně. Přesto se divadelní tradice nezastavila úplně – některé spolky pokračovaly v činnosti i nadále, i když v omezeném rozsahu.

Konstituční éra a rozmach (1867–1918)

Vydání zákonů o právu spolčovacím a shromažďovacím v roce 1867 znamenalo zlom v dějinách ochotnického divadla. Ochotníci mohli konečně vytvářet řádně registrované spolky. V roce 1868 byla založena Divadelní jednota, která měla koordinovat činnost ochotnických spolků z Čech, Moravy a Slezska.

Významným milníkem bylo založení Matice divadelní v roce 1880, která byla o pět let později nahrazena Ústřední maticí divadelních ochotníků českých (ÚMDOČ). Tato organizace sjednocovala ochotnické spolky, vydávala divadelní texty, pořádala kurzy a dramatické školy.

V této době se výrazně rozrostla dramaturgická nabídka o českou operu (díla Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka) a operetu. Divadlo se stalo důležitým kulturním a společenským centrem měst i vesnic. Z výtěžků ochotnických představení se financovala výstavba městských divadel, a dokonce se přispívalo na stavbu Národního divadla.

Koncem 19. století začala vznikat také dělnická ochotnická divadla, jejichž členové pocházeli z řad dělníků a hrávali pro dělnické publikum. Nejznámější bylo Dělnické divadlo hrající v sále Typografické besedy v Praze.

Počátky spolkové činnosti v Hodoníně

Důležitou oporou národního hnutí a nositelem kulturního života v Hodoníně byly české spolky. Jedním z prvních a také jedním z historicky nejvýznamnějších českých spolků v Hodoníně byl čtenářsko – zpěvácký spolek Svatopluk.

Přesto, že je tento v širokém povědomí obyvatel Hodonína dlouhodobě spojován především s divadelními aktivitami ve městě Hodoníně, s ochotnickým divadlem jej ve skutečnosti intenzivně pojí až období po roce 1989. Ochotnické divadlo v Hodoníně má přesto dlouhou tradici, která sice není spojena se spolkem Svatopluk jako takovým, ten však na tuto tradici úspěšně navázal a snaží se ji udržet i do budoucna.

Proč vlastně Svatopluk

Proč jsou vlastně spolky zakládané v 19. století velmi často pojmenovány názvem Svatopluk. Spolky tak odkazují na významnou historickou postavu – Svatopluka I., vládce Velké Moravy, který je považován za jednoho z nejvýznamnějších panovníků raného středověku ve střední Evropě. Důvody pro pojmenování těchto spolků jeho jménem lze hledat v jeho historickém odkazu, politickém významu a symbolice spojené s národní identitou.

Svatopluk stal symbolem slovanského národního obrození. Slovenské a české národní hnutí hledalo inspiraci v historických postavách, které reprezentovaly sílu, jednotu a kulturní dědictví Slovanů. Svatopluk byl

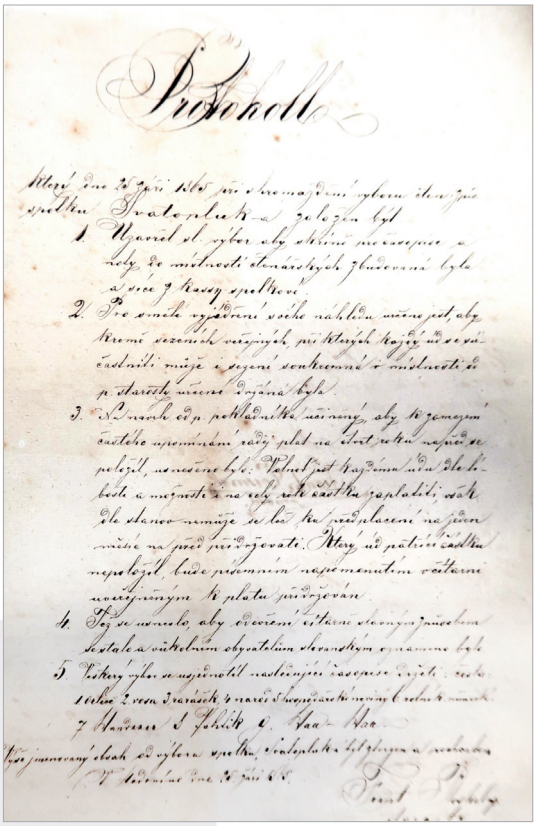
často idealizován jako král Slováků nebo jako vůdce slovanského lidu. Například Ján Hollý napsal epickou báseň Svätopluk (1833), která oslavovala jeho vládu a spojovala jeho odkaz s národní hrdostí Slováků.

Svatopluk měl také významný vztah k církvi – jeho říše byla pod ochranou papeže a hrála klíčovou roli v šíření křesťanství mezi Slovany. Tento duchovní aspekt mohl být důležitým faktorem pro pojmenování spolků jeho jménem, protože spolky často sloužily nejen jako centra společenského života, ale také jako nositelé kulturních a morálních hodnot. Legenda o „svazku prutů", kterou údajně Svatopluk předal svým synům na smrtelné posteli, se stala symbolem jednoty a síly prostřednictvím spolupráce. Tato myšlenka byla inspirativní pro spolky usilující o posílení komunitního ducha a solidarity mezi členy.

Pojmenování spolků po Svatoplukovi tedy odráží kombinaci historického respektu, kulturního dědictví a snahy o podporu národní identity v době, kdy slovanské národy čelily politickým výzvám Rakousko-uherské monarchie.

Spolek Svatopluk

První písemnou zmínku o spolku Svatopluk nacházíme v roce 1865, kdy zakládající členové poslali na moravské místodržitelství návrh stanov ke schválení. Stalo se tak po pádu bachovského absolutismu, kdy se uvolňuje veřejný život a rostou snahy o posílení národního uvědomění obyvatelstva.

„Vlasti k národu! …pod tímto heslem založen byl kroužek náš, by miloval vlast svoji, bližního svého, by vypomáhal tam, kdeže zapotřebí….

…český… byl založen ku podpoře lidu milého a přátelského, pro vlast a národ český….

…vznikne tak Pěvecko – čtenářský spolek Svatopluk, založen jest 24. září 1865 a to panem Antonínem Příhodou na žádost starosty, jenž podporovati mládež, kulturu a chudé tímto htěl….

… stal se tak název SVATOPLUK, jenž jméno českých králů, vítězství a válek je…

Úryvky by měly pocházet ze zakládací listiny spolku Svatopluk, která se však dochovala ve velmi poškozené podobě.

Místodržitelství text stanov dne 31. 8. 1865 schválilo. Prvním starostou byl zvolen František Ploskal st. a spolu s ním osmičlenné užší vedení spolku ve kterém zasedali například František Čermák (farář) jako jednatel spolku, Antonín Příhoda jako ředitel zpěvu, Alois Přikryl (lékárník), Antonín Němec (páter) nebo Hynek Formandl (statkář). První schůze se zúčastnilo 76 členů.

Původní stanovy spolku se nedochovaly, existuje pouze zmínka ze dne 1. 1. 1866, ve které starosta spolku žádá o přepracování neúplných stanov spolku. Spolek v té době sídlil v hostinci u Koprů v menší místnosti v prvním patře, kam bylo pro tyto účely dokonce přivezeno piano.

Zde se členové scházeli k četbě knih, novin a časopisů a za doprovodu klavíru nacvičovali sborový zpěv.

Od 1. října 1865 provozoval spolek veřejnou čítárnu, ve které půjčoval knihy a tiskoviny za poplatek, který umožňoval postupně rozšiřovat knihovnu. Již v roce 1865 měl spolek předplaceny následující noviny a časopisy: Moravská orlice, Humoristické listy, Vosa, Rarášek, Národ, Hospodářské noviny, Rolník a Politika a také německé Wanderer, politik a Wau – Wau.

Od počátku realizoval spolek své pěvecké vystoupení nejčastěji za účelem pomoci chudým dítkám školou povinným. Této aktivitě se členové spolku dle protokolu z jednání výboru spolku z listopadu 1865 věnovali již od roku 1863. V roce 1863 tak již můžeme hledat prvotní charitativní aktivity osob, které se následně staly zakládajícími členy spolku Svatopluk.

Již od svého počátku spolupracoval spolek Svatopluk při svých vystoupeních se spolky s okolních měst a obcí. Již v prosinci 1865 uspořádal Svatopluk veřejné vystoupení, kterého se účastnily pěvecké spolky ze Strážnice, Podivína, Uherského Hradiště, Slavkova, ale také z Holíče a Skalice.

V roce 1866 byl za hospodáře spolku zvolen Ján Hausner a za pokladníka Jozef Riedl. Členy výboru byli dále zvoleni František Vykydal a Ján Zach, náhradníkem Jan Sasinek.

V roce 1867 proběhly kompletní volby vedení spolku. Předsedou byl opět zvolen pan František Ploskal st., do výboru byli zvoleni Jozef Riedl, Ján Hausner, Karel Kopeček, František Vykydal, František Čermák a Ján Sasinek. Jako náhradníci do výboru byli zvoleni Karel Lišar a Ján Zach.

Na národní cítění členů zapůsobila účast při kladení základního kamene Národního divadla v Praze v roce 1868.

V knize zápisů ze schůzí spolku jsou vedeny četné zprávy o pořádání zpěváckých zábav, osvětových přednášek k tématům z oblasti dějin hudby, koncertů, recitačních odpolední a dalších akcí, kterých se členové Svatopluku aktivně účastnili. Spolek pořádal také divadelní představení a plesy.

Ze zápisů v roce 1881 vidíme, že předsedou spolku je Dr. Alois Beránek, jednatelem a hospodářem Josef Dorazil, pokladníkem Petr Kropáč, členy výboru František Ploskal, Karel Kopeček, Vykydal, Mořic Švarc a Karel Hausner. V této době měl spolek 90 členů.

Členové svými vystoupeními utvářeli program na mnoha výročích a slavnostech města jako např. v roce 1881, kdy pěvecký sbor spolku zazpíval na slavnosti svěcení praporu hodonínských vojenských veteránů skladbu s názvem Modlitba. Svatopluk organizoval také zábavy na masopustní pondělí, zábavu mikulášskou a silvestrovskou.

Výnosy z pořádaných zábav a akcí byly věnovány na dobročinné účely zejména pro potřeby chudých dětí.

V té době se vedení spolku volilo každý rok. V roce 1882 tak bylo vedení spolku zvoleno v následujícím složení předsedou spolku je opět Dr. Alois Beránek, do výboru jsou zvoleni Josef Dorazil jako jednatel, Petr Kropáč, František Ploskal, Karel Kopeček, Mořic Švarc, Jan Fuňák a Jan Mucha jako hospodář.

V rámci masopustu v roce 1883 uspořádal spolek také šibřinky (tradiční masopustní ples). Postupně však klesá počet členů spolku, v roce 1884 je již členů Svatopluku pouze 78.

V roce 1885 nahrazuje Josefa Dorazila ve vedení spolku Václav Mach. Ředitelem zpěvu se stává pan Alois Menšík. Jednatelem je následně zvolen Jan Mucha, pokladníkem Petr Kropáč a hospodářem Václav Mach.

V roce 1885 zakoupila Občanská záložna dům v tehdejší Ratíškovické ulici a upravila jej na Besední dům (v pozdějších letech označován jako Dělnický dům). K výstavbě Besedního domu jsou citována slova JUDr. Dorazila: *„Ve dvoraně zřízeno bylo stálé jeviště, hrála se divadla, pořádaly přednášky a zábavy. Zkrátka v Besedním domě byl rušný, nejen zábavný, ale i vzdělávací a uvědomovací život." Byla období, kdy zde probíhala dokonce i školní výuka a také první česká školka, zřízená v Hodoníně roce 1883 byla později umístěna právě do dvora Besedního domu."*

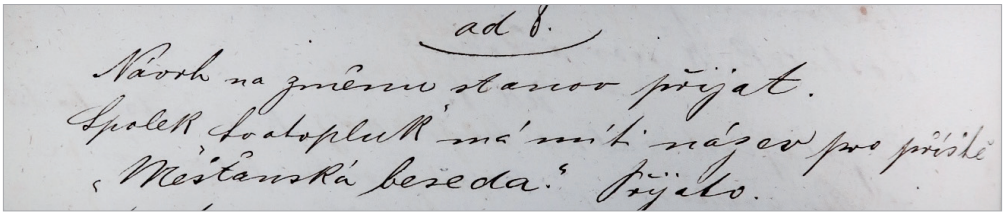

Zde se také již v roce 1886 koná valná hromada Svatopluku a spolek tak opouští své tradiční sídlo v restauraci u Koprů. V této době patří mezi hlavní aktivity spolku provozování knihovny, sborový zpěv a organizování kulturních akcí v Hodoníně. Společenské zábavy v té době navštěvuje pravidelně cca 350 lidí a výtěžek je nadále věnován na úhradu školních potřeb chudých dětí. Zábavy jsou konány pravidelně, například v únorovém termínu se konal Taneční vínek čepečkový.

Spolek Měšťanská beseda

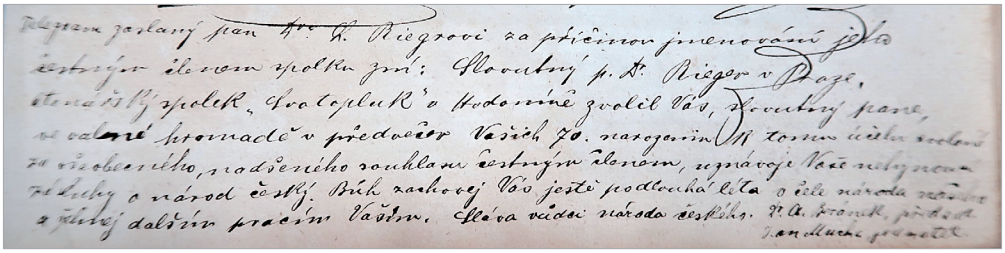
Na valné hromadě, která se konala 18 února 1887, se spolek Svatopluk přejmenovává na Měšťanskou besedu. Tím končí nejstarší historie spolku Svatopluk a jeho nástupcem se stal spolek Měšťanská beseda. Oficiálně se však spolek přejmenoval až v roce 1889, kdy došlo k zápisu změny stanov.

Rozšířil se také výbor spolku na devět členů a v doplňovací volbě tak byli dalšími členy spolku zvoleni Dr. Hess, p. Schmied a Jan Kopr.

ad 8.
Návrh na změnu stanov přijat.
Spolek Svatopluk má míti název pro příště
„Měšťanská beseda." Přijato.

Dle nových stanov bylo cílem spolku *…pěstovati četbu a hudbu, pořádati přednášky a výlety, zábavy, divadelní představení apod.*

Za čestné členy spolku byli často voleni významní představitelé politického života. V roce 1888 byl za čestného člena spolku zvolen u příležitosti jeho 70. narozenin politik František Ladislav Rieger. Z textu telegramu, který členové spolku u této příležitosti vypravili je patrné, že ještě v této době používají označení spolek Svatopluk.

Telegram zaslaný pan Fr. L. Riegrovi za příčinou jmenování jeho
čestným členem spolku zní: Slovutný p. Dr. Rieger v Praze,
Měšťanský spolek „Svatopluk" v Hodoníně zvolil Vás, Slovutný pane,
ve valné hromadě v předvečer Vašich 70. narozenin za tomto účelu svolané
za čestného, nadšeného souhlasem čestným členem, upínavaje Vaše nebyvalé
síly k lásce o národ český, Bůh zachovej Vás ještě podlouhá léta o čele národa našeho
a přejeme dalším pracím Vašim. Ctěná vůdci národa českého. V. A. Beránek, předseda
Jan Fuňák, jednatel.

Počátkem roku 1889 postihla spolek tragická událost, když zemřel jeho dlouholetý předseda Dr. Alois Beránek. Smutek nad touto událostí projevili členové spolku nejen organizovanou účastí v pohřebním průvodu, ale také skutečností, že v nejbližší době nepořádali žádné kulturní akce.

Dr. Alois Beránek (1836, Kroměříž – 1889, Hodonín)

Dr. Alois Beránek se narodil v roce 1836 v Kroměříži, kde absolvoval gymnázium, následně vystudoval práva na univerzitě ve Vídni. V roce 1869 se stal advokátem a usadil se v Hodoníně. Brzy po své příchodu byl Dr. Beránek zvolen jako předseda občanské záložny. Za předsedu si jej zvolil také spolek Svatopluk, středisko české strany národní, oba úřady zastával až do své smrti, i když poslední volby předsedy spolku Svatopluk se již ze zdravotních důvodů nemohl zúčastnit, stejně byl jednohlasně zvolen jeho předsedou. V roce 1873 byl zvolen také do obecního úřadu města Hodonína, v roce 1876 se stal radním města. V této funkci působil až do roku 1885. Zasloužil se o založení parku na tzv. Pančavě. Stál také za rozdělením bývalé utrakvistické školy na českou a německou část. Dr. Beránek byl také u založení besedního domu, ve kterém měly místní spolky jako Svatopluk a Sokol svůj útulek.

Novým předsedou spolku byl na valné hromadě, která se konala 20. ledna 1889 zvolen Jan Fuňák. Do výboru byli zvoleni následující: Dr. František Hess, Jan Mucha, František Ploskal, Jan Behal, p. Veselý, p. Mikulík, Hynek Hodan a Jan Kopr.

Výbor spolku se dohodl na zřízení spolkové knihovny. Knihovna odebírala české časopisy a noviny. Podle záznamů o revizi z roku 1891 fond čítal 682 knih. Podstatným přínosem spolku Svatopluk pro hodonínské občany bylo zpřístupnění knihovny a čítárny v Besedním domě veřejnosti v březnu 1911. Čítárna zajišťovala všechny deníky, politické listy a významné revue ze všech vědních oborů. Veřejná knihovna byla v Hodoníně otevřena v roce 1921 a jejím prvním knihovníkem se stal profesor Petr Princ. Vlastenečtí smýšlející členové spolku dobře chápali význam divadla jako prostředku proti germanizaci našich zemí, která byla také v Hodoníně velmi intenzivní. Také divadelní představení se v té době musely hrát střídavě německy a česky.

Po přestěhování spolku do Besedního domu se členové spolku začínají věnovat aktivně také ochotnickému divadlu.

První písemnou zmínku o ochotnické činnosti členů Svatopluku nacházíme ze zábavy silvestrovské na konci roku 1888, kterou společně pořádali členové spolku Svatopluk a Sokola, a ve které odehráli členové Svatopluku frašku Klobouk, ve které účinkovali slečny Voháňková a Hodanová a pánové Jan Kopr, Fabián, Paigrt, Spiegel a Laštůvka.

V roce 1889 se prezentovali členové Svatopluku prvními plnohodnotnými divadelními hrami Mlynář a jeho dítě a Damoklův meč.

Měšťanská beseda velmi úzce spolupracovala s Dobročinným spolkem dam v Hodoníně, který byl založen především na podporu chudých dětí a sirotků. Společně byly pořádány vánoční besídky, mikulášské besídky a lesní slavnosti.

Na začátku 20. století se spolek začal potýkat s problémy ve vedení, vedoucí výboru spolku začali stagnovat, což se projevilo na celkových aktivitách spolku, což bylo velmi negativně vnímáno i veřejností.

V roce 1910 se stal čestným členem Tomáš Garrigue Masaryk a v roce 1912 také malíř Jože Úprka.

Pod názvem Měšťanská beseda fungoval spolek až do roku 1919, kdy se přejmenoval na Osvětový spolek Masaryk v Hodoníně.

Přestože spolek Svatopluk s tímto označením fungoval pouze o něco málo více, než dvacet let zapsal se významným písmem do historie Hodonína. Na jeho činnost totiž navazuje nejen místní veřejná knihovna, ale odkazuje se na něj také místní symfonický orchestr.

Ochotnické divadlo v Hodoníně za Rakouska-Uherska

Zmínky o divadelnictví v Hodoníně však pocházejí z mnohem dřívější doby. Útržkovité informace zmiňují existenci ochotnického divadla již po roce 1860. S ochotnickým divadlem je spojována také osobnost T. G. Masaryka v době, kdy zde krátce působil jako učitelský pomocník na zdejší utrakvistické škole. Ochotníci nejdříve působili v Hrubé hospodě (stála na místě dnešního Městského úřadu) náležející habsburskému velkostatku (v areálu dnešního městského úřadu na rozhraní mezi Velkomoravskou ulicí a Tyršovou ulicí), kde se mělo hrávat v letech 1865–1868.

Pak se představení přenesla do hostince p. Smékala, od roku 1877 do sálu restaurace u Koprů a následně pak od roku 1885 do Besedního domu. V Besedním domě už se hrálo výlučně česky. Předtím bylo nutné hrát střídavě německy a česky.

Klub (Spolek) divadelních ochotníků

Velmi aktivním členem spolku Svatopluk byl advokát JUDr. Josef Dorazil, který se ve spolku podílel především na organizaci divadelních představení v Hodoníně.

Josef Dorazil se stal také zakládajícím členem a prvním předsedou ochotnického divadelního spolku, který v roce 1892 zahájil svou činnost a začaly se také připravovat dokumenty potřebné pro oficiální ustavení spolku pod názvem Klub divadelních ochotníků. V dalších letech pak změnil svůj název na Spolek divadelních ochotníků.

JUDr. Josef Dorazil (1850–1924)

Významný advokát a národopisný pracovník pocházející z Loučky u Starého Jičína. S Hodonínem je spjat zejména začátek jeho profesní kariéry – právě zde zahájil svou advokátní praxi a aktivně se zapojil do veřejného a společenského života města. V Hodoníně Dorazil působil jako advokátní koncipient a byl činný v různých spolcích a aktivitách, které podporovaly český národní život na jižní Moravě. Po určité době své působení rozšířil také do Strážnice a dalších moravských měst, později měl výrazný vliv například v Kroměříži a Valašském Meziříčí. Všude, kde působil, se Dorazil zapojoval nejen do advokacie, ale také do kulturního a politického života, podporoval vznik muzeí, knihoven, čítáren a aktivně pracoval v národopisných a kulturních spolcích. Jeho práce v Hodoníně představuje důležitou část jeho života – jednalo se o jeho první velký profesní krok, kterým zasáhl do kulturního a občanského dění nejen ve městě, ale i v širším regionu jižní Moravy.

První představení odehráli členové spolku 20. listopadu 1892, kdy se prezentovali hrou Vodní družstvo od J. Štolby. Před oficiálním zahájením činnosti spolku v roce 1893 nacvičili jeho členové celkem čtyři představení. Ještě v roce 1892 se také podíleli na organizaci mikulášské a silvestrovské zábavy.

Mezi zakládající členy patřil kromě JUDr. Dorazila také Hynek Hodan, který se stal jeho náměstkem, Antonín Spiegl, Marie Spieglová, Hana Boučková roz. Kudrnová, Zdenka Jordánková, Ladislav Krybus, Olga Krybusová, Jan Kopr, Karel Kudrna, František Ploskal, Karel Hollan, Josef Schier, Josef Schmied a Jan Kafka. Zakládající schůze se zúčastnilo celkem 11 dam a 16 pánů.

Jako první režiséři byli ve spolku ustanoveni pan Hynek Hodan, Ladislav Krybus a František Ploskal.

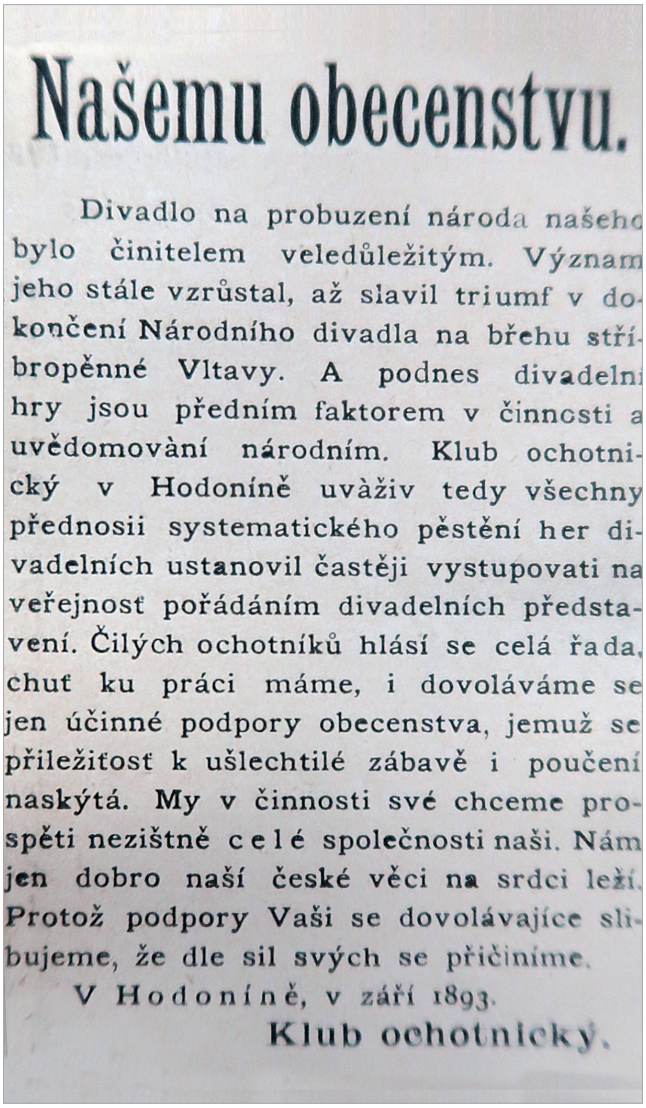
Klub původně utvořil tři odbory: divadelní, zpěvácký a hudební, ale dlouhodobě činný byl především odbor divadelní.

Zpočátku aktivně fungovalo také oddělení zpěvácké, ke kterému se přihlásilo 16 dam a 30 pánů, Za sbormistry si zvolili pány Effenbergera a Mikulíka, kteří tuto činnost vykonávali již ve spolku Svatopluk, resp. Měšťanské besedě.

Ve stanovách spolku byly zakotveny i četné povinnosti členů spolku, jako např. povinnost účastnit se divadelních zkoušek. Kromě povinností neslo členství ve spolku také jisté výhody, jako např. dva volné lístky na každé spolkové představení.

Spolek pořádal nejen divadelní představení, ale i hudební zábavy. V roce 1893 se spolek spolupodílel na organizaci závodů cyklistů na silnici k Rohatci a následující zahradní slavnosti s koncertem a večerním vystoupením zpěváckého spolku Záboj.

Ochotnický spolek oficiálně zahájil svou činnost 1. října 1893 a takto byla tato skutečnost prezentována v Hodonínských listech: *„Ochotnický klub v Hodoníně zahájil v neděli dne 1. října novou činnost a konstatujeme předem, že se zdarem. Pod obezřetným a neúnavným vedením p. Hodana sdružil se ochotníků a spanilých ochotnic tak veliký počet, že jest oprávněna naděje, že divadlu se dobře dařiti bude, ačli jen obecenstvo nezištnému podniku tomu nakloněno zůstane. Posud pořádána představení dvě. V neděli 1. října sehrána veselohra ‚Ona mluví ze spaní' a fraška ‚D.S.' Z účinkujících setkali jsme se tu s osvědčenými již ochotníky sl. Kudrnovou, Miškovou a Vohankovou, p. Ploskalem, Chmelařem, Bezděkem, Kudrnou a Speiglem… V neděli 8. října sehrána činohra ‚Paní Kastelánová' a fraška ‚Já jsem doma'. Na obě představení se sešlo obecenstva hojný počet. Těšíme se na další představení v neděli dne 22. 10. k němuž je připravena znamenitá původní hra ‚Na rozcestí' od hraběte Kolovrata – Krakovského.*

Našemu obecenstvu.

Divadlo na probuzení národa našeho bylo činitelem veledůležitým. Význam jeho stále vzrůstal, až slavil triumf v dokončení Národního divadla na břehu stříbropěnné Vltavy. A podnes divadelní hry jsou předním faktorem v činnosti a uvědomování národním. Klub ochotnický v Hodoníně uváživ tedy všechny přednosii systematického pěstění her divadelních ustanovil častěji vystupovati na veřejnosť pořádáním divadelních představení. Čilých ochotníků hlásí se celá řada, chuť ku práci máme, i dovoláváme se jen účinné podpory obecenstva, jemuž se příležitosť k ušlechtilé zábavě i poučení naskýtá. My v činnosti své chceme prospěti nezištně celé společnosti naši. Nám jen dobro naší české věci na srdci leží. Protož podpory Vaši se dovolávajíce slibujeme, že dle sil svých se přičiníme.

V Hodoníně, v září 1893.

Klub ochotnický.

Na této zprávě je možné prezentovat nebývalou aktivitu tehdejších ochotníků, kteří během jediného měsíce dokázali uvést pět různých divadelních představení, i když tak to bylo mnohdy na hraně sil jednotlivých interpretů. Některé divadelní kusy sice byly kratší, než jsme dnes zvyklí, mnohdy jen ve formě jednoaktovek, většina her však byla naprosto plnohodnotných, a především s rozsáhlým obsazením. Například ve hře „Rodinná vojna" od Ferdinanda Františka Šamberka účinkovalo 17 osob a rozhodně se tedy nejednalo o snadný kus, a to zejména z režisérského pohledu.

Zkoušení jednotlivých her tak muselo být velmi krátké, ale za to intenzivní. Například, když divadelníci avizovali představení „Paní Marjánka, matka pluku" uváděli, že *kus tento není tak lehce na jiných ochotnických divadlech provozovati, jelikož každá jednota neovládá tak výbornými silami jako právě náš klub hodonský. Zkoušky ku představení tomu se již tento týden konají."* Jednotlivé hry tak byly zkoušeny v řádu dnů max. pár týdnů, což je pro současné ochotníky věc absolutně nepředstavitelná.

Dobový tisk o činnosti divadelních ochotníků informoval velmi podrobně, a to včetně shrnutí obsahu divadelní hry, tak i výkonu jednotlivých postav. Je tedy zřejmé, že divadlo hrálo v tehdejší době velmi významnou společenskou roli. Takto například psal reportér Hodonínských listů v roce 1893.

Jako první kus hrán „Knoflík" od Rosena, přelož. El. Pešková. Ač děj této veselohry je přejednoduchý, přece dovedl autor celým uspořádáním kusu obecenstvo měrou vrchovatou upoutat. Jednotlivá místa přímo ke smíchu vybízejí. Podařenou figurkou je professor Levandule (p. Hollan). Hned na začátku rozesmál obecenstvo. Pořád něco velmi horlivě hledal, a když se ho jeho choť Gabriela (sl. Kudrnová) ptala, co hledá, nevěděl, a byl by rád od ní zvěděl, co vlastně hledá, Konečně podařilo se mu přece na stolku manželčině nalézti – červený knoflík, který dříve zdobil šaty Gabrieliny sestřenice, rozkošné Berty (sl. Horáková). Pan professor v den své svatby onen knoflík našel, nevěda ovšem komu patří a přišil si ho na svůj kabát v tom chvalitebném úmyslu, aby prý ho upamatoval na četné manželské povinnosti, které ovšem jako novopečený manžel ještě nazpaměť uměti nemohl. A právě tento knoflík je příčinou všech nepříjemností, které ubohého p. professora potkaly. Konečně celá věc se náležitě vysvětlí a rozváděné strany smíří. Pan Hollan provedl svou úlohu velmi dobře. Obzvláště se líbila virtuozita, s kterou knoflík přišíval. Sl. Kudrnová hrála s elegancí, jakou jen na divadlech velkoměstských zvyklí jsme vídati. Scéna, v níž praví svému manželovi: „Pane já vás propouštím" byla mistrně hrána. Toileta slečnina svědčila jako vždy o velmi jemném vkusu. Sl. Horáková jako Berta pěkně se vyjímala. Ona pohybuje se vůbec na jevišti s jistotou, jaké mnohý ochotník teprve po dlouhém čase se dočká. Pan Hruška jako Sedmikráska mohl býti poněkud živější. Souhra byla velmi dobrá. Druhým kusem byla Benedixova „Čeleď" přeložena od Novotného. Kus tento líbil se rozhodně, a soudě dle úsudků sem tam pronášených mohu směle říct, že zaujímá svým provedením jedno z prvních míst. Všichni účinkující hráli tak hladce a přirozeně, že těžko je říci, kdo lépe hrál. Z větší úloh musíme zejména uvésti p. Kudrnu jako Josefa, kočího. Viděli jsme p. Kudrnu již v rozličných úlohách, velmi dobře provedených, ale jsme nuceni říci, že Josef se mu nad očekávání podařil. Inu, Inu, mh, inu – a již sálem bouřil nehorázný smích, neboť nebylo možno se nesmát při tak komicky pronášeném inu, inu. Komorník (p. Speigel) byl znamenitě maskován a hrál svou úlohu dobře. Též p. Andrle jako štolba nás svou nenucenou hrou překvapil. Václav, pekař (p. Veselý) rozesmál obecenstvo

svou mazlivou výřečností a Jan, řezník (p. Štěrbák) svými novinami. Z dam hrála slečna Kudrnová kuchařku velmi dobře. Obzvláště dobrá byla scéna, kdy jí Josef vyznává lásku. To cudné upejpání, ten originální polibek rozesmát musel každého. Mlíkařka (sl. Sklenářová) byla velmi dobrá, taktéž panská (sl. Horáková) a komorná (sl. Veselá). Souhra kusu byla výborná. Vše šlo jako na drátkách. Pan Hodan jako režisér se skutečně přičinil. Původní fraška „Krásná Helena" od Jos. Žofky je kus dobrý a ač byl hrán celkem dobře bylo přece znáti již jakousi únavu jak obecenstva, tak i účinkujících. Dva kusy byly by úplně postačily….

Mlynář a jeho dítě 1893

Divadelní kus „Mlynář a jeho dítě" truchlohra německého autora Raupacha byla velmi oblíbená divadelní hra, která se pravidelně opakovala u příležitosti svátku Všech svatých. Také k ní se vztahuje několik zábavných historek, které vypovídají také o charakteru některých členů tehdejšího spolku.

Když se měla tato hra opětovně nacvičovat, hlásil se o pozici ducha pan K. Kudrna, který byl znám jako vyhlášený komik. „To ne" ohradil se zcela vážně režisér p. Speigl „prohlašuji, že povedu režii s podmínkou, že Kudrna do zákulisí nepřijde". Věděl totiž dobře, co pan Kudrna dovede, a právem se obával, že by ztropil něco, co by dušičkový kus změnilo ve veselohru.

Titulní roli hrával v těchto letech vždy pan František Ploskal. Pamětníci vzpomínají, že nikdy před tím, ani nikdy potom neviděli tu roli tak dokonale podat a také málokterý herec dosáhl takového úspěch na jevišti, jako on. *To byl jedinečný, strhující výkon a pan Ploskal jistě by se byl v této úloze uplatnil i na velkém jevišti. Jistě také proto bývaly návštěvy na „Všecky svaté" obrovské, divadlo bylo do posledního místečka vyprodáno, v prostřední uličce i po stranách se tísnily davy stojících skoro až k jevišti, na galerii hlava na hlavě. Zajímavé je, že to bylo obecenstvo téměř všecko neznámé, které jinak po celý rok do divadla nešlo. A toho vzlykání, těch slz! V tmavém hledišti rozeznávali herci pouze spousty bílých kapesníků dojatého obecenstva.*

Jednou, se na „Vše svaté“ hrál opět „Mlynář a jeho dítě“. Konrád od svého posledního vystoupení v téže úloze trochu ztloustnul. Upozornil jsem ho, že kalhoty jsou těsné, aby si vzal pro každý případ plavky. Konrád byl příliš jistý a oblékl si kalhoty bez jiného prádla. Když pak ležel za hrobem ve chvíli, když přes jeviště šli duchové, vstal rychle a kalhoty mu praskly. Po této katastrofě nezbylo Konrádovi nic jiného než po kolenou odejít z jeviště. Vzpomínal v roce 1933 pan Karel Kudrna.

9 hra v předplacení. 9 hra v předplacení.

Hraje se:

Na všeobecnou žádost po druhé!

ŽENICHOVÉ.

Sta očeská původní rýmovana veselohra ve 3 jedn. od S. K. Macháčka. Vystavil H. Hodan.

Historické, staročeské kostumy od řed. česk. divadla p. Václ. Hübnera.

OSOBY:

Rodoslav, bohatý český rytíř		p. Chmelař.
Militka, jeho dcera		sl. Kudrnova.
Strachota,	rytíři, ji sobě namlouvajíci	p. Kudrna.
Bukovec,		p. Ploskal.
Milinský,		p. Krybus.
Vítek, syn hradního		p. Veselý.

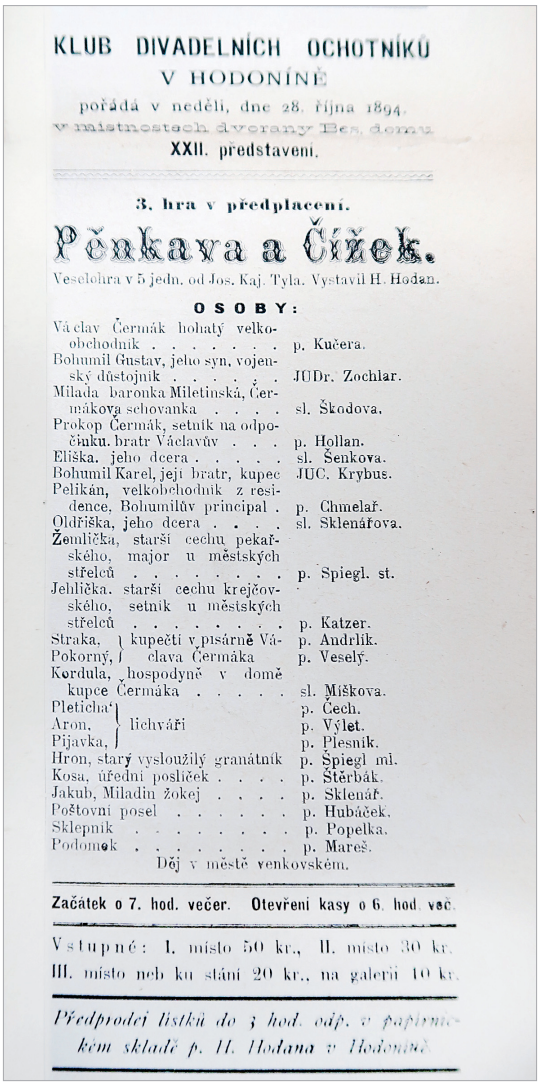
Děj na zámku rytíře Rodoslava. Mezi prvním a druhým jednáním delší přestávka.

Další významnou úlohou divadla v té době bylo zprostředkování veřejnosti soudobou česky psanou literaturu, která prožívala velkého rozmachu a posilovala a prohlubovala tak národní cítění u českého obyvatelstva. Patrné je to například z hodnocení divadelních představení „Ženichové“ od autora Simeona Karla Macháčka: *„Provedení kusu samého bylo tak zdařilé, že účinkující byli po jednotlivých jednáních 3 až 4kráte vyvoláni. Potlesku nechtělo míti konce a vidno, že česká literatura má tak drahocenné skvosty jak každá jiná cizojazyční, a že třeba jen podati našemu lidu toho co jim od srdce k srdci prýští. Ten nezkažený čistý ano abychom řekli panenský humor zamlouval se tak příjemně, tak mile, posluchačstvu našemu, že bylo až unešeno.“*

Klub divadelních ochotníků v této době přebírá od spolku Měšťanská beseda také organizaci tradičních zábav ve městě. Divadelníci tak pořádají nebo spolupořádají masopustní zábavu, Šibřiny, velikonoční zábavu a zábavu silvestrovskou. Akce jsou velmi oblíbené a dobře navštěvované, o čemž svědčí, že v mnoha případech má veřejnost přístup pouze na základě zvláštní pozvánky. Akce se konají v Měšťanské besedě.

Dalším předsedou se po odchodu JUDr. Dorazila z Hodonína v roce 1893 stal místní tiskař a papírník Hynek Hodan. Hynek Hodan byl předsedou až do roku 1900, kdy se této funkce pro neshody ve spolku a také ze zdravotních důvodů vzdal. Do valné hromady, která se konala 1. 3. 1901, vedl spolek Karel Kučera. Na valné hromadě byl předsedou opětovně zvolen JUDr. Dorazil, který spolek vedl až do roku 1903. V dubnu 1901 bývalý ředitel Hynek Hodan zemřel. Dle

vzpomínek jeho souputníků *„odešel tak zkušený, obětavý, pro divadlo a českou věc zanícený pracovník. O založení klubu získal si neocenitelných zásluh, věnoval své síly a čas jak divadlu, tak i národnímu životu hodonskému.*

KLUB DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ
V HODONÍNĚ
pořádá v neděli, dne 28. října 1894.
v místnostech dvorany Bes. domu
XXII. představení.

3. hra v předplacení.

Pěkava a Čížek.

Veselohra v 5 jedn. od Jos. Kaj. Tyla. Vystavil H. Hodan.

OSOBY:

Václav Čermák bohatý velkoobchodník . . . . . p. Kučera.
Bohumil Gustav, jeho syn, vojenský důstojník . . . . . JUDr. Zochlar.
Milada baronka Miletinská, Čermákova schovanka . . . . . sl. Škodova.
Prokop Čermák, sedlák na odpočinku, bratr Václavův . . . p. Hollan.
Eliška, jeho dcera . . . . . sl. Šenkova.
Bohumil Karel, jeji bratr, kupec JUC. Krybus.
Pelikán, velkoobchodník z residence, Bohumilův principal . p. Chmelař.
Oldřiška, jeho dcera . . . . sl. Sklenářova.
Žemlička, starší cechu pekařského, major u městských střelců . . . . . p. Spiegl. st.
Jehlička, starší cechu krejčovského, setník u městských střelců . . . . . p. Katzer.
Straka, } kupečtí v písárně Vá- p. Andrlik.
Pokorný, } clava Čermáka p. Veselý.
Kordula, hospodyně v domě kupce Čermáka . . . . . sl. Míšková.
Pletichа } p. Čech.
Aron, } lichváři p. Výlet.
Pijavka, } p. Plesnik.
Hron, starý vysloužilý granátník p. Spiegl ml.
Kosa, úřední posliček . . . . p. Štěrbák.
Jakub, Miladin žokej . . . . p. Sklenář.
Poštovní posel . . . . . p. Hubáček.
Sklepník . . . . . p. Popelka.
Podomek . . . . . p. Mareš.

Děj v městě venkovském.

Začátek o 7. hod. večer. Otevření kasy o 6. hod. več.

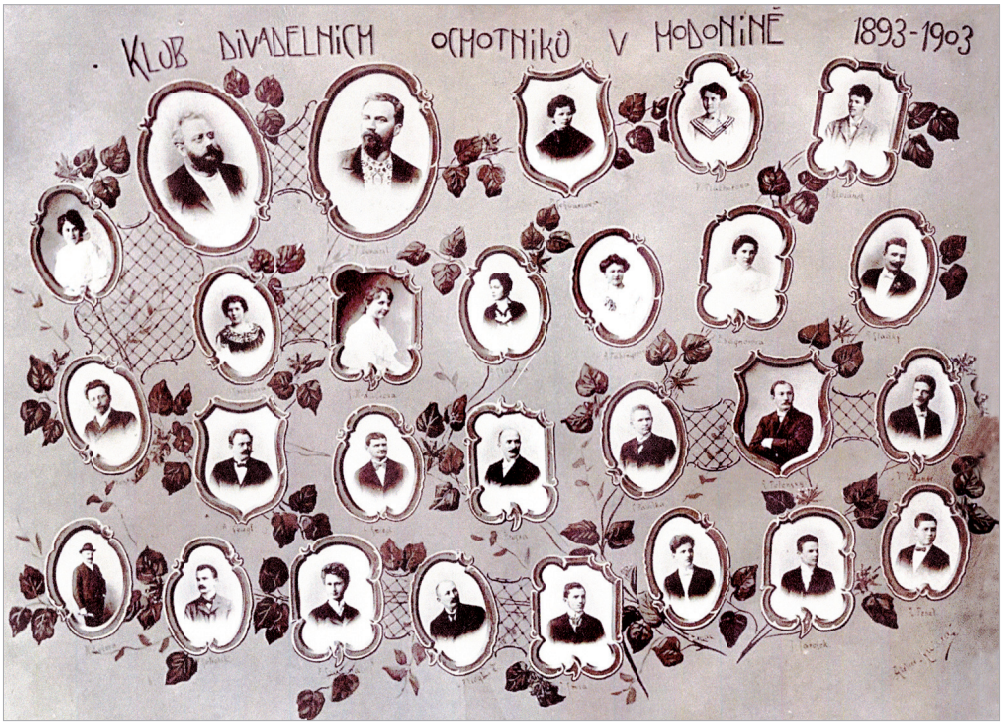
Vstupné: I. místo 50 kr., II. místo 30 kr.
III. místo neb ku stání 20 kr., na galerii 10 kr.

Předprodej lístků do 3 hod. odp. v papírnickém skladě p. H. Hodana v Hodoníně.

V dubnu 1894 se Klub ochotnických divadelníků stal jedním ze zakládajících členů Matice hodonské, která se nejen zasloužila o vznik první české reálky v Hodoníně, ale také stála za vznikem Společnosti Slovenského muzea (i jejího nástupce Masarykova muzea), a stejně tak i při formování knihovnictví v Hodoníně. V této souvislosti iniciovala zřízení veřejné knihovny a čítárny za spolupráce Měšťanské besedy, jež pro tento účel propůjčila místnosti v Besedním domě. Jedním z prvních předsedů Matice Hodonské byl JUDr. František Hess, advokát a poslanec Moravského zemského sněmu, který byl nejen starostou Sokola, podílel se na vydávání Hodonínských listů, ale byl také aktivní ve spolku Měšťanská beseda. Na jeho počest byla po jeho smrti část dnešní Národní třídy přejmenována na Hessovu. Toto pojmenování bylo za nacistické okupace zrušeno, a již nikdy nebylo obnoveno.

Od roku 1894 začal Klub divadelních ochotníků pořádat v zahradě Besedního domu komponované programy s názvem Veselá hodinka pod deštníkem, při které byly kombinovaný komická čísla herců, s hudebními a pěveckými čísly.

Dramaturgicky se spolek zaobíral nejen českými, ale i zahraničními hrami, které se těšily velkému zájmu a v regionálním kontextu dosahovaly vysoké úrovně. O tom svědčí také časté hostování herců z předních českých divadelních scén. Například již v roce 1894 vystoupil ve hře „Světec či blázen“ člen Národního divadla v Praze Vojta Slukov, který toto představení hrál právě i v Národním divadle. Z dobového tisku se pak dovídáme o představiteli hlavní

role, že *nechybíme řekneme-li, že jmenovaný kus proniká a padá provedením úlohy hlavní. Ne z těch důvodů jako u jiných, jež zahrnuje hra, ale proto, že hlavní úloha není-li dobře prostudována, rozčleněna, stupňována, zničí úplně autorem zamýšlený dojem. U nás úloha ta provedená p. Vojtou Slukovem, jenž čítá ji ke svým nejskvělejším a nejzdařilejším výkonům, jež na jevišti Národního divadla podány byly. Možno říci, že jeho výtečným provedením této partie, činící mimo to ohromné požadavky na vydatnost a vytrvalost hlasu, podán již důkaz neobyčejné herecké rutiny a vzácné inteligence.*

Představení se odehrálo u příležitosti manifestačního otevření České matiční reálky v Hodoníně 16. září 1894 a celou slavnost uzavíralo.

Představení slavilo velký úspěch, který je podrobně popsán i v Hodonínských listech: *Hned po 7. hodině večerní plnilo se divadlo hostmi takovou měrou, že o půl 8 vkusně vyzdobená divadelní síň byla přeplněna obecenstvem, mezi nimi spatřili jsem c.k. okresního hejtmana pana Spengiera,*

zástupce spolků zúčastnivších se slavnosti a veškerou českou inteligenci Hodonskou. Divadelní síň byla přeplněna, a ještě přicházeli hosté žádající za vstup: leč přání tomu nemohlo býti pro nedostatek místa vyhověno. V síni vše zářilo radostí. Při prvním zvonění na jevišti utichl šum a když po zvednutí opony objevil se na jevišti Lorenzo (p. Vojta Slukov) přivítala bouře potlesku umělce, který neváživ daleké cesty a nevšední obětavosti zavítal z Prahy k nám, aby svým uměním dodal neobyčejného lesku památné pro Slovácko slavnosti. Úchvatná a dojemná tragédie „Světec či blázen" byla na divadle našem mistrovsky sehrána. Souhra byla bezvadná; jednotlivé úlohy pravdivě a přirozeně podány. Netřeba podotýkati, že hrou svou nad ostatní vynikal Lorenco (p. Slukov) a poskytl nám výkonem svým umělecký požitek, za který mu tuto srdečné díky vzdáváme! Ines (sl. Vohánková) překonala hrou svou sama sebe, jí důstojně po boku řadí se výkon Angely (sl. Míšková), Juany (pí. Meitnerová). Také vévodkyně A. (sl. Gallerova) předvedla svou úlohu přiměřeně. Všichni pánové podali toho večera dokonalé výkony a může si naše divadlo k těmto silám blahopřáti. Bouře potlesku prorývala výkřiky slávy, výborně odměnila herce a umělce za každým jednáním, tak že opětně a opětně musela se opona zvednouti, aby hrou nadšené obecenstvo mohlo vzdáti hold svůj milému hostu, který je svou hrou, svým uměním dovedl

tak unésti. Obecenstvo neskrblilo též četnými projevy uznalosti. S živou účastí sledovalo obecenstvo děj na jevišti a nadšení od jednání k jednání stoupalo, a když poměry uštvaný Lorenco propadá svému osudu a opona padá tu potlesk nechce vzíti konce a obecenstvo, jemuž po většině po tváři kanou slze žádá ještě, a ještě spatřiti v tvář umělci, aby mu své díky vzdalo dříve než ze středu se odebéře. Ke konci této zprávy nelze nám se nezmínit se o hojné pochvale a spokojenosti, kterou Vojta Slukov vůči členům divadelního klubu opětovně najevo dal.

V roce 1896 pak ve Vrchlického „Noci na Karlštejně" vystupoval další člen a režisér Národního divadla v Praze Jakub Seifert. Při této příležitosti hodonínští ochotníci značně rozšířili svou garderobiéru, protože byli poprvé nuceni použít historické kostýmy. Představení předcházela také slavnostní předehra, kterou složil zvlášť k této veselohře český skladatel Zdeněk Fibich. Hudební předehru zahrály slečna Zdenka Skácelová a p. F. Adamec, oba na piano. Představení bylo sehráno 16. 9. 1896 u příležitosti vysvěcení budovy české reálky v Hodoníně.

Hodonínští ochotníci neslavili však vždy jen úspěchy, ale potýkali se také s běžnými problémy. Například při hodnocení představení „Monika“ od Josefa Jiřího Kolára se můžeme dočíst následující: *Pan Plesnik se ve 3. jednání ve druhém výstupu trochu s vystoupením omeškal. Nic není na divadle horšího a trapnějšího jako takové opoždění. Nápovědu bylo tentokráte moc slyšet; za to však ve druhé půlce sálu nebylo chvílemi účinkujícím pranic rozumět. To je vada, která se více méně jako nitka všemi představeními táhne. Přáli bychom si, aby se již byla dokonce dotáhla a sice jak v zájmu obecenstva, tak i v zájmu účinkujících. Víme náležitě oceniti, jak velkou námahu účinkujících, kterou s nastudováním kusu mají, tak i velkou oběť, kterou tím dobré věci přinášejí, a proto jim musí hlavně na tom záležet, aby poslouchajícímu obecenstvu nic neušlo, nic temno, neporozuměno nezůstalo. A to se stane jen tenkrát, když každý co možná nejvíce zřetelně mluviti bude. Tím také celá hra nabude rázu živějšího, a obecenstvo s větší účastí sledovati bude děj. Obleky byly velmi vkusné a co nejhlavnější je, že nebylo nic vypůjčeno, nýbrž všecko z vlastní garderoby. Zajisté jen nedopatřením stalo se, že sál otopen nebyl. Obecenstvo na to reptalo. Konečně bychom si přáli, aby někdo z klubu staral se vždy o to, by nikdo v sále vůbec nekouřil.*

Průběh historických Slovenských dnů v Hodoníně 13.–15. 8. 1905, z nichž vzešla výzva k politické spolupráci obou našich národů, obohatila inscenace hry F. X. Svobody – Směry života, na které se podílel zástupce činohry Národního divadla v Praze Karel Želenský.

Tuto akci vysoce vyzvedli v časopise Divadlo, kde uvedli *„Spolek divadelních ochotníků v Hodoníně vykonal dne 12. a 15. srpna t. r., kdy zahájena byla v městě tom výstava, záslužný čin nejen tím, že ku zdaru zahajovací slavnosti uspořádáním přispěl, ale i tím, že poskytl obecenstvu a jím hoštěným krajanům možnost seznámiti jednoho z vynikajících umělců Národního divadla. V podvečer zahájení výstavy sehrál při vyprodaném Besedním domě Svobodovy Směry života, s Karlem Želenským v hlavní roli Antonína. Dokonalý výkon Želenského v této úloze jest pražskému obecenstvu znám z provedení jmenované hry v Národním divadle a stačí tudíž pouze konstatovati, že výkonem tímto bylo obecenstvo přímo v nadšení uváděno…*

Od roku 1904 byl s krátkými přestávkami až do roku 1922 předsedou Antonín Spiegl.

Spolek v těchto letech dosáhl spolek největšího rozmachu. Lze o něm říct, že věnoval nejkrásnější léta svého života ochotnickému divadlu. Ti, kteří pracovali za jeho vedení, nikdy nezapomněli, s jakým nadšením a vervou žil jenom pro divadlo. Proto také, když se pro jeho nemoc stal novým předsedou počátkem roku 1923 profesor Petr Princ, byl Antonín Spiegl jednomyslně zvolen na mimořádné valné hromadě čestným členem za dlouholetou a neocenitelnou činnost ve spolku.

V listopadu 1907 inscenoval spolek Krylovu Divošku, v níž s místními herci vystoupil jako host člen činohry brněnského divadla L. Pech. V prosinci 1913 ve hře M. A. Šimáčka Jiný vzduch se spolu s místními ochotníky představil člen činohry a režisér brněnského divadla Jaroslav Auerswald.

Skvělé výkony divadelních ochotníků z Hodonína se dostaly až do Prahy, na půdu Ústřední matice divadelní (zal. 1886), která jim třikrát (1903, 1908 a 1910) udělila Čestné uznání. Hodonínští ochotníci byli vedle Brna a Vyškova jedinými zástupci Moravy na slavnosti k 25. výročí ustavení Ústřední matice divadelní, na níž se projednávali perspektivy českého a moravského divadelnictví.

V roce 1904 se klub přejmenovává na Spolek divadelních ochotníků a stává se členem Ústřední matice divadelního ochotnictva Československého v Praze.

Spolek se nezabýval pouze činoherní tvorbou, ale studoval i hudebně – dramatická představení. První operu, kterou divadelní spolek uvedl, byl v roce 1907 opus skladatele Viléma Blodka „V studni“, kterou pomohl souboru nastudovat další významný člen spolku Svatopluk Hippolyt Hopp, významný hudební skladatel, muzikant a pedagog, který v Hodoníně začíná působit v roce od roku 1896.

V roce 1909 absolvuje ředitel spolku Antonín Speigl režisérský kurz v Praze. Následně je ochotníky nacvičena divadelní hra Maryša, na jejíž premiéru jsou pozváni také bratři Mrštíkové. Maryša je později sehrána také v roce 1913 u příležitosti otevření Domu umění 4. 5. 1913 a Sdružení výtvarných umělců moravských (SVUM) věnoval spolek čistý výnos z představení ve výši 215 K.

V roce 1914 převzal funkci ředitele spolku Karel Kudrna. Místoředitelem spolku byl v tomto období pan Rudolf Fencl. Válečnými poměry byla činnost divadelní téměř zastavena. Pokud byla v tomto období nacvičována divadla, režíroval je pan Antonín Spiegl. V roce 1918 vzdal se výbor všech svých funkcí a předsedou byl zvolen Dr. Čeněk Brunne. Osobní poměry se ve spolku opět přiostřily a vedení spolku dostává se po krátké době opět do rukou původních ochotníků Spiegla, Kudrny, Ploskala, Fencla a dalších. Ředitelem spolku je zvolen opět Antonín Spiegl.

Počet představení v jednotlivých letech 1893–1918

(při některých představení bylo odehráno i více divadelních her).

1893 – odehráno 13 představení

Ona mluví ze spaní (*Rosen*)
D. S. (*V. J. K.*)
Paní Kastelánová (*Kořenovský*)
Já jsem doma (*Skála*)
Na rozcestí (*Krakovský*)
Věno (*Častolovský*)
Mlynář a jeho dítě (*Raupach*)
Čeleď (*Benedik*)
Knoflík (Rosen)
Krásná Helena (*Žofka*)
Pan Měsíček obchodník (*Stroupežnický*)
Tři ženy najednou (*Scribe*)
Všichni se hašteří (*Kuta*)
Pokuta muže (*J. P.*)
Ženichové (*Macháček*)
Dejte mi hubičku (*Rosen*)
Rodinná vojna (*Šamberk*)
Pst (*Scribe*)
Pod ochranou Napoleona (*Stroupežnický*)
Rekrutyrka v Kocourkově (*Zbraslavský*)

Klub divadelních ochotníků
V HODONÍNĚ
pořádá v úterý, dne 26. prosince 1893.
v místnostech dvorany Besedního domu
XI. představení.

II hra v předplacení. — II hra v předplacení.

Hraje se:

I.

"PST!"

Veselohra ve dvou jednáních od Scribe. Z franštiny přeložil E. Z. Vystavil F. Ploskal.

OSOBY:

Kníže Potemkin . . . . . p. Ploskal.
Hraběnka Branická, jeho neť . . . s. Vohánkova.
Ladislav Radzimský, polský důstojník . p. Bezděk.
Rlelov, pokladník . . . . . p. Dr. Zochlar
Alexina, jeho choť . . . . . sl. Kudrnova
1 důstojník . . . . . p. Veselý.
2. „ . . . . . p. Pardon.
1 sluha . . . . . p. L. Špiegel
2. „ . . . . . * * *

Rokokové kostumy od Jarosl. Kellera v Praze.

II.

Básník sokem.

Původ. fraška o jednom jednání od Jos. Žofky. Vystavil H. Hodan.

OSOBY:

Gustav Rozkošný, soudní adjunkt. . . p. Hollan.
Božena, jeho manželka . . . . . sl. Veselá.
Paní Cibulková, její teta . . . . . sl. Kudrnova.
Tadeáš Rambousek . . . . . p. Kudrna.
Kristof, sluha , ... p. Müller.
Lizinka, panská . . . . . sl. Sklenářova.

Děj v Praze.

Začátek o 7 h. — Otevření kasy o 6 h. več.

CENY MÍST: I. místo 50, II. místo 30, III. místo neb ku stání 20, galerie 10 kr. — Předprodej lístků a předplatné v obchodě p. H. Hodana.

Klub divadelních ochotníků
V HODONÍNĚ
pořádá v neděli, dne 12. listopadu 1893
v místnostech dvorany Besedního domu
VI. představení.

6 hra v předplacení. — 6 hra v předplacení.

Hraje se:

PAN MĚSÍČEK,
obchodník
aneb:
RECEPT,
jak se dělají hlasy k volbám.

Veselohra ve třech jednáni. Napsal L. Stroupežnický. Vystavil Frant. Ploskal.

OSOBY:

Měsíček, soukromník, vdovec . . . p. Ploskal.
Jindřich, doktor práv } jeho děti . p. Kojetský.
Gabriela, } . . sl. Horáková.
Konr. Bukovský, inž., jejich příbuzný . p. Veselý.
Klarsonová, bohatá vdova . . . . sl. Kudrnova.
Eliška, její příbuzná . . . . . sl. Vohánkova.
Bibiana, uhlířka . . . . . sl. Miškova.
Pikoliny . . . . . p. Kudrna.
Zelenka, } měšťané . . . . . p. Špiegl.
Vrbický, } . . . . . p. Chmelař.
Prokop, sluha v domě pí. Klarsonové . p. Müller.

Děj ve větším městě na Hodonsku. — První a druhé jednání v zahradě pí. Klarsonové, třetí v Měsíčkově bytu.

Na mnohostrannou žádost začátek již o 7 h. večer. — Otevření kasy o 6 hod.

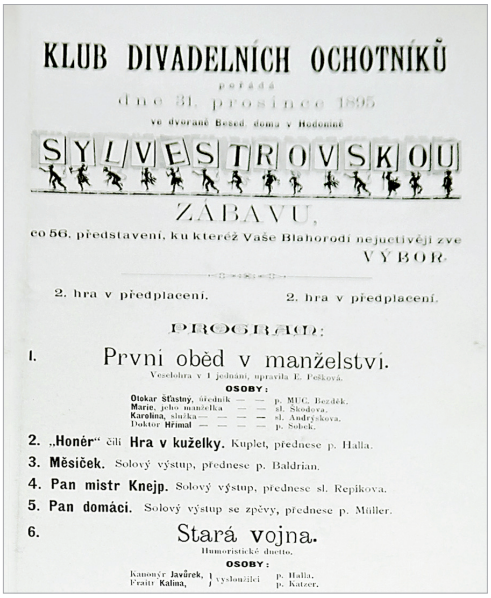
CENY MÍST: I. místo 50, II. místo 30, III. místo neb ku stání 20, galerie 10 kr. — Předprodej lístků a předplatné v obchodě p. H. Hodana.

1894 – 25 představení

Sestřenka (*Ruth*)
Komedianti na vesnici (*Pešková*)
Staří blázni (*Turnovský*)
Dobrodružství na statku (*Řehák*)
Dva mladíci (*K. R. V*)
Paní Marjánka matka pluku (*Tyl*)
Debora (*Kolář*)
Dejte mi facku (*Dumanoir*)
Veselý nebožtík (*E. F. Züngel*)
Jen po proudu (*Ernestová*)
Veselá hodinka odehráno 3×
Svět či blázen (*Echegaray*)
Svatební noc (*Kukla*)
Komandant na útěku (*Scribe*)
Doktorovo tajemství (*Libenský*)
Veselohra na mostě (*Klicpera*)
Pěnkava a Čížek (*Tyl*)
Mlynář a jeho dítě (*Raupach*)
Nepohrávej s ohněm (*Pešková*)
Noc na Karlštejně (*Vrchlický*)
Manžel ze šetrnosti (*Abrahamovicz*)
Monika (*Kolár*)
Paní mincmistrová (*Stroupežnický*)
Zvíkovský rarášek (*Stroupežnický*)
Kytka (*Klicpera*)
Když se ženské smějou (*Libenský*)
Bratranec (*Štolba*)
Rohovín Čtverrohý (*Klicpera*)
Můj ráj (*Kafka*)
Nemaluj čerta na stěnu (*Pešková*)
Přítelkyně Hrdinové (*Vinkler*)
Přednáška u vrátné (*Kramuele*)

1895 – 17 představení

Jeden z nás se musí oženit (*Strakatý*)
Dr. Žampion (*Fredro*)
Ve veřejném životě (*Pippich*)
Následky prvního manželství (*Michel*)
Oskar (*Scribe*)
Starožitná ještěrka, Paní kvartýrská,
Paličova dcera (*Tyl*)
Eva Kubánková (*Šamberk*)
Dr. Žvanil (*Kalisch*)
Sem – tam (*Nestroy*)
Dvě postele v jednom pokoji
(*Zbraslavský*)
Král Václav a jeho kat (*Dubinský*)
Komnata (*Reimer*)
Paní Putifarka *(M. Sch.*)
Sňatek s překážkami (*W. Ellis*)
Nad propastí (*Vrchlický*)
Střežený zeť (*Görner*)
Břinkalovy trampoty (*Šamberk*)
Strýčkové (*Pinkas*)
Karel Havlíček Borovský (*Šamberk)*
Nápady (*Novotný*)
O Mikuláši (*Stankovský*)
Sirotčí peníze (*Stroupežnický*)
Damoklův meč (*Putlitz*)
První oběd v manželství (*Pešková*)
Monsiuer Herkules (*Belly*)
Za živa mrtví manželé (*A. Bäuerle*)

KLUB DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ

pořádá

dne 31. prosince 1895

ve dvoraně Besed. domu v Hodoníně

SYLVESTROVSKOU

ZÁBAVU,

co 56. představení, ku kteréž Vaše Blahorodí nejuctivěji zve

VÝBOR.

2. hra v předplacení. 2. hra v předplacení.

PROGRAM:

1. První oběd v manželství.
Veselohra v 1 jednání, upravila E. Fešková.
OSOBY:
Otokar Šťastný, měšťák — — p. MUC. Bezděk.
Marie, jeho manželka — — sl. Škodova.
Karolina, sluška — — — sl. Andrýskova.
Doktor Hřímal — — — — p. Sobek.

2. „Honěr" čili **Hra v kuželky.** Kuplet, přednese p. Halla.

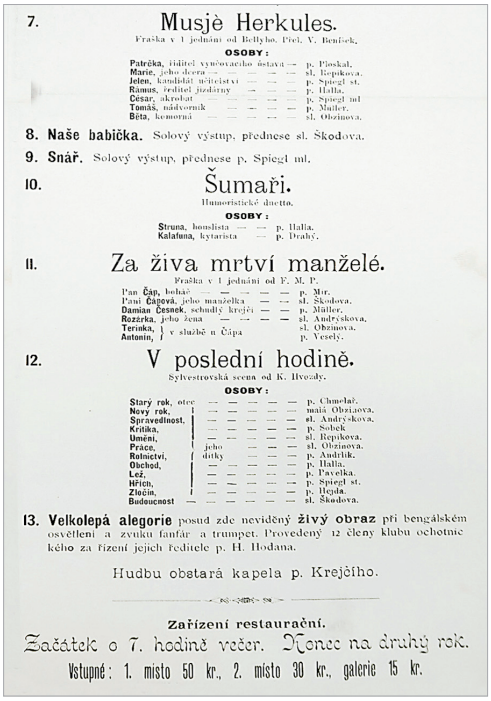
3. **Měsíček.** Sólový výstup, přednese p. Baldrian.

4. **Pan mistr Knejp.** Sólový výstup, přednese sl. Repíkova.

5. **Pan domáci.** Sólový výstup se zpěvy, přednese p. Müller.

6. Stará vojna.
Humoristické duetto.
OSOBY:
Kanonýr Javůrek, } vysloužilci — p. Halla.
Fraitr Kalina, } — p. Katzer.

Program ze Silvestra 1895

7. Musjè Herkules.
Fraška v 1 jednání od Bellyho. Přel. V. Beneš.
OSOBY:
Patrčka, ředitel vyměňovacího ústavu — p. Ploskal.
Marie, jeho dcera — — — sl. Repíkova.
Jelen, kandidát učitelství — — p. Spiegl st.
Ramus, ředitel jízdárny — — p. Halla.
César, akrobat — — — p. Spiegl ml.
Tomáš, nádvorník — — — p. Müller.
Běta, komorná — — — — sl. Obzinova.

8. **Naše babička.** Sólový výstup, přednese sl. Škodova.

9. **Snář.** Sólový výstup, přednese p. Spiegl ml.

10. Šumaři.
Humoristické duetto.
OSOBY:
Struna, houslista — — p. Halla.
Kalafuna, kytarista — — p. Drahý.

11. Za živa mrtví manželé.
Fraška v 1 jednání od F. M. P.
Pan Čáp, bohač — — — — p. Mir.
Paní Čápová, jeho manželka — — sl. Škodova.
Damian Česnek, schudlý krejčí — — p. Müller.
Rozárka, jeho žena — — — sl. Andrýskova.
Terinka, } v službě u Čápa — sl. Obzinova.
Antonín, } — p. Veselý.

12. V poslední hodině.
Sylvestrovská scena od K. Hvozdy.
OSOBY:
Starý rok, otec — — — — p. Chmelař.
Nový rok, — — — — — maná Obzinova.
Spravedlnost, — — — — — sl. Andrýskova.
Kritika, — — — — — p. Sobek.
Umění, — — — — — sl. Repíkova.
Práce, jeho — — — sl. Obzinova.
Rolnictví, dítky — — — p. Andrlík.
Obchod, — — — — p. Halla.
Lež, — — — — — p. Pavelka.
Hříchy, — — — — — p. Spiegl st.
Zločin, — — — — — p. Hegda.
Budoucnost — — — — — sl. Škodova.

13. **Velkolepá alegorie** posud zde neviděný **živý obraz** při bengálském osvětlení a zvuku fanfár a trumpet. Provedený 12 členy klubu ochotnického za řízení jejich ředitele p. H. Hodana.

Hudbu obstará kapela p. Krejčího.

Zařízení restaurační.

Začátek o 7. hodině večer. Konec na druhý rok.

Vstupné: 1. místo 50 kr., 2. místo 30 kr., galerie 15 kr.

1896 – 13 představení

Svědek (*Vrchlický*)
Tchýně do domu spokojenost z domu,
Hadrián z Římsu (*Klicpera*)
Signora Lucia (*Wolf*)
Jen žádné klení (*Berton*)
Pod čepcem (*Grey*)
Zkažená krev (*Stroupežnický*)
Tři klobouky najednou (*Siraudin*)
Pokažené námluvy (*J. K.*)
Plesové střevíce (*Gastinau*)
V poptavárně (*Oužlabina*)
Zlaté péro (*Tůma*)
Medvěd (*Čechov*)
Noc na Karlštejně (*Vrchlický*)
Zbrojířova dcera (*Král*)
Námluvy (*Čechov*)
Nevinný (*P. N.*)
Žijte blaze, paní tchýně (*Rosen*)
Uhlíři (*Gille*)
Paní mincmistrová (*Stroupežnický*)
Dvě vdovy (*Mallefille*)
Rozpustilé holky ve škole (*Kafka*)

Zbrojířova dcera

1897–7 představení

Dámy mezi sebou (*A. K.*)
Veselohra v kuchyni (*Abt*)
V jařmu (*Kunětická*)
Mezi umělci (*Štolba*)
Ideál (*Ruth*)
Josef Kajetán Tyl (*Šamberk*)
Zlatý pavouk (*Stroupežnický*)
Roztomilý pán (*Labiche*)
Pan registrátor v tisíci úzkostech (*S. Z.*)
Bohudíky, je prostřeno (*Gozlom*)
Svatebčané (*Velikanovič*)

Dámy mezi sebou

1898 – 9 představení

Symfonie (*Pasovský*)
Zloděj (*Štolba*)
Kdo mi půjčí svou ženu (*J. K.*)
Josef Kajetán Tyl (*Šamberk*)
Jikrová polévka (*Kostelecký*)
Noviny to spletly (*Belnach*)
Peníze (*Štolba*)
Strakonický dudák (*Tyl*)
V panském čeledníku (*Stroupežnický*)
České amazonky (*Tyl*)

1899 – 8 představení

České amazonky (*Tyl*)
Královský panoš (*Théaulon*)

Boža

Boucharon (*Šamberk*)
Čínská zeď (*Šamberk*)
Můj ráj (*Kafka*)
Profesor zmeškal hodinu (*Krakovský*)
Svatojánský dvůr (*Boleslavský*)
Dividenda (*Krylov*)
Boža (*Archleb*)
Klub cyklistů (*Žukovský*)
Spanilá mlynářka (*Melleville*)
Recept proti tchýním (*Baníček*)
Paní tchýně u večeře (*Šimůnek*)
Svatební košile (*Čacký*)
Krvavá pomsta (*Cimrhanzl*)

1900 – 8 představení

Uvězněna o vodě a chlebě (*Pešková*)
Dobrodruzi (*Bezděch*)
Černá hora (*Volkán*)
Praha je Praha (*Kühnl*)

Závěť (*Štolba*)
Na letním bytě (*Štolba*)
Poručík v civilu (*G. K.*)
Bengálský tygr (*Brisebare*)

1901 – 6 představení

U bílého koníčka (*Blumental a Kadelburg*)
Na dušičky (*V. L. M.*)
Třetí zvonění (*Štech*)

Zlaté péro (*Tůma*)
Závěť Lukavického pána (*Vrchlický*)
Maloměstské tradice (*Štech*)

1902 – 9 představení

Vosí hnízdo *(Lokaj*)
Telegram (*Pflegr Moravský*)
Dr. Žampion (*Fredro*)
Mlynář a jeho dítě (*Raupach*)

Katakomby (*Davis*)
Malý král (*Stankovský*)
Dostaveníčko (*Hrázký*)
Návrat českého dobrovolníka

odehráno 2×

1903 – 12 představení

Nepatrné prostředky (*Dr. Wassmann*)
Dům na silnici (*Kramerius*)
Pomsta Catullova (*Vrchlický*)
Nad propastí (*Vrchlický*)
Neznámá pevnina (*Kunětická*)
Na dušičky (*V. L. M.*)
Romantické vrtochy (*Menhard*)
Jiříkovo vidění (*Tyl*) 2×
Pod krovem otcovským (*Vávra*)
Proces o hubičku (*Kafka*)
Hrůzostrašná noc (*Šamberk*)

1904 – 11 představení

Modrá krev (*Distl*)
Velké panstvo (*Vávra*)
V sudě Diogenově (*Vrchlický*)
Ohnivá země (*Štech*)
Darmojedka (*Salov*)
Ravugiolo (*Šamberk*)
Mlynář a jeho dítě (*Raupach*)
Těžké ryby (*Balucki*)
Lapený Samsonek (*F. X. Svoboda*)
Maroušek (*Archleb*)
Ženichové (*Macháček*)

Velké panstvo

1905 – 7 představení

Hloupý August (*Kühnel*)
Přítěž (*Viková-Kunětická*)
All right (*Štolba*)
Husička z Podháje (*Novotný*)
Směry života (*Svoboda*)
Cyprienna (*Sardou*)
Krásná kajícnice (*E. F. Züngel*)

Cyprienna

Husička z podháje

Známost z novin

1906 – 8 představení

Vodní družstvo (*Štolba*)
Cop (*Kunětická*)
Paličova dcera (*Tyl*)
Válka v míru (*Moser a Schönthan*)
Strakonický dudák (*Tyl*) odehráno 2×
Známost z novin (*Rudloff*)
Blázinec v 1. poschodí (*Šamberk*)

1907 – 8 představení

Nataša (*Vávra*)
Automobilista (*Kratz*)
Jiná krev (*Staněk*)
Divoška (*Krylov*)
Růžová pouta (*Lokay*)
Vpád (*Leger a Procházka*)
Terna (*Balát*)
Rozbitá Sklenice (*Vermont*)

1908 – 13 představení

Salický zákon (*Scribe*)
Paní Marjánka
matka pluku (*Tyl*)
Deskový statek (*Štech*)
Nevinně odsouzen (*D´Ennery a Cormon*)
odehráno 2×
Slečna šafářka (*Lemaitre*)
Rodinná vojna (*Šamberk*)
Sběratelka starožitností (*Kunětická*)
V studni (*opera – Blodek*)
O silvestru (*Stankovský*)
Rozpustilé holky ve škole (*Kafka*)

Nevinně odsouzen

1909 – 12 představení

Tažní ptáci (*Želenský*)
Na šenevské pile (*Císler*)
Ravugiolo (*Šamberk*)
Maryša (*bratři Mrštíkové*) odehráno 2×
Oasa (*Želenský*)
Nioba (*Paulton*)
Sarah (*Barbier*)
V zakletém zámku (*Leger*)
Kontrolor spacích vagónů (*Bisson*)
Srážka vlaků (*Horký*)
Symfonie

1910 – 12 představení

Hadrián z Římsu (*Klicpera*)
Pohořel (*Rovetta*)
Námluvy (*Čechov*)
Palackého třída č. 27 (*Šamberk*)
Gazdina roba (*Preissová*)
Krásná ženuška (*Balucki*)
Utopený manžel (*Ruth*)
Debora (*Mosenthal*)
Za šlechtickým erbem (*Bozděch*)
Z doby kotilionů (*Štolba*)
Sny štědrého večera (*Mařík*)
Železná koruna (*Oliva*)

Gazdina roba

1911 – 16 představení

Ptačí nohy (*Skružný*)
Bílý lístek (*Wolzogen*)
Žně (*Šubert*)
Čokoládová princezna (*Gevault*)
Její pastorkyňa (*Preissová*)
Osudný manévr (*Archleb*)
Madame Sans Gene (*Sardou*)
Za cizí hříchy (*Pospíšil*)
Ach ta láska (*Štolba*)
Otec (*Jirásek*)
Spací vůz (*Bisson*)
Známost z novin (*Rudloff*)

1912 – 14 představení

Boj o kostru (*Distl*)
Vojnarka (*Jirásek*)
Revizor (*Gogol*)
Svědek (*Vrchlický*)
Závěť Lukavického pána (*Vrchlický*)
Reprezentantka domu (*Kunětická*)
Mlynář a jeho dítě (*Raupach*)
Paní Dot (*Somerst a Maugham*)

Sluha pánem (*Strasser*)
Zlaté srdíčko (*Šváb*)
Pan Franc ze zámku (*Kopecký*)

Pan Franc ze zámku

Milostpánova komorná (*Bilhand a Hennequin*)
Oblaka (*Kvapil*)
Pan ředitel (*Bisson a Carré*)
Všichni tři (*Kurt*)
Noc na skřipci (*Böhnel*)
Stará paní (*Mattuš*)

1913 – 12 představení

Slečna Josefínka, moje žínka (*Gavault*)
Maryša (*bratři Mrštíkové*)
Nevěřící Tomáš (*Laufs a Jakoby*)
Domov a víra (*Schönherr*)
Mlynář a jeho dítě (*Raupach*)
Staré hříchy (*Štolba*)
Žabec (*Skružný*)
Jiný vzduch (*Šimáček*) odehráno 2×
Marhovský (*Kalvoda*)
Třiasedmdesát krejcarů p. Čvančary
Vražda na uhelném trhu (*Bergen*)

Žabec

1914 – 2 představení
Morálka paní Dulské (*Zapolská*)
Ve veřejném životě (*Poppich*)

1915 – 4 představení
Neznámá pevnina (*Kunětická*)
Zlaté časy (*Dovská*) odehráno 2×
Za cizí hříchy (*Pospíšil*)

1916 – 2 představení
Únos v aeroplánu (*Pazourková*) odehráno 2×

1917 – 2 představení
Cop (*Kunětická*)
To byla noc (*Skružný*)

1918 – 8 – představení
Kolébka (J*irásek*)
Pasekáři (*Sokol a Tůma*)
Obnažené duše (*Piskoř*)
Tchýně do domu, spokojenost z domu (*Horn.*)
Revoluční svatba (*Michaelis*)
Jeden z nás se musí oženit (*A. W.*)
Komptoristka pana Naftalína (*Skružný*)
Princ Brk a kněžna Džinadrata (*Šváb*)

Klub divadelních ochotníků za první republiky

Do roku 1918 se hodonínští ochotníci prezentovali veřejnosti 274 hrami a přes značná omezení se neodmlčeli ani za první světové války. Statistika ukazuje rozsah činnosti spolku před první světovou válkou. Hry přinášely lidem zábavu, ale také burcovaly sebevědomí lidu a tím spolek sehrál významnou vlasteneckou úlohu.

V roce 1919 u příležitosti výročí samostatnosti československého státu odehráno divadelní představení „Karel Havlíček Borovský" za účinkování hosta Julie Urbánkové, členky Národního divadla v Brně.

V roce 1919 umírá také jeden ze zakládajících členů spolku František Ploskal.

V roce 1920 má spolek 82 členů. Na oslavu 70. narozenin pana prezidenta T. G. Masaryka nacvičili divadelní hru od Aloise Jiráska „Lucerna" a Masarykovu fondu byl věnován výtěžek představení ve výši 2.000 Kč.

Při zahájení krajinské výstavy v Hodoníně v r. 1922 sehrál spolek slavnostní představení „Gero". V tomto roce se v srpnu v Hodoníně konal sjezd ochotnických divadelníků. Do Hodonína zavítali zástupci téměř všech větších divadelních souborů. V průběhu sjezdu vystoupili se svými přednáškami také ministerský tajemník Blahník a Dr. Herman.

Spolek věnoval dar 5.000,- Kč jednotě Sokol na stavbu tělocvičny jednoty. Své funkce se ze zdravotních důvodů vzdal ředitel spolku Antonín Spiegl a novým ředitelem byl zvolen v dubnu 1923 profesor české reálky Petr Princ.

Postupně si spolek pořídil i vlastní jeviště (6x7 metrů), dekorace, šatnu a elektrické osvětlení. Sál s kapacitou 500 míst si propůjčoval od Občanské záložny. V roce 1924 prodává Občanská záložna Besední dům do soukromých rukou a tím postupně startuje pomalý úpadek ochotnického divadla v Hodoníně, který je způsoben jednak odchodem některých členů z Hodonína, ale také neochotou mladších členů věnovat se aktivně divadlu.

V témže roce umírá bývalý ředitel spolku JUDr. Josef Dorazil.

Spolek vlastnil více než 4000 divadelních knih, časopisů, rukopisů kupletů a not. Vlastnil také šest hudebních nástrojů, nejnutnější části garderoby, rekvizitárnu a bohatou sbírku paruk. Ze svých výtěžků podporoval české školství a nejrůznější organizace. Do roku 1926 spolek na dobročinné účely věnoval částku přesahující 32 tis. Kč. Hodonínští ochotníci také obesílali výstavy. V roce 1908 ochotnickou výstavu v Plzni, o dva roky později ochotnickou výstavu v Praze,

výstavu památek Tylových a výstavu divadelního ochotnictva u příležitosti I. Mezinárodního sjezdu divadelního ochotnictva v Praze. Výstava byla otevřena od 20. 6. do 8. 7.1926 v domě Zemědělské osvěty na Vinohradech. Mezinárodního sjezdu se za spolek zúčastnil ředitel Petr Princ.

V roce 1926 oslavil spolek 300 představení. Stalo se tak po 34 letech jeho existence. Spolek tak odehrál v průměru 9 představení ročně, a to včetně let válečných. V témže roce uspořádal spolek oslavu 70. výročí úmrtí Karla Havlíčka Borovského. Spolek při této příležitosti odehrál představení „Vina“ a vydal pamětní spis, který sepsal ředitel Petr Princ.

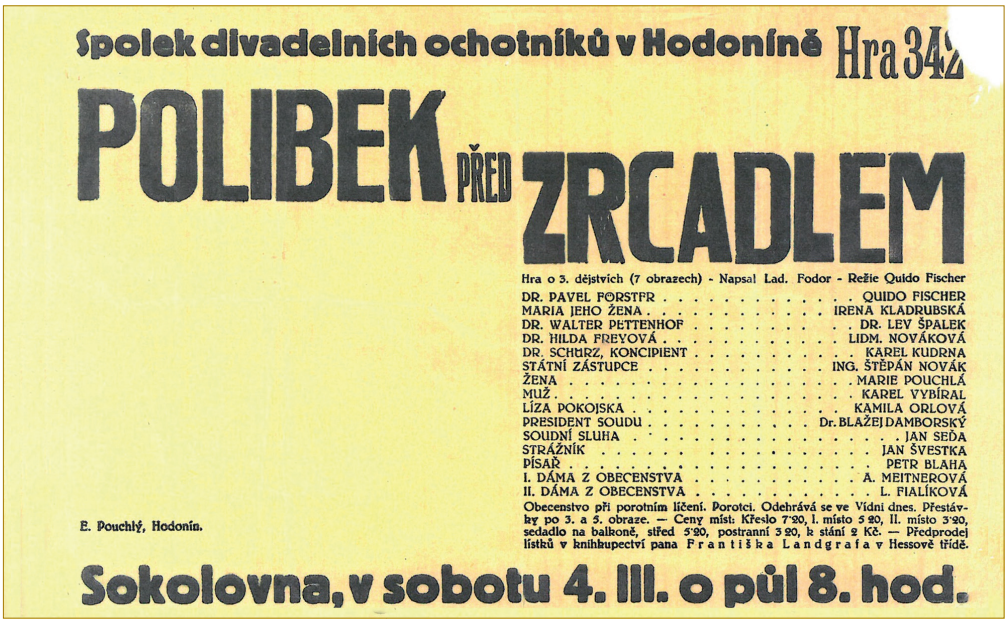
Na fotografii z představení Revoluční svatba (1929) jsou dle popisu zachyceni:
horní řada *Maška, Vaněk, Kupec, Seďa, Krumlík*
spodní řada: *ředitel Princ, Špalek, Kladrubská, Fridrych, Kudrnová, Rohan*

Scéna divadla se postupně stěhuje z Besedního domu do sálu „Evropa“ (dříve restaurace u Chobotů) a v roce 1931 (otevřena 10. 1. 1931) pak do nové sokolovny. Spolek se stal zakládajícím členem Družstva pro postavení tělocvičny Sokola v Hodoníně.

V sokolovně bylo možno uvádět také technicky náročnější inscenace. V sokolovně odehráli ochotníci již v roce 1931 operu Viléma Blodka „Ve studni“, Maeterlinckova „Starostu Stilmondského“, drama Karla Čapka „R.U.R.“ nebo hru Ivana Stodoly „Jožko Púčik a jeho kariéra“.

Spolek divadelních ochotníků v Hodoníně Hra 34

POLIBEK PŘED ZRCADLEM

Hra o 3. dějstvích (7 obrazech) - Napsal Lad. Fodor - Režie Quido Fischer

DR. PAVEL FORSTER . . . . . QUIDO FISCHER
MARIA JEHO ŽENA . . . . . IRENA KLADRUBSKÁ
DR. WALTER PETTENHOF . . . . . DR. LEV ŠPALEK
DR. HILDA FREYOVÁ . . . . . LIDM. NOVÁKOVÁ
DR. SCHURZ, KONCIPIENT . . . . . KAREL KUDRNA
STÁTNÍ ZÁSTUPCE . . . . . ING. ŠTĚPÁN NOVÁK
ŽENA . . . . . MARIE POUCHLÁ
MUŽ . . . . . KAREL VYBÍRAL
LÍZA POKOJSKÁ . . . . . KAMILA ORLOVÁ
PRESIDENT SOUDU . . . . . Dr. BLAŽEJ DAMBORSKÝ
SOUDNÍ SLUHA . . . . . JAN SEĎA
STRÁŽNÍK . . . . . JAN ŠVESTKA
PÍSAŘ . . . . . PETR BLAHA
I. DÁMA Z OBECENSTVA . . . . . A. MEITNEROVÁ
II. DÁMA Z OBECENSTVA . . . . . L. FIALÍKOVÁ

Obecenstvo při porotním líčení. Porotci. Odehrává se ve Vídni dnes. Přestávky po 3. a 5. obraze. — Ceny míst: Křeslo 7·20, I. místo 5·20, II. místo 3·20, sedadlo na balkoně, střed 5·20, postranní 3·20, k stání 2 Kč. — Předprodej lístků v knihkupectví pana František Landgrafa v Hessově třídě.

E. Pouchlý, Hodonín.

Sokolovna, v sobotu 4. III. o půl 8. hod.

Začátkem roku 1931 překvapuje členy spolku a také hodonínskou veřejnost smrt zakládajícího a čestného člena spolku Antonína Spiegla (1873–1931), ředitele Občanské záložny.

„Jeho tichá a nenáročná práce, kterou za velkou řadu let svého členství vykonal, zabezpečila mu v dějinách spolku trvalou a úctyhodnou paměť. Jeho činnost organizační a režisérská je největším dílem. Svou horlivostí, svědomitostí a uměním získati schopné ochotníky zapsal se nejlépe v paměť všem, kteří za jeho vedení ve spolku ochotničili.“

V květnu 1933 hostovali v Hodoníně pánové Voskovec a Werich s pásmem scének. U hodonínského publika však velký úspěch neslavili. Do Hodonína také pravidelně zajížděl Josef Skupa se svým loutkovým divadlem a cirkus Kludský.

V roce 1933 vzdal se předsednické funkce Petr Princ, v té době ředitel české státní reálky. Ve své funkci se dlouhodobě potýkal s úbytkem členské základny spolku, na což měl zcela zásadní vliv nejen rozmach kroužků a divadelních oborů nejrůznějších politických stran a náboženských skupin, ale také rozvoj kinematografie, která se projevovala v úbytku diváků. V roce 1933 působilo v Hodoníně 7 různých divadelních skupin a také dva kinematografy (28. 10. 1922 zahájilo činnost první městské kino), takže návštěvnost představení neustále klesala.

Na valné hromadě spolku byli doplňujícími volbami zvoleni ředitelem Quido Fisher (statkář), režiséry MUDr. Lev Špalek (lékař), Karel Kudrna (továrník), Ing. Vlad. Bouček (vrchní technický komisař). Do výboru byli zvoleni jako jednatel JUDr. Blažej Damborský (okresní soudce), pokladníkem Josef Vašek (odborný učitel), knihovníkem Otokar Meitner (vrchní právní komisař), Zdeněk Schätzko (okresní soudce) a Jan Jonáš (úředník).

Jak již bylo výše již několikráte naznačeno Spolek ochotníků a spolek Svatopluk, resp. Měšťanská beseda byl od počátku personálně úzce propojeni. Měšťanská beseda (původně Svatopluk) se spíše věnoval osvětové a organizátorské činnosti, a zejména činnosti pěvecké a hudební. Výše zmíněný Hippolyt Hopp se staral o kulturní činnost celé organizace a zasloužil se o propagaci hudby v Hodoníně. Kromě pořádání koncertů, vedl také notový archiv spolku.

Spolek v roce 1933, kdy oslavil 40 let své existence jubilejním představením, které se odehrálo 11. listopadu, odehrál celkem 344 představení a měl 52 členů, z toho 48 aktivních. Jubilejní 345(.) představení byla hra Karla Čapka R.U.R.

NA OSLAVU 40LETÉHO TRVÁNÍ
SPOLKU DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ
V HODONÍNĚ

HRA 345

R.U.R.

ROSSUMS UNIVERSAL ROBOTS

Karel Čapek — kolektivní drama o vstupní komedii a 3 dějstvích. Režie: Špalek-Bouček. Osoby: Ředitelé RUR.: H. Domin - Durdík, Ing. Fabry - Meitner, Dr. Gall - Štěpán, Dr. Hallemeier - Hrbotický, konsul Busman-Damborský, Stavitel Alquist-Schätzko, H. Gloryová-Kladrubská, Nána-Spieglová. Roboti: Marius-Novotný, Sulla-Kučerová, Radius-Klimek, Damon-Fischer, Primus-Vybíral, Helena-Kladrubská.
Předprodej vstupenek u fy Landgraf — Začátek přesně ve 20 hodin — Dostavte se včas, abyste nerušili proslov, kterým bude večer zahájen — Ceny míst: I. místo 7.20, II. místo 5.20, III. místo 3.20 Kč — Balkon střed 5.20, strany 3.20, k stání 2 Kč

11. 11. 1933
SÁL SOKOLOVNA

Knihtiskárna E. Pouchlý, Hodonín

U příležitosti výročí 40 let výročí Spolku divadelních ochotníků sestavil Otokar Meitner stručnou publikaci, ve které však nalézáme velmi cenné informace a této první fázi existence organizovaného ochotnického divadla v Hodoníně. Nalezneme zde například seznam členů spolku spolu s počtem divadelních her, ve kterých účinkovali. Výčet zcela jistě není úplný, ale podává nám pěkný obrázek o členské základně Spolku divadelních ochotníků. Údaje jsou z roku 1933 a nezachycují tak konečný stav odehraných představení jednotlivých členů spolku.

Andrlík Bohumil (35), Damcová Julie (25) Fabingrová Anna (90), Fencl Rudolf, režisér (68), Fridrych Bohumil st. (47), Hložánek Josef (39), Hložánek Karel (45), Hrbotický František (56), Hruška Karel (45), Chmelař Tomáš (33), JUC. Janovský Josef, režisér, Jonáš Jan (25), Klomínek Vilém (18), Klomínková Marie, roz. Landová (55), Kopr Jan, Koprová Vilma (22) Krybus Leopold (20), Kučera Alois (38), Kučera Karel (70), Kudrnová Hana, provd. Boučková, Kudrna Karel, režisér (98), Kudrnová Marie (43), Kupec Eduard (64), Malkovský František (26), Míšková Marie (30), Motyčková Marie (55), Pavelka Čeněk (48), Ploskal František, režisér a čestný člen (54), Polenský Antonín (84), Polenská Vlasta (46), Princ Petr (27), Příkazský Miloš (39), Repíková Luisa (28), Seďa Jan (41), Sedlář Karel, pokladní 1908–1923, Spiegl Antonín, zakládající a čestný člen (185), Speiglová Marie, zakládající členka (97), Spiegl Leopold (46), Staková Anna provd. Broncová (26), Svačina František, pokladní 1908–1923, Švarc Josef (25), Švarcová Viktorie, rozená Škodobá (56), Vaněk František, režisér (71), Vašek Josef, pokladník od roku 1922, Vraný Václav (31), Vraná Božena (26), Wágner Vítězslav (36), Zelinková Emílie (57), Dr. Zochlar Teobald (24).

V roce 1933 vzpomíná například Anna Fabingrová na své začátky u hodonínských ochotníků *„17. října 1903 jsem byla překvapena telegramem Ú. M. š.* (pozn. Ústřední matice školská) *jímž mne překládá z Trutnova do Hodonína, s okamžitým nastoupením. Povinnost je povinnost, ale je těžko dostát, když zítra je ve prospěch chudých českých žáků divadelní představení „Ideál od Rutha a já v něm mám značnou úlohu. Co dělat? Dlouho jsem se nesměla rozmýšlet Pojedu do Prahy! Divadelní knížku jsem vzala s sebou a ve vlaku pilně studovala. U Matice mne přijal pan ředitel Bělehrádek. Vypravuji, co mne zdrželo v Trutnově a na důkaz pravdy ukazuji divadelní návěstí se svým jménem a má-li se zítra hrát, že není možno ihned nastoupit. Pan ředitel svolil, abych mohla své záležitosti v Turnově urovnat a řádně i s rodinou se vypravit.*

Večerní představení vydařilo se skvěle. Po druhém jednání vystoupil na jeviště učitel české školy p. Baudyš a jménem obecenstva, které povstalo, se se mnou rozloučil, podav mi nádhernou kytici růží s červenobílými stuhami. Byla jsem tak dojata, že jsem se stěží zmohla na několik prostých slov. Měli mne ti lidi rádi a já je ….

S kyticí v náručí přijela jsem ve středu 21. října do Hodonína a hned vyhledala školku v Besedě. Zastihla jsem ve třídě opatrovnici „Nanynku“, která

projevila velkou radost, že nastupuji (byla zde více jak dva měsíce sama). Všimla si kytice a velice se jí podivovala. Aniž by mne vyslechla, pravila, že pan účetní Spiegl bude rád, až mu řeknu, že nová „tetinka" hraje divadlo.

Hned druhý den při snídani v Besedě pan Spiegl mne žádal, abych přistoupila za členku ochotnického spolku. K večeru, když jsem poprvé vyšla do hodonských ulic, upoutaly moji pozornost divadelní cedule. „Na paměť desetiletého trvání ochotnického spolku divadelní představení „Neznámá pevnina" od B. Kunětické, se slavnostním proslovem Dr. Kolíska". Těšila jsem se, že se půjdu v neděli na ochotníky podívat, a zatím jsem s nimi sama hrála.

To se stalo tak, učitelka slečna Koprová, která měla úlohu Kociánové, musela neodkladně odcestovat a přišla s panem Spieglem ke mně, abych její úlohu převzala. Dost jsem se bránila, úloha dlouhá, dva dni před představením – ale jubileum se nesmělo zkazit. A tak jsem slíbila, do úlohy se pustila, cvičila dlouho do noci a druhý den, při generální zkoušce už bez knížky vystoupila.

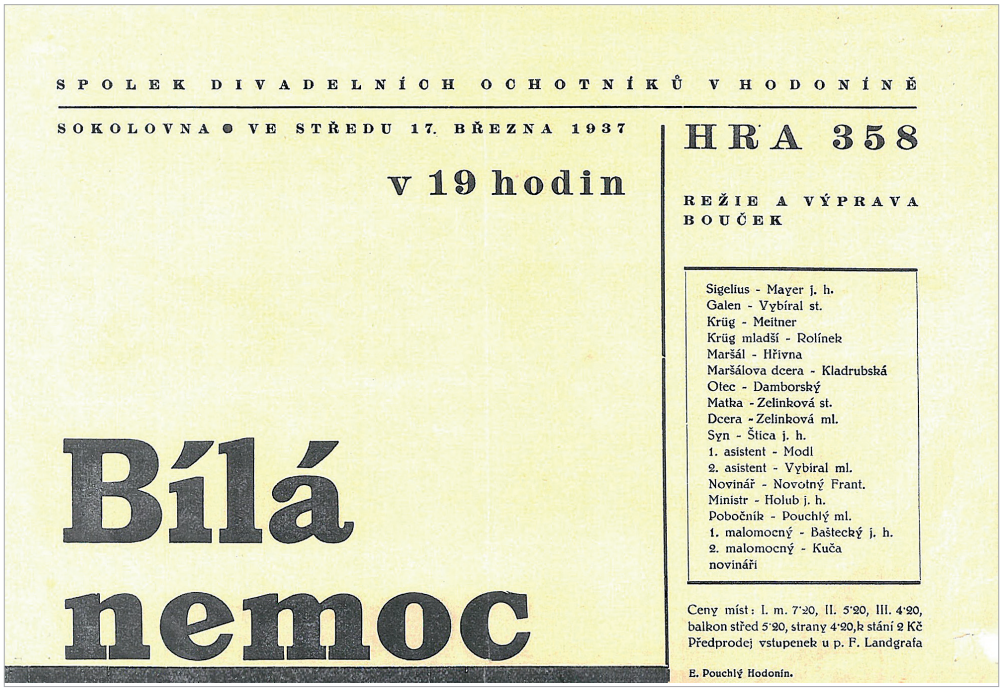
V neděli se hrálo se zdarem, vše šlo hladce a dobře skončilo. A tak – ke svému vlastnímu překvapení – jsem hrála 18. října v severních Čechách a 25. října na jižní Moravě, a od té doby stále, téměř v každém představení.

Ne vždy jsou však zážitky spojení s ochotnickým divadlem pouze pozitivní. Takhle vzpomínali pamětníci na mladičkou Marii Vágnerovou, která zemřela v roce 1907.

Byla to mladičká blondýnka, veselá a roztomilá. Hrávala epizodní role komorných, panských, ale v prosinci r. 1906 jí byla přidělena úloha Lesany, královny víl, v Tylově hře „Švanda Dudák". Deklamovala jasně a bezvadně Tylovy verše, ale nikdo ji nepřinutil, aby se do nevytopeného sálu oblékla. Vyběhla jako srnka v lehkých šatečkách na jeviště, odříkala svůj výstup a pak měla chvilku volnou. Ve verandě byly taneční hodiny, hrála hudba – jak by šestnáctiletá Mařenka odolala. Běžela si zatančit. Co na tom, že dvůr byl plný sněhu, jí bylo stále „horko", tancem se zahřála a v šatně bylo také milé teplo. A to přebíhání. To nic není. To mi neublíží. Tak odpovídala, když jsme jí varovali. Pan Jan Kopr se na to nemohl déle dívat: A teď dost. Buďto nepůjdete tančit, anebo si vždy přes dvůr obléknete můj kožich. Navlékla kožich, zatřepala rukávy, které jí sahaly po kolena, podováděla, zasmála se a zas odběhla do verandy.

Po představení ochraptěla: přičítala to tomu, že jako „královna víl" vystoupila v lehké říze a punčochách. Léčila se zaháněla chrapot – vždyť se mělo představení příští neděli opakovat! Opakovalo se, ale naše Lesana úplně ztratila hlas, svou roli jen šeptala a chvěla se zimou… za šest neděl jsme královnu víl doprovázeli ke hrobu.

V roce 1937 odehrál spolek v té době velmi často hranou Bílou nemoc od Karla Čapka.

SPOLEK DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ V HODONÍNĚ

SOKOLOVNA ● VE STŘEDU 17. BŘEZNA 1937

v 19 hodin

Bílá nemoc

HRA 358

REŽIE A VÝPRAVA BOUČEK

Sigelius - Mayer j. h.
Galen - Vybíral st.
Krüg - Meitner
Krüg mladší - Rolínek
Maršál - Hřivna
Maršálova dcera - Kladrubská
Otec - Damborský
Matka - Zelinková st.
Dcera - Zelinková ml.
Syn - Štica j. h.
1. asistent - Modl
2. asistent - Vybíral ml.
Novinář - Novotný Frant.
Ministr - Holub j. h.
Pobočník - Pouchlý ml.
1. malomocný - Baštecký j. h.
2. malomocný - Kuča
novináři

Ceny míst: I. m. 7·20, II. 5·20, III. 4·20, balkon střed 5·20, strany 4·20, k stání 2 Kč
Předprodej vstupenek u p. F. Landgrafa

E. Pouchlý Hodonín.

Počet představení v jednotlivých letech 1919–1926

1919 – 3 představení

Exulanti (*Vrchlický*) odehráno 2×
Poslední muž (*Svoboda*)

Poslední muž

1920 – 12 představení

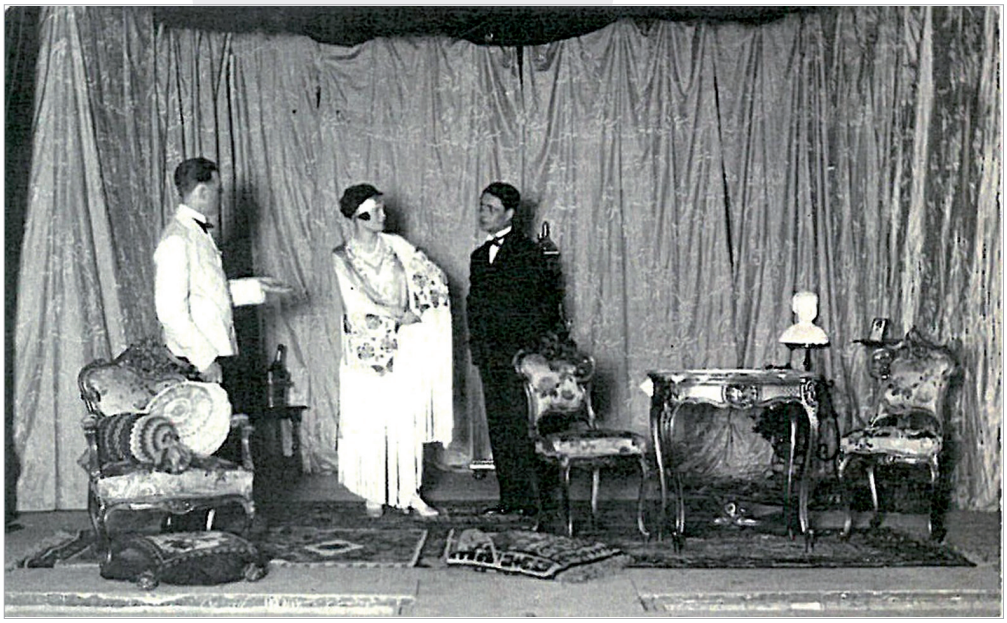
Lucerna (*Jirásek*) odehráno 4×
Staříček Holuša (*Sokol a Tůma*) odehráno 2×
Na vysoké stráni (*Hlavatý*)
Mlynář a jeho dítě (*Raupach*) odehráno 2×
Petr Vok Rožmberk (*Šubert*)
Uhlíři (*Gille*)
Stará paní (*Mattuš*)
Kroky ve vedlejším pokoji
Prodaná láska (*Neruda*)
Proces o hubičku (*Kafka*)
Moje – Tvoje (*Longen*)

1921 – 13 představení

Slečna prokuristka (*Skružný*)
Kolébka (*Jirásek*) odehráno 2×
Jedenácté přikázání (*Šamberk*)
Bobeček z ministerstva (*Balda*)
Pod krovem otcovským (*Vávra*)
O Grunt (*Svobodová a Goldmannová*)
Pražský žid (*Kolár*) odehráno 2×
All right (*Štolba*)
Rozbitá sklenice (*Vermont*)
Už to prasklo (*Longen*)
Kukačka (Hašler)
Oběť (*Ch. B.*)
Nepořádný dům (*Bečka*)

1922 – 6 představení

Rozbitá sklenice (*Vermont*)
Zlatý Jiřík (*Balák a Vrbský*)
Zlatá rybka (*Štolba*)
Gero (*Jirásek*)
Geysir (*Scheinpflug*)
Macíčkova dovolená (*Skružný*)

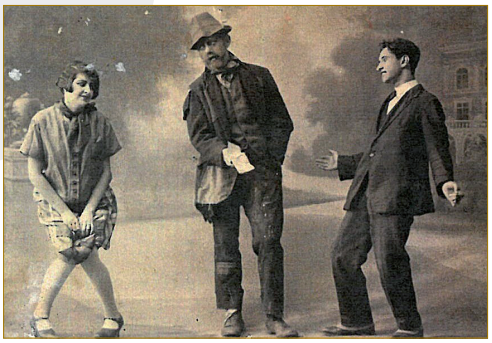
Zlatá rybka

1923 – 9 představení

Velbloud uchem jehly (*Langer*)
Sebevrah. Starci (*Averčenko*)
Bodrý venkovan (*Novák*)
Nervózní ženy (*Blum a Foché*)
Rosmersholm (*Ibsen*)
Směry života (*Svoboda*)
Uzel (*Petrovič*) odehráno 3×
Hrobu hlas (*Nešvara a Lešinger*)
Náhrdelník (*Baas*)
Clarissa (*Princ*)

Náhrdelník

Velbloud uchem jehly

1924 – 11 představení

Její systém (*Štolba*)
Obětována (*Devore*)
Manžel v base (*Kůhnel*)
Chudý don Juan (*Arnold a Bach*)
Pro štěstí (*Przybyszewski*)
Baťoch (*Horký*)
Léto (*Šrámek*)
Poslední muž (*Svoboda*)
Druhé mládí (*Scheinpflug*)
Akrobati (*Piskoř*)
Ó, tyhle vdovičky (*Ščerbinski*)
Telefon číslo to a to (*Averčenko*)
Závěť tak poroučí (*Piskoř*)
Bocacciúv Dekameron (*Menhart*)
Jedovatý pavouk (*Wanderer*)

Poslední muž

1925 – 3 představení

Jak ženy milují (*K. S.*)
Její pastorkyňa (*Preissová*)
Frak (*Drágely*)

1926 – 6 představení

Komptoristka pana Naftalína (*Skružný*)
Detektiv (*Novák*)
V zakletém zámku (*Leger*)
Choulostivá historie (*Werner*)
Josef Kajetán Tyl (*Šamberk*)
Na letním bytě (*Štolba*)
Vina (*Hilbert*)

Josef Kajetán Tyl

1933 – Silvestr – Osel a stín (Voskovec a Werich)

1934 – Madame Sans-Gene (Victorie Sardou)

350. představení Spolku divadel. ochotníků v Hodoníně

24. listopadu 1934 ve 20 hodin v sokolovně

Hrána bude komedie o 3 aktech s předehrou a epilogem od bratří Čapků

Ze života hmyzu

s J. Skřivanem
(režisérem Národ. div. v Brně),
jako hostem. - Režie: Špalek

OSOBY:

Předehra:
Tulák . . . . . SKŘIVAN j. h.
Pedant . . . . Meitner

I. akt: Motýlové
Apatura Iris. . . Kladrubská
Apatura Ilythia . Oulehlová
Otakar) . . . J. Novotný
Viktor)motýlové Modl
Felix) . . . Rohan

II. akt: Kořistníci
Kukla . . . . . Surmannová
Chrobák . . . . Damborský
Chrobačka . . . Mrkůsová
Jiný chrobák . . Vybíral
Lumek . . . . . Výlet
Jeho larvička . . Válková
Červček . . . . . Schätzko
Červčková . . . . Meitnerová
Parazit . . . . Sláma
Loupeživá smečka

III. akt: Mravenci
I. inženýr, diktátor . . . J. Novotný
II. inženýr, náčelník gen. štábu . Štěpán
Slepý mravenec . Vybíral
Vynálezce . . . Sehnal
Posel . . . . . Chorý
Generální ubytovatel . . . . . Klimek
Novinář . . . . Meitner
Dobrodějka . . . Chorý
Telegrafista . . F. Novotný
Vojevůdce žlutých Modl
Mravenci, dělníci, vojáci, úředníci, poslové, důstojníci, nosiči káři, ranění atd. Vojsko žlutých

Epilog: Život a smrt
První) . . Najserová
Druhá) jepice . Daňková
Třetí) . . Grofová
Sbor jepic - tanečnic
První slimák . . Damborský
Druhý slimák . . Sláma
Drvoštěp . . . Schätzko
Teta . . . . . Havlíčková
Školačka . . . . Červinková
Poutník . . . . SKŘIVAN j. h.

Účinkuje 70 osob

Kostýmy od fy Šustr z Náchoda. Úbory pro mravence zapůjčila fa Respo v Hodoníně. - Pro nákladnou výpravu jeviště a kostýmů stanoveny ceny míst: I. místo 8·20 Kč, II. místo 6·20 Kč, III. místo 5·20 Kč, balkon střed 6·20 Kč, k stání 3·20 Kč. Předprodej vstupenek u fy Landgraf, Hodonín

1934 – Ze života hmyzu (bratři Čapkové)

1935 – Milenci z kiosku (Vítězslav Nezval)

1935 – Sen noci svatojánské (William Shakespeare)

Další ochotnické spolky v Hodoníně

Vedle Klubu divadelních ochotníků působilo v Hodoníně s drobnými přestávkami rovněž Studentské divadlo. Výtěžek jeho představení sloužil vždy k podpoře nemajetných studentů zejména na hodonské reálce. Studentské divadlo podporovala řada mecenášů z řad významných hodonínských osobností (dr. Hess, A. Mayer, J. Fuňák, Skácel atd.) a tak výtěžek těchto divadelních představení byl mnohdy větší než u běžných ochotníků. Velmi často studentům asistovali také starší ochotníci, kteří pro ně byli jakýmisi mentory.

Nemaluj čerta na stěnu – 1894

Od roku 1923 působil v Hodoníně dramatický odbor Prolekult, který hrával přibližně 7 představení ročně. Poprvé se divákům představil 27. června 1923 v přírodě v Bažantnici představením Probuzenci od F. A. Šubrta. Mezi jejich představeními nalezneme nejen činohru, ale také kabarety, zpěvohry (Apoštolské střídmosti od K. Fořta) a dokonce i operetku Slečinka s mikádem a revui Járy Kohouta Cestička lásky. Hry režíroval Stanislav Sedlák a Ferko Somer.

V roce 1929 předstoupil před diváky poprvé dramatický soubor Dělnického domu s Jednotou proletářské tělovýchovy s Werichovou West pocket revue. Dělnická beseda byla založena již v roce 1887 a svou činnost uskutečňovala v restauraci U Zlatého kříže. Dělnická beseda se již od svých počátků aktivně zapojovala do kulturního života v Hodoníně, a to mimo jiné organizací divadelních představení.

Jednota po dobu svého působení hrála v sále Evropa nebo v Dělnickém domě. Soubor působil nejen v Hodoníně, ale hrál také v Břeclavi nebo Slavkově u Brna. V roce 1934 představili hru pod režisérskou taktovkou Karla Gajoše Dva světy.

Dva světy

Zhoršující ekonomická situace ve 30. letech se promítá i do kulturního rozvoje města. Strádajícím spoluobčanům se snažili pomoci i místní ochotnické spolky. Sedm z nich se domluvilo a 19. 1. 1933 uspořádalo kabaret, jehož výtěžek byl určen pro děti nezaměstnaných. Padesát dětí tak dostalo obuv, prádlo a potraviny.

V roce 1936 nacvičili Dělničtí divadelní ochotníci hru Voskovce a Wericha „Balada z hadrů". K tomu noviny Rudé Slovácko uvádějí *„Byl to kulturní čin a je zapotřebí je ocenit tím výše, že se jím odvážil k provedení tak obtížné a složité hry, jako je „Balada z hadrů", dělnický spolek, který ustavičně zápasí s technickými a finančními potížemi, s nedostatkem místností i času ke zkoušení, krátce s nedostatkem všech předpokladů, kterých je zapotřebí k dobrému nacvičení takové hry. Odvaha byla i v samotném předložení hry tak vysoké úrovně, s tak velkými nároky na diváka, obecenstvu soustavně po celá desetiletí kaženému duchaprázdnými fraškami a sentimentálními „dramaty".*

Dělničtí divadelní ochotníci se obou těchto věcí odvážili a dopadlo to dobře po obou stranách: dobrý nedělní umělecký výkon měl úspěch u četného obecenstva, které naplnilo sál Evropy. Nesnadnou úlohu purkmistrovu velice dobře zvládl p. Výlet, který ji hlasem i vystupováním připodobnil Plachtovu provedení v osvobozeném divadle. Pro další čelné úlohy Villonovu a Kateřininu – byli dobře vybrání p. Ohrazda a Koutná. Úlohy ponocného a pohodného – v Osvobozeném divadle Voskovcova a Werichova – byly, jak zdůraznil v proslovu režisér Koutný, pojaty samostatně, byly provedeny dobře i v těžkých pasážích slovních hříček – jen více pohybu k nim patřilo. Výprava p. Sedi byla moderní a

odpovídala duchu hry. Taneční spolupráce pana Mastihuby dodala hře spádu. Původní textové vložky – aktuality – byly vkusné a srozumitelné. Ledacos by se dalo vytknout hudební a pěvecké stránce provedení. Tyto nedostatky se dají příště vyloučit co největší péčí při nacvičování. Celý večer byl důkazem, jak mnoho může pokrokové ochotnické divadlo pro kulturní a veřejný život města znamenat při dobrém výběru repertoáru."

V letech 1935–1948 se do ochotnického divadelního života zapojil i místní Sokol a mezi ochotníky se objevují nová jména Hřivna, Kratochvíl, Seďa nebo Rolínek. Dramatický odbor Sokola velmi často spolupracuje s Kroužkem dělnických divadelních ochotníků.

Kulturní život se v té době v Hodoníně mění a výběr her směřuje do vážnějšího žánru Karel Čapek – „Bílá nemoc" nebo Václava Štěcha „Třetí zvonění".

Na fotografii je Radoslav Kotek v roli dr. Galléna

Lehčí žánry začaly ustupovat angažovanému umění, výtěžky některých představení směřovaly na obranu státu. 12 ochotnických spolků se spojilo a 20. a 21. srpna 1938 uspořádala pestré večery, jejichž výnos směřoval právě na obranu státu.

Druhá světová válka

V prosinci 1939 vyhlásilo předsednictvo vzdělávacího sboru sokolské župy divadelní soutěž pro všechny jednoty v župě sdružené. Účelem bylo „ušlechtilým závoděním v této činnosti podnítit jednoty k uvědomělé a poctivé práci, které je k novému obrození národy tolik zapotřebí. Podmínky soutěže byly otištěny v hodonínském Sokole v prosinci 1939. Ve dnech 13. 3.–17. 3. 1940 sehrál hodonínský divadelní kroužek v župní soutěži Jiráskovu „Kolébku" a postoupil do 2. kola, v němž 28. 11. téhož roku vyhrál hrou Léto Fráni Šrámka. Pořadatelský odbor během roku pořídil nový reflektor a doplnil větší počet stálých jevištních dekorací a kostýmů.

11. října 1941 jsou sokolové nacisty zrušeni, ale ochotníci pokračují ve své činnosti dále. Hostují zde i zájezdová divadla s herci zvučných jmen jako jsou Ladislav Pešek, Ladislav Boháč nebo František Kreuzman a celý soubor Moravského lidového divadla s Jarmilou Kurandovou, Jarmilou Lázničkovou.

1939 – Muzikantská Liduška

Okupační režim v roce 1943 programově reagoval na aktivitu obyvatelstva. Okupační režim se snažil předvádět takovou kulturu, která by působila v jeho intencích. Záměr se však příliš nepodařil. Převažovala kultura posilující sílu odporu, ať šlo o klasická dramata, či ještě zřetelněji o národní hudbu dávanou u příležitosti jubilea Dvořákova, Smetanova i Janáčkova. Místní ochotníci museli pro velký zájem pětkrát po sobě hrát Nezvalovu Manon Lescaut.

Ochotnické divadlo 1945–1948

Po skončení války obnovuje činnost většina spolků, a to včetně **Spolku divadelních ochotníků**, kteří se prezentují již 19. 5. 1945 slavnostní akademií v sále sokolovny. Obnovena je také činnost Sokola a postupně do něj přechází většina aktivních ochotníků. Vedoucím souboru se stává pan Hřivna, který se společně s panem Bočanem ujímá režie a již v roce 1946 uvádějí Langrův Grandhotel Nevada a veselohru F. X. Šaldy Poslední muž. S tímto představením se sokolové zúčastnili prvního kola Sletové divadelní soutěže ČOS, kde získali 75 bodů a druhé místo v župě. Soubor měl v té době 16 členů, v roce 1947 se stal členem souboru bývalý člen Janáčkovy opery v Brně František Šubrt, který byl pro své bohaté divadelní zkušenosti pro soubor velkou posilou.

Druhým poválečným spolkem, který obnovil svou činnost vedle Sokola, byl Spolek divadelních ochotníků J. K. Tyl církve československé.

Činnost obou spolků byla limitována nedostatkem členů, a hlavně chybějící místností pro zkoušky. V sále Evropa bylo nevyhovující a zastaralé jeviště, jediným použitelným jevištěm bylo to v sokolovně.

Ochotníci v letech 1948–1989

Divadlo pracujících (1948–1954)

Koncem roku 1948 se hodonínští ochotníci sloučili pod hlavičkou Divadla pracujících pod Okresní odborovou radou.

1948 – Odtroubeno (Jaroslav Jankovec)

Finanční situace souboru nebyla vůbec dobrá a jeho činnost by nebyla vůbec možná bez aktivity několika obětavých divadelních nadšenců.

Režie se v té době chopili p. Bočan a zejména akademický malíř Karel Novák, který se podepsal i pod scénografické zpracování představení a zpracoval i návrhy některých loutek.

V roce 1948 se soubor prezentoval hrami Balada z hadrů dvojice Voskovec a Werich, Kutnohorští havíři od Josefa Kajetána Tyla a Věc Makropulos od Karla Čapka s Jiřinou Drbnou v jedné z hlavních rolí.

V roce 1950 soubor uvedl v režii Karla Nováka hru Slovanské nebe. Ve stejném roce nastudoval také detektivní drama A. Christie Deset malých černoušků a hru J. B. Priestleyho Inspektor se vrací. V roce 1951 se na repertoáru objevila Gorkého hra Měšťáci a na podzim 1953 pak soubor uvedl operetu O. Nedbala Polská krev.

Balada z hadrů

Věc Makropulos

Kutnohorští havíři

Slovanské nebe

Karel Novák

(23. 7. 1915 Rohatec – 11. 1. 2006 Hodonín)

Akademický malíř Karel Novák se narodil 23. 7. 1915 v Rohatci. Po studiu na Státní pedagogické akademii v Brně působil jako učitel v Mutěnicích a v Hodoníně. Mezníkem v jeho pedagogické a výtvarné práci bylo přemístění do školy na Horňácko. V Javorníku nad Veličkou ho okouzlila krajina pod Javořinou, kroje, zvyky, písně a lidé, které si zamiloval pro jejich jednoduchost, upřímnost a pohostinnost. V tomto kraji se také spřátelil s vynikajícími umělci z Prahy, kteří na Horňácko jezdili malovat. V letech 1945–1949 studoval na Akademii výtvarných umění v Praze, na figurální malířské škole u profesorů Jakuba Obrovského, Karla Mináře aj. Po studiu se vrátil zpět na Moravu, začal vyučovat na střední škole v Hodoníně, ve Skalici a v Holíči. V 60. a 70. letech pracoval jako odborný asistent na Pedagogickém institutu ve Zlíně (1960–1966) a na Pedagogické fakultě v Ostravě (1966–1975). Souběžně rozvíjel i činnost v uměleckých spolcích a svazech, od roku 1949 byl členem Svazu Československých výtvarných umělců v Praze a Sdružení výtvarných umělců moravských, kde od roku 1994 zastával funkci předsedy a později se stal čestným předsedou. Spolu s ostatními členy obnovoval aktivní spolkovou výstavní a společenskou činnost, přičemž uplatňoval vlastní bohaté životní zkušenosti. Od studentských let se věnoval ochotnickému divadlu a patřil k pilířům hodonínského divadelního souboru, kde se uplatňoval jako scénárista i jako režisér. Za mnohaletou kulturní práci a reprezentaci mu byla jako prvnímu občanu udělena Cena města Hodonína v oblasti kultury.

Karel Novák sedící uprostřed

Divadelní soubor Závodního klubu Nafta Hodonín

Divadlo pracujících zaniklo k 1. 1. 1954, poté kdy byla zrušena Okresní odborová rada ROH. Tím však nezaniká činnost ochotníků v Hodoníně. Již v květnu 1954 svolává všechny zájemce o ochotnické divadlo Martin Slovák a vzniká tak nový divadelní soubor při Závodním klubu Nafta. Členství v souboru není podmíněno zaměstnáním u ČND n. p. Hlubinná vrtba. Ředitelství podniku poskytlo souboru finanční prostředky na pořízení 10 reflektorů, což bylo základem pro realizaci prvních představení souboru.

Soubor debutoval v roce 1955 satirickou veselohrou Josefa Štolby Na letním bytě v režii J. Hřivny a Molierovou intrikářskou komedii Scapinovo šibalství v režii Jana Chlebce.

Jako svou třetí hru si soubor vybral dílo soudobého autora Zdislava Skowronskiho Svátek pana ředitele v režii Jiřiny Drobné. Ochotníci se jednak chtěli oprostit od nákladných kostýmů historických her, ale také proto, že veřejnost se v těžkých dobách upínala na satiře a fraškám. Záměrem souboru bylo odehrát premiéru hry v obnoveném sále Domu osvěty (dnešní sál Evropa), který před dvěma lety vyhořel.

Krom toho, že se Dům osvěty svou rekonstrukcí natolik vyčerpal, že své otevření dlouho odkládal z důvodu chybějících financí na dokončení prostor jeviště, se jeho vedení nakonec rozhodlo pro zahájení divadelní sezóny využít služeb profesionálního divadla Bratří Mrštíků z Brna se hrou Matka Karla Čapka. Ochotníci na danou situaci velmi rychle zareagovali a svou premiéru odehráli týden před představením divadla Bratří Mrštíků v sále Baníka. Ve hře vystoupili Jandová, Linhartová, Horáková, Vavřínková, Procházková, Janda, Chlebec, Slovák, Kocourek, Hloušek, Vavrys, dr. Dýšek, dr. Kočár, Procházka.

V roce 1955 stihli hodonínští ochotníci odehrát ještě premiéru historické hry ze Slovácka Hejtman Šarovec autora Františka Kožíka. V režii Martina Slováka, který hru připravil ke Dni horníků, účinkovali nejen hodonínští ochotníci, ale také učňové hornického učiliště v Dubňanech a jako hosté také herec Divadla pracujících ve Zlíně Nesvadba a ministr paliv a energetiky Ing. Jozef Púčik. Pro účely tohoto představení bylo také zdokonaleno jeviště Domu osvěty o novou oponu, horizont a také nové reflektory.

„NÁŠE PRAVDA" 6. IV. 1956

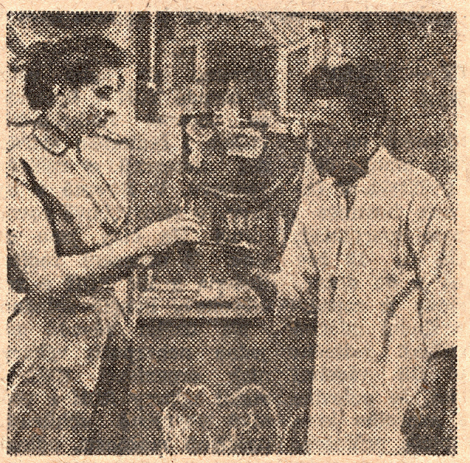
POVZBUZUJÍCÍ ÚSPĚCH

Všem ochotnickým kroužkům, které volají po scénicky nenáročné hře, doporučujeme M. Brandové „Malajskou romanci". Hraje se v jedné scéně v civilním oblečení. Tuto hru si vybral divadelní kroužek ZK Nafta Hodonín a připravil svým divákům tak krásný večer, jakých nebýváme často svědky.

Divadelní kroužek ZK Nafta, vedený Martinem Slovákem, pracuje poctivě a cílevědomě. Aby si zahráli všichni, kdo se hlásí do jeho řad, byly vytvořeny dva kolektivy. Již dnes mají obě soutěžní představení odehrána, kromě toho nacvičují pohádku a pořádají různé kulturní večery. Svá představení hrají pro vojáky, v rozhlase, v nemocnici, zajíždějí do okolních vesnic. Podmínky k nacvičování má kroužek velmi špatné, zkouší v hostinci v místnosti, kde je slyšet všechen hluk restauračního provozu.

Letošní soutěžní představení kroužku jsou velmi úspěšná a jsou výsledkem poctivé ochotnické práce. 39 zkoušek na „Malajskou romanci" svědčí o důkladné přípravě a o dobré režijní práci. Režisér, profesor Karel Novák, svou inscenací plně získal diváka. Přesvědčivými prostředky jasně vyzněla hlavní myšlenka — odsouzení koloniální politiky. Mistrným způsobem byla vytvořena atmosféra druhého jednání z ovzduší společnosti anglických plantážníků. Méně přesvědčivé bylo čtvrté jednání.

Kristina (Naďa Hrbotická) svým prostým podáním a půvabným zjevem

Kristina (Naďa Hrbotická) a Seng Lee (Jar. Hřivna) ve hře Malajská romance.

získala si diváka od prvního okamžiku — jen bude nutno ještě zvýraznit vývoj této krásné postavy. Jaromír Hřivna, který oslavil v tomto představení třicetiletou činnost u ochotnického divadla, vytvořil prostými a jednoduchými prostředky lidskou a pravdivou postavu domorodého sluhy Senga. Dobře zahráli i P. Jandová, K. Soukup, J. Drobná, Z. Janda a jiní.

Všichni účinkující ovládali bezvadně text, nápovědní bouda byla jako zbytečná rekvisita odložena do skladiště. Divadelní kroužek ZK Nafta Hodonín slouží všem jako dobrý příklad, hodný následování.

E. PŮLPYTLOVÁ,
pracovnice krajského domu osvěty

Další premiéru si ochotníci připravili na konec roku 1955, kde v listopadu představili hru v režii J. Drobné Bidýlko od autora Emila Vachka. Dramatický kroužek Závodního klubu Nafta si získává za krátkou dobu existence velmi dobré jméno a navázal tak brzkou spolupráci s Československým státním filmem.

Velmi zásadním okamžikem v historii souboru se stala účast na II. krajského festivalu divadelních ochotníků kraje gottwaldovského (zlínského), který se uskutečnil na přelomu května a června 1956 v Luhačovicích. Soubor se zde představil se hrou Mony Brandlové Malajská Romance v režii Karla Nováka. Přestože bylo vystoupení ochotníků porotou velmi dobře ohodnoceno dochází zde k několika významným sporům v rámci souboru, v jejichž důsledku odchází režisér Jan Chlebec. Spory pokračovaly i dále a ze souboru odchází také další režisér profesor Karel Novák. Ten se však po uklidnění situace do souboru zanedlouho vrací.

Na fotografii zleva:
Pavla Jandová, Jiřina Drobná, Martin Slovák, Jaromír Hřivna, Dr. Ivo Kočár.
V dalších rolích se objevili:
Naďa Hrbotická, Dr. Miloš Dýšek, Zdeněk Janda, Karel Soukup a Olga Batrlová.

Odchodem Chlebce a Nováka se velmi zúžil režisérský sbor, v němž zbyl pouze Jaromír Hřivna, Martin Slovák a Jiřina Drobná, z nichž první dva jmenování nebyli schopni se z časových důvodů v nadcházejícím období plně režii věnovat.

Před souborem však stála povinnost připravit divadelní představení na nadcházející Den horníků (6. září 1956). Režie se tak ujala Jiřina Drobná. Zvolila divadelní hru Evžena Vítkovského Dům u doktorů. Problémy v souboru však pokračovaly i nadále, a to při obsazování rolí a následujících zkouškách. Z původně dvou aktivních skupin v souboru, které pracovaly paralelně, zbyla necelá jedna. Divadelní představení se nakonec nacvičit podařilo a s úspěchem ji také odprezentovali publiku.

V sezóně 1956–1957 nastudoval soubor tři divadelní hry: Věc Makropulos od Karla Čapka v režii Cyrila Vavryse, Čechovův Višňový sad v režii dr. M. Zapletala a velmi úspěšnou Bezejmennou hvězdu od Mihaila Sebastiana opět v režii Cyrila Vavryse. S Bezejmennou hvězdou účinkoval soubor celkem jedenáctkrát, a to v Hodoníně, Moravské Nové Vsi, Mikulčicích, Hruškách, Luhačovicích, Novákách, Prievidzi či Handlové. Velkého úspěchu dosáhli hodonínští ochotníci také na divadelním festivale v Napajedlích, kde je velmi příznivě hodnotila komise složená z členů Slováckého divadla v Uherském Hradišti. Krajský poradní sbor určil hodonínský soubor pro IV. divadelní festival v Luhačovicích. Na zdokonalení hry pracoval soubor také za asistence režiséra Divadla pracujících v Gottwaldově Svobody. V Luhačovicích vystoupil soubor 28. 5. 1956 před vyprodaným hledištěm a porota vysoce ocenila nejen herecké výkony, ale i režii představení. Hodonín zde získal druhé místo ve sk. C.

V roce 1957 uvedli hodonínští ochotníci pod režijní taktovkou profesora Karla Nováka československou premiéru divadelní hry německých autorů A. Neumanna a G. Peterzaniho Premiéra se odkládá. Na této divadelní hře bylo pozoruhodných několik věcí. Divadelní kolektiv byl složen z divadelních ochotníků hodonínských závodních klubů NAFTA a JMA, uč. Domova PČS, loutkařského odboru a z dosud neorganizovaných ochotníků bývalých tělocvičných jednot a spolků. Poradcem při vyšetřovacích scénách kriminalistů byl okresní velitel SNB nadporučík Keprda, který ochotně zapůjčil i kostýmy pro herce – policisty. Probíhala také úzká spolupráce s autory hry, kteří měli dokonce souhlas s účastí na premiéře hry, ale z časových důvodů se jí nakonec nezúčastnili.

Z dobových záznamů se dozvídáme, *že představení mělo velmi dobrou úroveň, nastudováno bylo zpaměti, technické efekty, hra v zákulisí vždy přesně nastupovaly. Účinkující podaly dobré i nadprůměrné výkony. Z těchto jmenujme několik herců, kteří byli vynikající. Titulní roli nadporučíka státní policie Jäntsche hrál bez chyby s oduševněním a hereckou jistotou Zdeněk Janda, jenž vytvořil jednu ze svých nejlepších postav na ochotnickém jevišti.*

Vynikajícími byly též výkony Jiřiny Drobné v roli výtvarnice Ahlmannové, která založila svou postavu na temperamentu a komickém půvabu, Karla Vybírala – div. Ředitele Probsta, Jana Bednáře v malé roli nápovědy Lehmann – Saveura, L Rohana jako Dr. Rexe, Jar. Kotáska v roli špiona Neumanna. Všichni ostatní členové kolektivu podali velmi pěkné výkony bez tzv. ochotnických chyb a dali tím hře rychlý spád. Výprava byla vkusně vytvořena D. Slováčkem a o přesné nástupy se staral L. Bezůšek – vzor inspicientů.

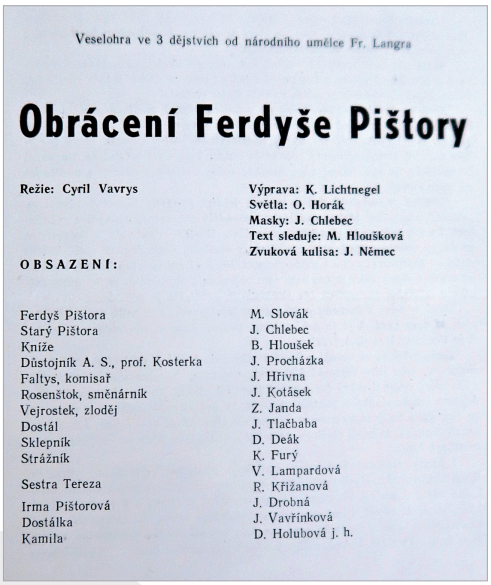

Sedm výkřiků na moři zleva: Martin Slovák, Cyril Vavrys, Karel Linhart

Do souboru se postupně vrací jeho členové, kteří odešli po rozporech v roce 1956 a tak v následujících letech nastuduje soubor celkem 6 divadelních her: Zelenou princeznu Fr. Kožíka v režii Jiřiny Drobné, Obrácení Ferdyše Pištory Fr. Langera v režii C. Vavryse, Začínáme žít od A. S. Makarenka v režii Jiřiny Drobné, Sedm výkřiků na moři Alejandra Casona v režii K. Nováka, Tomanovo Slovanské nebe v režii C. Vavryse a Blažkův Příliš štědrý večer, který režíroval J. Chlebec.

V roce 1962 divadelní soubor Závodního klubu Nafta Hodonín končí svou činnost.

Veselohra ve 3 dějstvích od národního umělce Fr. Langra

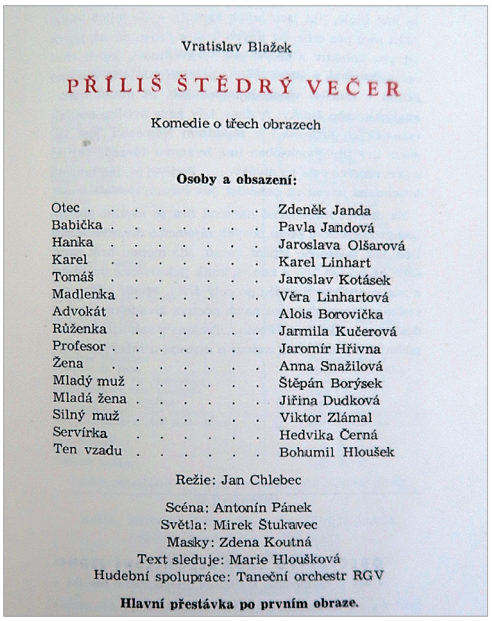
Obrácení Ferdyše Pištory

Režie: Cyril Vavrys

Výprava: K. Lichtnegel
Světla: O. Horák
Masky: J. Chlebec
Text sleduje: M. Hloušková
Zvuková kulisa: J. Němec

OBSAZENÍ:

Ferdyš Pištora	M. Slovák
Starý Pištora	J. Chlebec
Kníže	B. Hloušek
Důstojník A. S., prof. Kosterka	J. Procházka
Faltys, komisař	J. Hřivna
Rosenštok, směnárník	J. Kotásek
Vejrostek, zloděj	Z. Janda
Dostál	J. Tlačbaba
Sklepník	D. Deák
Strážník	K. Fury
	V. Lampardová
Sestra Tereza	R. Křižanová
Irma Pištorová	J. Drobná
Dostálka	J. Vavřínková
Kamila	D. Holubová j. h.

Vratislav Blažek

PŘÍLIŠ ŠTĚDRÝ VEČER

Komedie o třech obrazech

Osoby a obsazení:

Otec	Zdeněk Janda
Babička	Pavla Jandová
Hanka	Jaroslava Olšarová
Karel	Karel Linhart
Tomáš	Jaroslav Kotásek
Madlenka	Věra Linhartová
Advokát	Alois Borovička
Růženka	Jarmila Kučerová
Profesor	Jaromír Hřivna
Žena	Anna Snažilová
Mladý muž	Štěpán Borýsek
Mladá žena	Jiřina Dudková
Silný muž	Viktor Zlámal
Servírka	Hedvika Černá
Ten vzadu	Bohumil Hloušek

Režie: Jan Chlebec

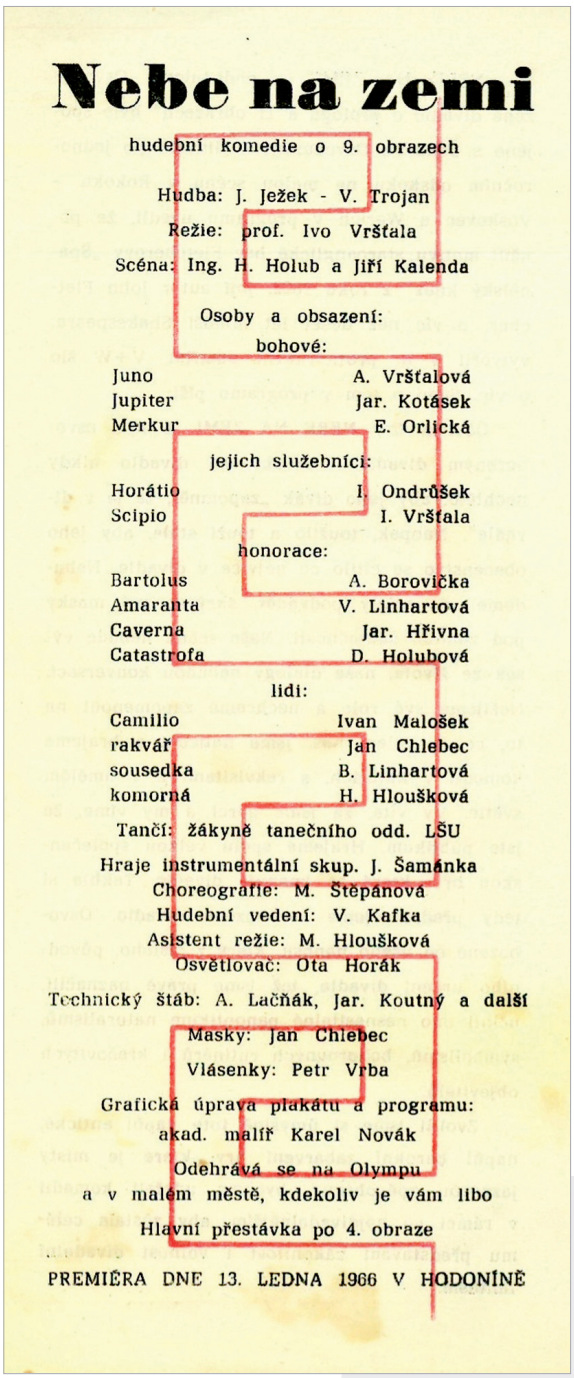
Scéna: Antonín Pánek
Světla: Mirek Stukavec
Masky: Zdena Koutná
Text sleduje: Marie Hloušková
Hudební spolupráce: Taneční orchestr RGV

Hlavní přestávka po prvním obraze.

Divadelní soubor SZK ROH Hodonín

V roce 1965 se hodonínští ochotníci pouští znovu do práce. Začínají pracovat pod hlavičkou SZK ROH Hodonín. Premiéru na divadelních prknech si odbývají v lednu 1966 s divadelní hrou Voskovce a Wericha Nebe na zemi v režii Ivo Vršťaly. Ivo Vršťala a Ivo Ondrůšek se stávají novými vůdčími osobnostmi hodonínských ochotníků.

Jak napsal Adolf Chatrný ve Slovácku *„Režisér Ivo Vršťala měl také šťastnou ruku při výběru jednotlivých interpretů jak u bohů na Olympu, tak i u jejich služebníků, honorace i u postav lidu. Nebál se spojit zkušenosti ostřílených herců, jako je Jaroslav Hřivna v postavě starého neduživého Caverny, Dana Holubová, která rutinovaně sehrála úlohu Cavernovy manželky Catastrofy, Jan Chlebec v roli rakváře, Věra Linhartová v roli vdovy – sousedky, či Alois Borovička v úloze vydřiducha soudce Bartoluse s ochotnicky mladšími lidmi. Nejtypičtějšími postavami, na které se vždy při inscenaci této hry za první republiky čekalo s napětím jsou služebníci Jupiterova chrámu, kněz Horatios a kostelník Scipio. Tyto role patřívaly Werichovi s Voskovcem, V hodonínské inscenaci podal Horatia svým osobitým způsobem Ivo Ondrůšek a Scipia suverénně osobitými nuancemi, výpady a udáváním komediální linie Ivo Vršťala. Jejich dialogy jsou pro diváky požitkem, jejich hra je stupňovanou souhrou ostatních herců. Aktuálnost by však místy potřebovala ostřejších šípů přímo do terče.*

Nebe na zemi

hudební komedie o 9. obrazech

Hudba: J. Ježek - V. Trojan
Režie: prof. Ivo Vršťala
Scéna: Ing. H. Holub a Jiří Kalenda

Osoby a obsazení:

bohové:

Juno — A. Vršťalová
Jupiter — Jar. Kotásek
Merkur — E. Orlická

jejich služebníci:

Horátio — I. Ondrůšek
Scipio — I. Vršťala

honorace:

Bartolus — A. Borovička
Amaranta — V. Linhartová
Caverna — Jar. Hřivna
Catastrofa — D. Holubová

lidi:

Camilio — Ivan Malošek
rakvář — Jan Chlebec
sousedka — B. Linhartová
komorná — H. Hloušková

Tančí: žákyně tanečního odd. LŠU
Hraje instrumentální skup. J. Šamánka
Choreografie: M. Štěpánová
Hudební vedení: V. Kafka
Asistent režie: M. Hloušková
Osvětlovač: Ota Horák
Technický štáb: A. Lačňák, Jar. Koutný a další
Masky: Jan Chlebec
Vlásenky: Petr Vrba
Grafická úprava plakátu a programu:
akad. malíř Karel Novák

Odehrává se na Olympu
a v malém městě, kdekoliv je vám líbo

Hlavní přestávka po 4. obraze

PREMIÉRA DNE 13. LEDNA 1966 V HODONÍNĚ

Pozoruhodnou postavou hry, jednou z hlavních, je bůh Jupiter, vládce na Olympu. V interpretaci Jaroslava Kotáska nedosahuje žádných božských výšek, ale snaživých poloh lidských, kterým se snaží porozumět, i když pro lidsky žárlivém výstupu s Junou (hraje ji citlivě Alena Vršťalová) se nám jako hlavní jeví láska." Mne se líbí lidi vůbec. Jak se dovedou prát se životem, jak pořád chtějí kupředu" říká. V pozemském světě jako dvojník Camilia (v podání I. Maloška) dosahuje nejvýznamnějších hereckých úspěchů.

K úspěchu komedie významně přispěla i hudba řízená s tradičně výraznou vervou Václavem Kafkou, působivá scéna Ing. Hanuše Holuba a J. Kalendy a taneční vložky žaček M. Štěpánové."

V roce 1966 nacvičili ochotníci ještě další dvě hry, a to Smrt pochází tmou od Arthura Watkyna v režii Karla Nováka a další kus z dílny Voskovce a Wericha Balada z hadrů, opět v režii Ivo Vršťaly.

K úrovni divadelní hry Balada z hadrů je možné odcitovat z děkovného dopisu, který zaslal souboru vedoucí SZK Mutěnice, kde bylo představení odehráno počátkem roku 1967.

DIVADELNÍ SOUBOR SZK ROH V HODONÍNĚ

UVÁDÍ HRU

V+W+J

BALADA Z HADRŮ

REŽIE: prof. IVO VRŠŤALA

ÚPRAVA TEXTU: IVO ONDRŮŠEK, IVO VRŠŤALA

ÚPRAVA TEXTU PÍSNÍ: STANISLAV MIKUŠ

PREMIÉRA 8. PROSINCE 1966 VE SZK ROH V HODONÍNĚ

„Obecenstvem byla hra přijata velmi kladně. K tomu nutno poznamenat, že naši návštěvníci nejsou zrovna příznivci politické satiry. Počáteční rozpaky vyvěraly z pocitu slabší návštěvnosti zaviněné nepředvídanými okolnostmi. Naše obecenstvo se totiž cítí dobře při naplněném hledišti. Inscenace má švih, ve kterém se ztrácí i slabší výkony začátečníků. Tomu napomáhá i disciplína starších rutinovaných herců, kteří se nesnaží za každou cenu vyniknout a zatlačit své spoluherce.

Bohužel to nelze říct o hudbě. Domnívám se, že režisér vyšel z inscenací v EHO, kde je pro hudbu propadliště, takže zvuk nejde přímo na diváky, kteří pak zpívanému rozumí. U nás rozuměli posluchači v prvních řadách. Já znám text písní, ale rozuměl jsem vyloženému zpěvákovi Maloškovi jen místy. Myslím, že buben a kytara mohou znít naplno jen při refrénech….

O Baladě z hadrů se ve Slovácku vyjádřil rovněž autor kulturní rubriky Adolf Chatrný *„Bylo by také neodpustitelné a nemožné „oprášit" tuto hru a uvést ji v podobě jaká byla v době nesčetných repríz za éry V+W. Zásahy a úpravy textu hry jsou společným šťastným tvůrčím úspěchem Vršťaly – Ondrůška. Stejně citlivou ruku měl při úpravě některých textů písní Stanislav Mikuš.*

Žádná hra V+W není myslitelná bez této dvojice. V interpretaci této dvojice dosáhli vrcholu hereckého umění Ivo Ondrůšek a Ivo Vršťala. Je možno tak tvrdit ve srovnání s výkony „Nebe na zemi". Zaktualizováním kritiky nedostatků současnosti dosahovali u vděčně pozorných diváků neočekávaného úspěchu……

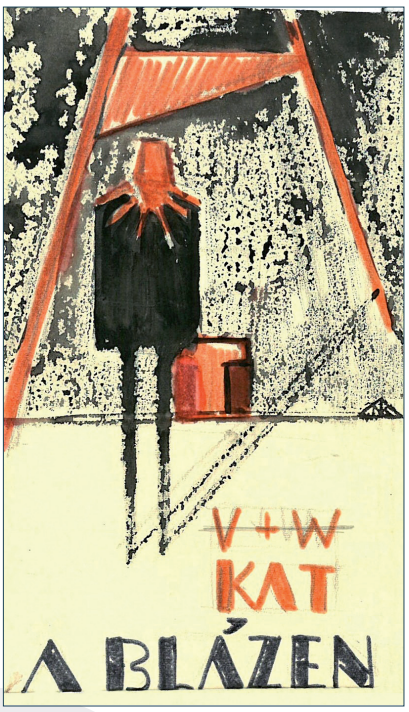
Grafické návrhy plakátů od Karla Nováka

Po nadějném startu přichází dočasná stagnace souboru, která je do značné míry ovlivněna také politickou situací v letech 1968–1969. V těchto letech se tak soubor představuje pouze se hrou Kat a blázen od osvědčeného dua Voskovec a Werich, tentokrát v režii Ivo Ondrůška (premiéra 1969).

1969 - Kat a blázen

Jiřina Drobná k tomu ve Slovácku napsala *„Po dvouleté přestávce se na nárožích hodonínských ulic objevily plakáty, jimiž zval divadelní soubor sdruženého závodního klubu své obecenstvo na premiéru Kata a blázna. Tyto dvě hodiny byly plně obsazené hlediště příjemným překvapením?. I když musel být pro nemoc omluven Stanislav Mikuš, jehož zpěv nahradila reprodukce z gramodesek, a i když bylo třeba obecenstvo upozornit na nutnost úpravy textů vzhledem k nařízením o cenzuře, přijal divák myšlenku hry a vtipné dialogy nadšeně a často odměňoval herce potleskem na otevřené scéně. Do jaké míry ovlivnily cenzurní škrty náladu zákulisí a jistotu projevu herců, nelze říci. Není totiž snadné vypouštěti z paměti to, co se do ní během měsíců na zkouškách vrývalo.*

Tak jako většina her V+W nedává ani tato velkou příležitost ženským postavám a je plně soustředěna na role mužů, zejména na ty, které autoři psali pro sebe. Hodonínská dvojice Ivo Ondrůšek jako kat Gaspar Radůze a Ivo Vršťala jako blázen Melichar Mahuleno si získali publikum již při svém nástupu a potvrdili znovu, že jejich souhra má svou rutinu. Od začátku do konce promyšlený výkon podal Dušan Grombiřík, který je též autorem velmi vtipně navržené scény. Jeho diktátor na jevišti žil jak svou slávou, tak svým zoufalstvím. To se již nepodařilo druhému diktátoru domu Vasco Ibayo v podání K. Braveného. Měl sice velmi dobrý nástup, ve druhé polovině hry však již nedovedl svou postavu rozehrát. Stejně tak se vedlo i Ladislavu Tvarůžkovi, jehož militaristický Rodigo Ibayo je herecky značně nevděčnou figurou. Vezmeme-li v úvahu, že hra byla pro oba ochotníky debutem, je třeba jejich výkony přesto pochválit.

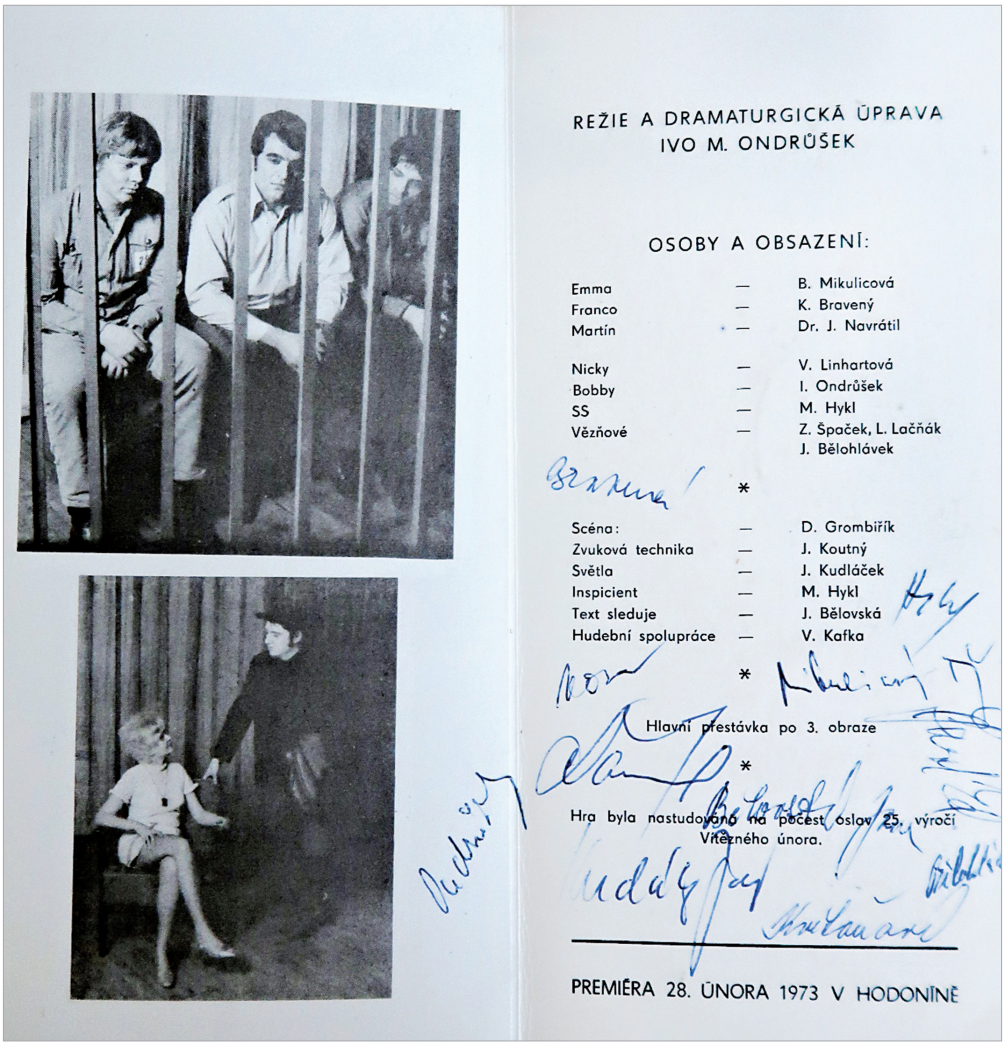
Velmi šťastně byla obsazena postava oficiála Dona Baltazara Carierry. Mladý Bohumil Šašinka ji zahrál naprosto přesvědčivě a bude jistě i pro budoucnost hodonínského souboru silnou oporou. Jeho zvrat z poníženého služebníčka k bezcitnému uzurpátorovi prozradil opravdový talent.

Počátkem roku pak měla premiéru opereta Anna poklad rodiny autora Marca Camolettiho v režii Ivo Vršťaly.

Anna poklad rodiny

Od roku 1973 je soubor zase již aktivní. V roce 1973 uvádí soubor drama Tábor. Protiválečná hra měla premiéru 28. 2. 1973, ale u diváků velkou odezvu neměla.

REŽIE A DRAMATURGICKÁ ÚPRAVA
IVO M. ONDRŮŠEK

OSOBY A OBSAZENÍ:

Emma	—	B. Mikulicová
Franco	—	K. Bravený
Martin	—	Dr. J. Navrátil
Nicky	—	V. Linhartová
Bobby	—	I. Ondrůšek
SS	—	M. Hykl
Vězňové	—	Z. Špaček, L. Lačňák J. Bělohlávek

*

Scéna:	—	D. Grombiřík
Zvuková technika	—	J. Koutný
Světla	—	J. Kudláček
Inspicient	—	M. Hykl
Text sleduje	—	J. Bělovská
Hudební spolupráce	—	V. Kafka

*

Hlavní přestávka po 3. obraze

*

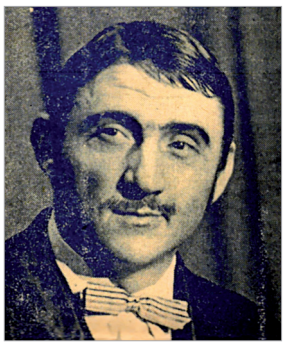
Hra byla nastudována na počest oslav 25. výročí Vítězného února.

PREMIÉRA 28. ÚNORA 1973 V HODONÍNĚ

V roce 1974 uvádí režisér Ivo Ondrůšek premiéru hry Luigiho srdce aneb poprava tupým mečem autora Ivana Bukovčana. Premiéru měla hra 5. 3. 1973 a odehrána byla dále na okresní přehlídce městských divadelních souborů v Kyjově, dále ve Ždánicích a na festivalech v Napajedlích a Luhačovicích. Protože hra měla velmi dobrou úroveň, byla zařazena také do mezikrajové přehlídky v Táboře. Režie již nastudované hry se ujal režisér divadla bratří Mrštíků v Brně p. Mihula. Spolupráce s tímto profesionálním umělcem byla vynikající, porotou bylo představení rovněž přijato kladně. Nemohlo však být vybráno pro celostátní přehlídku v Hronově, protože toto představení tam již bylo uvedeno. V Táboře získala cenu za herecký výkon Věra Linhartová.

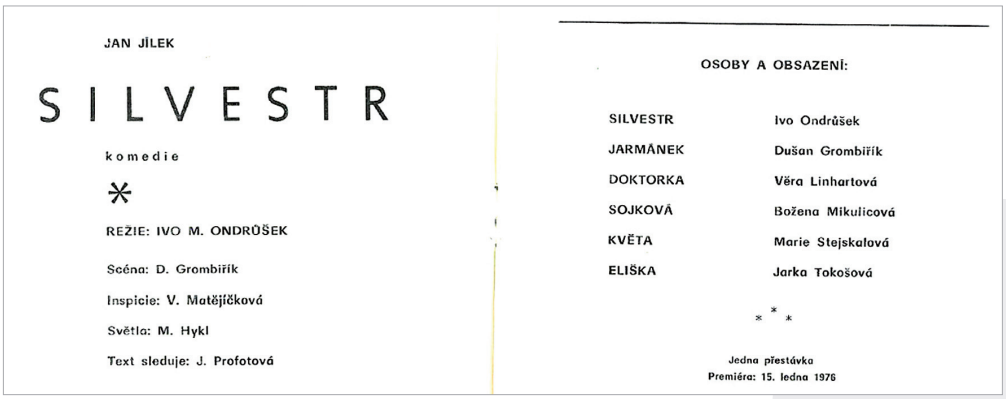

Na základě hry Luigiho srdce byl soubor zařazen Krajským poradním sborem mezi nejlepší soubory kraje. Bohužel z různých důvodů, např. pro nepochopení ze strany SZK ROH, soubor začal stagnovat, až přestal pracovat úplně. Krajský poradní sbor dal jako jednu z podmínek zařazení mezi nejlepší soubory kraje, že musí soubor uvést každoročně jednu hru pro děti a mládež. Proto byl učiněn pokus o získání mladých zájemců o divadlo a výsledkem bylo nastudování hry Jak zmizelo vodnické povolání v roce 1975. Ve hře účinkovali i někteří členové souboru jako např. Věra Linhartová, Božena Mikulicová, dr. Josef Navrátil a Karel Bravený, ale hlavně mladí herci.

V roce 1976 se s divadelní hrou Silvestr od Jana Jílka v režii Ivo Ondrůška vrací i dospělá část souboru a účastní se okresní divadelní přehlídky ve Vracově, přehlídky v Napajedlích a krajské přehlídky v Čejkovicích.

V programu k divadelnímu představení Silvestr najdeme text Ivo M. Ondrůška Jak se píše představení: *Mnozí nezasvěcenci trpí představou, že představení se cvičí, dělá. Já mám naproti tomu dojem, že se představení píše. A řeknu proč. Začíná to všechno předchozím představením. Po premiéře kolem vás krouží kritici a vydávají určité zvuky, jako tc, tc, mhm, mhm a podobně. Jediné, čemu je zřetelně rozumět, jsou výkřiky: ach jo, ach jo, bóže, bóže. Z toho lze vyvodit jednoznačný závěr, že jsou uchváceni a nemají slov. A to vás nadchne pro něco nového, ještě bombastičtějšího. A je tu první psaní.*

JAN JÍLEK

SILVESTR

komedie

*

REŽIE: IVO M. ONDRŮŠEK

Scéna: D. Grombiřík

Inspicie: V. Matějíčková

Světla: M. Hykl

Text sleduje: J. Profotová

OSOBY A OBSAZENÍ:

SILVESTR	Ivo Ondrůšek
JARMÁNEK	Dušan Grombiřík
DOKTORKA	Věra Linhartová
SOJKOVÁ	Božena Mikulicová
KVĚTA	Marie Stejskalová
ELIŠKA	Jarka Tokošová

* * *

Jedna přestávka
Premiéra: 15. ledna 1976

Napíšete jistému panu Plešákovi do Gottwaldova, aby vám poradil něco zvlášť fajnovýho, něco, co v poslední době pročetl. On má na čtení čas, a navíc se tím živí v divadle pracujících. Odpoví: „Což takhle Jílkova Silvestra? Dělá ho Horníček v Brně a Króner v Bratislavě.“ V tu chvíli se vám vybaví před očima zažloutlé stránky divadelní historie, v níž budou potomci číst o tom bohatém roce 1975, kdy Horníček, Króner a vy jste dělali Silvestra. Je rozhodnuto.

A napíšete do agentury, aby vám poslali texty. Odpoví: „Nemáme, nedávno si je rozebrali pánové Horníček a Króner. Vydržte pro vás uděláme dotisk.“ Tečka.

A pak ty texty zničehonic, kdy je nejméně čekáte, přijdou. Přečtete je a juchnete si, jaký jste my tři, tedy pánové Horníček, Króner a já, měli čich, že jsme vyhmátli tu pravou hru. Akorát vás pan Jílek převezl, neboť Silvestrem není míněn onen bujný poslední den v roce, ale podivín, který je nositelem tohoto jména. Ač neméně bujný.

A napíšete panu Jílkovi: „Vaše hra situovaná do dnešní zemědělské vesnice, zachycuje obrovský časový úsek, který vesnice a naše zemědělství prošlo; je to doba sedřené sedlačiny, doba zakládání družstev, dnešek i poněkud nadnesená, i když ne neuskutečnitelná budoucnost. Moc se mi tam líbí dvě místa. To první“ když Silvestrův otec říká synovi – pamatuj si chlapče, že jediné, co na světě má smysl je – zasadit zrno a potom ho sklidit. A to druhé: když malí kluci zakopou svůj poklad kamsi doprostřed humna, na místo pečlivě odměřené třináct a tři čtvrtě kroku od hrušky, šest od jabloně. Když jej jdou za týden vykopat, nenajdou ho. Přeměřují, znovu kopou, ale poklad nikde. Nikdy ho nenajdou. Protože vyrostli. Protože

jejich kroky jsou větší než ty před týdnem. To jste, pane Jílku, pěkně trefil to, čím naše zemědělství prošlo. Byli to naši otci, kteří orali a dali své všechno pro novou tvář našeho zemědělství. A ten, kdo by chtěl jít stejnými kroky po naší vesnici, už ji nenajde. Je jiná, nová. Ani své lidi nenajde. I oni vyrostli a jsou dál, mnohem dál, než kde jsme se s nimi včera setkávali. A oni ten svůj poklad nezakopávali, tu svoji moudrost a zkušenost, tu rozdávají na potkání. A jestliže se Silvestr na první pohled zdá jako podivín, je to velký omyl. Je v něm to, co chtěli naši předci, co chceme my, co bychom chtěli, aby chtěli naši potomci: hledání, vášnivá snaha najít své místo, své pole, do něhož poprvé zakrojí svůj pluh. Bojovat sám se sebou,

se všemi, hádat se, rvát se o novou zkušenost, o tuto zkušenost být bohatší a dát ji jiným. A to je smysl, zasít a sklízet. Pane Jílku, jsem nesmírně rád, že na tomto poli lidského hledání roste smích. Je ukazatelem správných cest. Ale nakonec otázečka: Kde jste potkal svého Silvestra?

A pan Jílek odepíše: „Narodil jsem se v malé dědině na Moravě. Naše rodina tam žije už více jak tři sta let. Jednou dědeček prosoudil o mez dvě stě padesát kroků devadesát tisíc a stala se z nás venkovská chudina, čeledíni, chalupníci, kovozemědělci a nakonec družstevníci. Ta paměť rodu obsahuje staletou trnitou cestu a zkušenost, svinstvo a sobectví sedláků, ale i sny, a nakonec splnění touhy chudáků od dob roboty až k dnešnímu velkorysému a bohatému stylu života našeho socialistického zemědělství. Z té paměti se zrodil Silvestr. Z toho, po čem jsme toužili, čeho dosáhli, o čem sníme dnes. Protože jde o komedii, je toto vše vyjádřeno komediálními prostředky. V našem životě vidím mnoho krásného a veselého. To mi dovolilo psát bez zábran, z radosti pro radost. Aby v hledišti i na jevišti bylo veselo. Tož ať je veselo!“

V těchto letech také dochází ke změně ve vedení souboru. Vedoucím souboru se po Ivo Ondrůškovi stává Karel Bravený, který se ve své práci zaměřuje především na mladé ochotníky a soustředí se také na nácvik pohádek pro děti. Divadlo vystupuje pod označením Skupina mladých při divadelním souboru SZK ROH Hodonín.

V roce 1977 nacvičila mladá část souboru hru Daň zrání od Jany Bednářové. Na první pohled se zdálo, že si mladá část souboru ukousla poměrně velký krajíc, protože nácvik trval dlouho a provázela ho řada těžkostí. Premiéra však dopadla na výbornou a měla velký ohlas jak u publika, tak i u starších ochotníků. Reprízu hry na přehlídce v Čejkovicích provázela smůla, když se hercům rozbila kytara, která hrála ve hře důležitou roli a mladé a nezkušené ochotníky tato situace velmi rozhodila. Způsobilo to rozkol v mladé části souboru a část divadelníků se svou činností skončila,

V roce 1978 byla nacvičena hra Vodník Mařenka. Soubor se také účastnil oslav 750 let od povýšení Hodonína na město.

1978 - Vodník Mařenka režie Karel Bravený, scéna Karel Pánský, zvukové efekty Jiří Pospíšil, odborná spolupráce Dušan Grombiřík. Ve hře hráli Josef Jaroš, Marie Bravená, Květa Květoňová, Josef Kreisel, Viťka Valentová a Josef Štefan.

V roce 1979 se podařilo soubor značně rozšířit, a proto režisér vybral pohádku s výraznějším obsazením, Král 3.333. Rozšíření souboru se však neukázalo jako trvalé a nepřineslo kýžený efekt. Mnohé role tak bylo nutno při zkoušení i opakovaně přeobsazovat. Premiéru sehráli ochotníci na přehlídce ve Vracově, protože na domácích prknech nenašli ochotníci volný termín.

V témže roce nacvičili ochotníci pod režijní taktovkou Ladislava Peška hru Úplně zbytečné parohy Při premiéře byla hra obecenstvem velmi dobře přijata, bohužel v důsledku odchodu představitelky hlavní role do Brna již nebyla vícekrát reprízovaná.

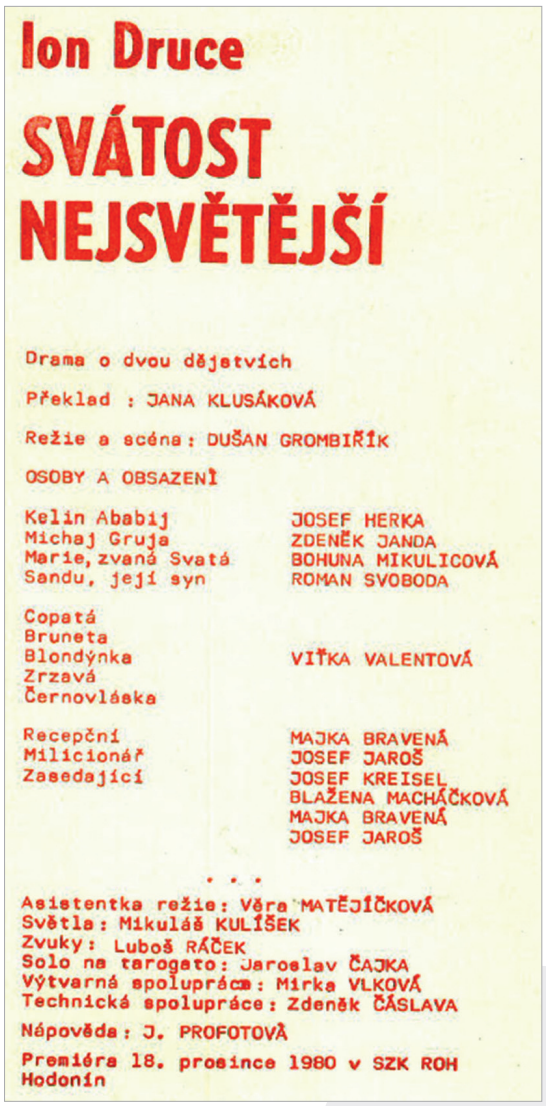
Závěrem roku 1979 těžce onemocněl dosavadní režisér mladých Karel Bravený a nadále se musel omezit jen na občasnou spolupráci se souborem.

Aktivitu dospělé části souboru obnovil Dušan Grombiřík, který poprvé režíroval Druceho hru Svátost nejsvětější.

V roce 1981 je uměleckým vedoucím souboru stává Dušan Grombiřík, dramaturgem Karel Bravený, organizačním pracovníkem Věra Matějíčková a členové výboru Marie Bravená a Josef Kreisel. V roce 1981 se do souboru také vrací Běta Švancerová, která se k souboru dostává již podruhé. Poprvé se v souboru objevila již v roce 1956.

1979 - Král 3.333

Ion Druce

SVÁTOST NEJSVĚTĚJŠÍ

Drama o dvou dějstvích

Překlad : JANA KLUSÁKOVÁ

Režie a scéna : DUŠAN GROMBIŘÍK

OSOBY A OBSAZENÍ

Kelin Ababij	JOSEF HERKA
Michaj Gruja	ZDENĚK JANDA
Marie, zvaná Svatá	BOHUNA MIKULICOVÁ
Sandu, její syn	ROMAN SVOBODA
Copatá Bruneta Blondýnka Zrzavá Černovláska	VIŤKA VALENTOVÁ
Recepční	MAJKA BRAVENÁ
Milicionář	JOSEF JAROŠ
Zasedající	JOSEF KREISEL BLAŽENA MACHÁČKOVÁ MAJKA BRAVENÁ JOSEF JAROŠ

. . .

Asistentka režie: Věra MATĚJÍČKOVÁ
Světla: Mikuláš KULÍŠEK
Zvuky: Luboš RÁČEK
Solo na tarogato: Jaroslav ČAJKA
Výtvarná spolupráce: Mirka VLKOVÁ
Technická spolupráce: Zdeněk ČÁSLAVA

Nápověda: J. PROFOTOVÁ

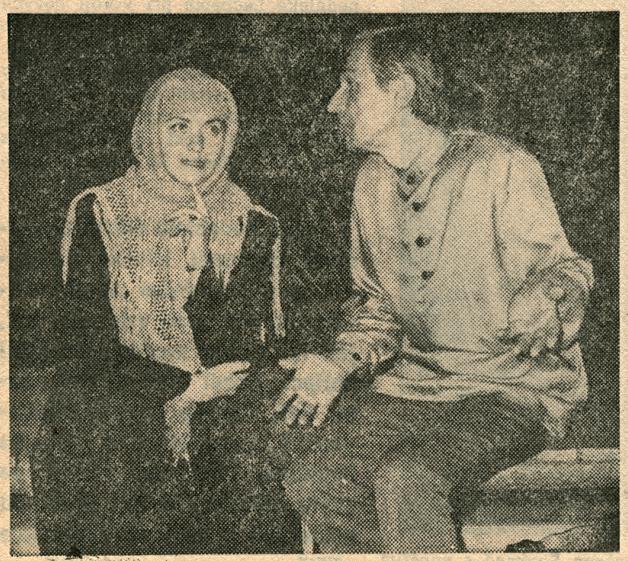
Premiéra 18. prosince 1980 v SZK ROH Hodonín

Podněty pro amatérské divadelní kolektivy

Hledání mravního ideálu

Po pěti letech obnovil svou činnost divadelní soubor Sdruženého závodního klubu ROH v Hodoníně. Již dříve se soustředil na současnou dramatickou tvorbu (Jílkův Silvestr, Bukovčanovo Luigiho srdce aj.) a tomuto zaměření zůstal věren i svou poslední premiérou — náročným dramatem moldavského prozaika a scénáristy Iona Druceho Svátost nejsvětější (v Brně, kde činohra Státního divadla před časem uvedla jeho Ptáky naší mladosti, hostovala s ní loni bratislavská Nová scéna).

Režie i scénografie této složité a mnohovrstevnaté hry se ujal Dušan Grombiřík. Do nepříliš zdařilého překladu Jany Klusákové zasáhl několika zhutňujícími škrty, a zejména se snažil jevištně zhybnit poněkud statickou předlohu, založenou převážně narativně. Úsporné výtvarné řešení vystačilo s jediným společným náznakem horské salaše a kancelářského interiéru.

Na snímku Josefa Holka je záběr z inscenace hry Iona Druceho Svátost nejsvětější, kterou v režii Dušana Grombiříka uvádí divadelní soubor SZK ROH v Hodoníně.

Hodně péče věnoval režisér čtyřem klíčovým postavám dramatu, takže všechny byly postiženy jako plnokrevné charaktery s dostatečným psychologickým zázemím a vstupovaly do věrohodných vzájemných vztahů; jejich názorová stanoviska byla pro diváka zcela čitelná a přesvědčivá. Rolníku a pastevci Kelinovi sice v kultivovaném podání subtilního Josefa Herky chybí potřebný rys venkovské zemitosti, vystižena je však vnitřní mravní síla, neokázalé hrdinství, zodpovědnost a přirozená důstojnost tohoto spíše do sebe uzavřeného člověka. Zdeněk Janda vykreslil robustního šedovlasého Gruju v základních konturách úřední věcnosti, nenápadně vystupující Marie Bohuny Mikulicové je pečlivě vystavěnou studií osudem těžce zkoušené nesobecké ženy. Příjemným překvapením byl přirozený a dikčně čistý výkon Romana Svobody (chlapec Sandu). Úkol rozlišit šest epizod různých sekretářek připadl Vlce Valentové.

Inscenace Svátosti nejsvětější, byť ve své premiérové podobě měla ještě patrné rezervy dalšího vývoje, svědčí o náročné dramaturgické orientaci a poctivém přístupu celého hodonínského souboru k současné tematice na jevišti, a to bez spolupráce s profesionálním divadelníkem. Po zásluze se potkává s dobrým diváckým ohlasem. **(itk)**

V dalších letech jsou souborem nastudovány tyto hry: Slaměný klobouk (1982), Hloupý Honza (1983), Ženich pro čertici (1983).

V dochovaných materiálech nacházíme seznam všech účastníků divadelní hry Slaměný klobouk, kterých bylo 31, jedná se o herce, tanečníky i techniky:

Věra Linhartová – Kmetková, Bohuna Mikulicová, Marie Bravená, Viťka Valentová, Pavla Jandová, Blažena Macháčková, Zuzana Grombiříková, Věra Matějíčková, Eva Jelínková, Lenka Musilová, Ilona Kůřilová, Šárka Daňková, Marie Leciánová, Alena Zapalová, Jana Stonáčková, Marie Ondroušková, Dana Meclová, Dušan Grombiřík, Josef Kreisel, Ladislav Pešek, Jiří Pavúček, Karel Bravený, Josef Herka, Zdeněk Janda, Ivo Grman, Mikuláš Kulíšek, Josef Černý, Marek Vybíral, Miloš Procházka a Jiří Sejpka.

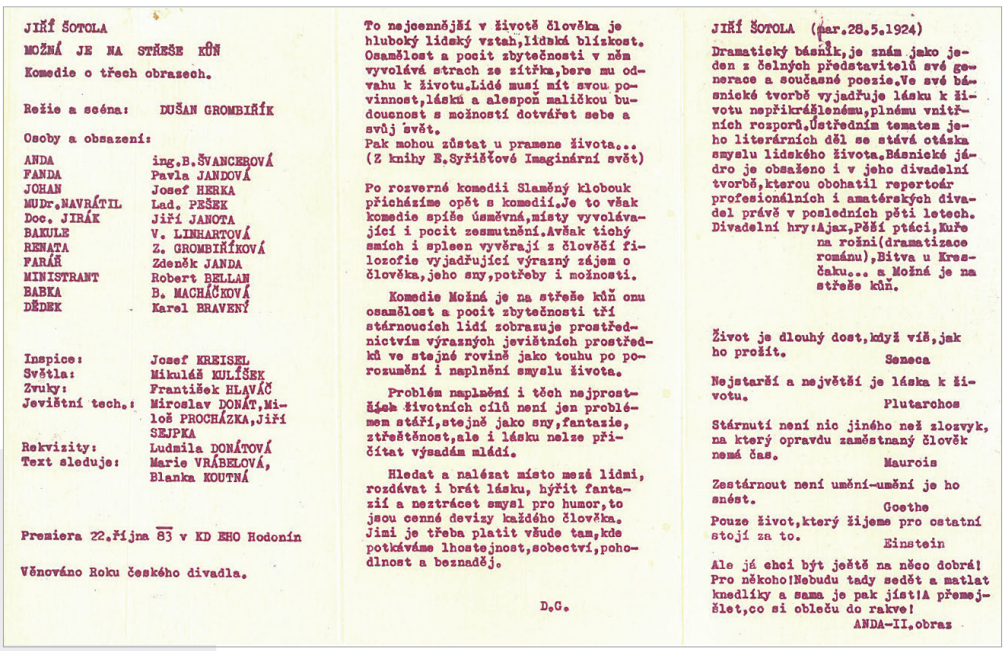
Zkouška Slaměný klobouk
Zleva: Zuzana Grombiříková, Jiří Pavúček, Marie Bravená, Blažena Macháčková

S divadelní hrou Možná je na střeše kůň od Jiřího Šotoly se soubor v roce 1984 zúčastňuje okresní přehlídky divadelních souborů a následně i krajské soutěžní přehlídky Jihomoravského kraje v Blansku.

Jak se opět dovídáme z divadelního časopisu Opona *„režisér Dušan Grombiřík (zároveň autor kostýmů a scény) si byl vědom malé dramatičnosti a dalších nedostatků zvolené hry. Provedl ve scénáři řadu škrtů a snažil se zodpovědně vyrovnat s obtížným problémem, jakým způsobem demonstrovat na jevišti banalitu tak, aby působila scénicky poutavě, nikoliv šedě a nudně. Herecká složka hodonínského představení vycházela podle možnosti z příležitostného typového obsazení, byť někteří museli překonávat určitý věkový handicap. Nejvíce se*

JIŘÍ ŠOTOLA

MOŽNÁ JE NA STŘEŠE KŮŇ

Komedie o třech obrazech.

Režie a scéna: DUŠAN GROMBIŘÍK

Osoby a obsazení:

ANDA	ing.B.ŠVANCEROVÁ
FANDA	Pavla JANDOVÁ
JOHAN	Josef HERKA
MUDr.NAVRÁTIL	Lad. PEŠEK
Doc. JIRÁK	Jiří JANOTA
BAKULE	V. LINHARTOVÁ
RENATA	Z. GROMBIŘÍKOVÁ
FARÁŘ	Zdeněk JANDA
MINISTRANT	Robert BELLAN
BABKA	B. MACHÁČKOVÁ
DĚDEK	Karel BRAVENÝ

Inspice:	Josef KREISEL
Světla:	Mikuláš KULÍŠEK
Zvuky:	František HLAVÁČ
Jevištní tech.:	Miroslav DONÁT,Miloš PROCHÁZKA,Jiří SEJPKA
Rekvizity:	Ludmila DONÁTOVÁ
Text sleduje:	Marie VRÁBELOVÁ, Blanka KOUTNÁ

Premiera 22.října 83 v KD EHO Hodonín

Věnováno Roku českého divadla.

To nejcennější v životě člověka je hluboký lidský vztah,lidská blízkost. Osamělost a pocit zbytečnosti v něm vyvolává strach ze zítřka,bere mu odvahu k životu.Lidé musí mít svou povinnost,lásku a alespoň maličkou budoucnost s možností dotvářet sebe a svůj svět.
Pak mohou zůstat u pramene života...
(Z knihy E.Syřišťové Imaginární svět)

Po rozverné komedii Slaměný klobouk přicházíme opět s komedií.Je to však komedie spíše úsměvná,místy vyvolávající i pocit zesmutnění.Avšak tichý smích i spleen vyvěrají z člověčí filozofie vyjadřující výrazný zájem o člověka,jeho sny,potřeby i možnosti.

Komedie Možná je na střeše kůň onu osamělost a pocit zbytečnosti tří stárnoucích lidí zobrazuje prostřednictvím výrazných jevištních prostředků ve stejné rovině jako touhu po porozumění i naplnění smyslu života.

Problém naplnění i těch nejprostějších životních cílů není jen problémem stáří,stejně jako sny,fantazie, ztřeštěnost,ale i lásku nelze přičítat výsadám mládí.

Hledat a nalézat místo mezi lidmi, rozdávat i brát lásku, hýřit fantazií a neztrácet smysl pro humor,to jsou cenné devizy každého člověka. Jimi je třeba platit všude tam,kde potkáváme lhostejnost,sobectví,pohodlnost a bezradě.

D.G.

JIŘÍ ŠOTOLA (nar.28.5.1924)

Dramatický básník,je znám jako jeden z čelných představitelů své generace a současné poezie.Ve své básnické tvorbě vyjadřuje lásku k životu nepřikrášlenému,plnému vnitřních rozporů.Ústředním tematem jeho literárních děl se stává otázka smyslu lidského života.Básnické jádro je obsaženo i v jeho divadelní tvorbě,kterou obohatil repertoár profesionálních i amatérských divadel právě v posledních pěti letech.
Divadelní hry:Ajax,Pěší ptáci,Kuře na rožni(dramatizace románu),Bitva u Kresčaku... a Možná je na střeše kůň.

Život je dlouhý dost,když víš,jak ho prožít.
Seneca

Nejstarší a největší je láska k životu.
Plutarchos

Stárnutí není nic jiného než zlozvyk, na který opravdu zaměstnaný člověk nemá čas.
Maurois

Zestárnout není umění-umění je ho snést.
Goethe

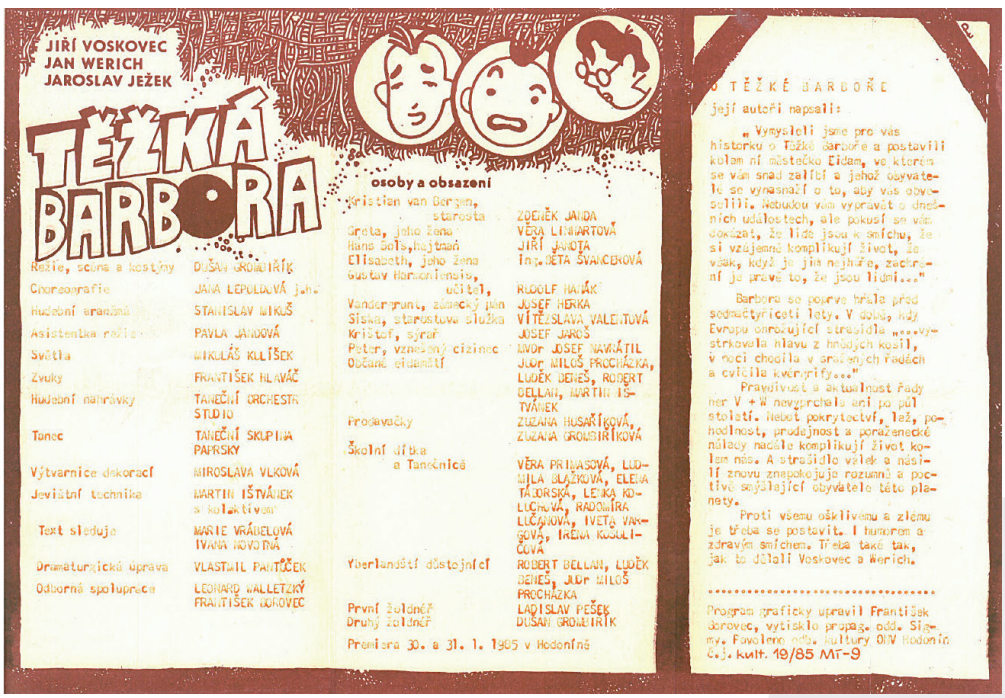
Pouze život,který žijeme pro ostatní stojí za to.
Einstein

Ale já chci být ještě na něco dobrá! Pro někoho!Nebudu tady sedět a matlat knedlíky a sama je pak jíst!A přemejšlet,co si obleču do rakve!
ANDA-II.obraz

režisér mohl spolehnout na Ing. Bětu Švancerovou v postavě starostlivě pečující, dobrosrdečné i prakticky věcné Andy. Pavla Jandová ztělesnila její škodolibější a jedovatější sestru Fandu, o to výřečnější a temperamentnější, oč fyzicky nemohoucnější. Poctivý výkon odvedl také Josef Herka jako Andin manžel Johan, i když by jeho cudně neokázalému projevu zjevně prospěl rys pábitelské zřeštěnosti, „pichandovského" fantazírování a epikurejského vychutnávání života. Přesně charakterizovanou maloměšťáckou Bakuli bez přehnaného karikování demonstrovala Věra Linhartová, zatímco Jiří Janota, jako její manžel, klasický filolog docent Jirák dodal své matné postavě jen intelektuální zjev. Ani flegmatický MUDr. Navrátil nebyl v podání Ladislava Peška s dostatečnou jasností. Žravého korpulentního faráře decentně podal Zdeněk Janda.

V roce 1985 je uvedena československá premiéra hry Opička detektivem v režii Karla Braveného a Těžká Barbora od Voskovce a Wericha v režii Dušana Grombiříka.

JIŘÍ VOSKOVEC
JAN WERICH
JAROSLAV JEŽEK

TĚŽKÁ BARBORA

osoby a obsazení

Kristian van Bergyn, starosta	ZDENĚK JANDA
Greta, jeho žena	VĚRA LINHARTOVÁ
Hans Sotš, hejtman	JIŘÍ JANOTA
Elisabeth, jeho žena	Ing. BĚTA ŠVANCEROVÁ
Gustav Harmonienstig, učitel,	RUDOLF HAŇÁK
Vandermunt, zámecký pán	JOSEF HERKA
Siska, starostova služka	VÍTĚZSLAVA VALENTOVÁ
Kristof, sýrař	JOSEF JAROŠ
Peter, vznešený cizinec	MVDr JOSEF NAVRÁTIL
Občané eldemští	JUDr MILOŠ PROCHÁZKA, LUDĚK BENEŠ, ROBERT BELLAN, MARTIN IŠTVÁNEK
Prodavačky	ZUZANA HUSAŘÍKOVÁ, ZUZANA GROMBIŘÍKOVÁ
Školní dítka a Taneční	VĚRA PRIKASOVÁ, LUDMILA BLAŽKOVÁ, ELENA TÁBORSKÁ, LENKA KOLOUCHOVÁ, RADOMÍRA LUČANOVÁ, IVETA VAKSOVÁ, IRÉNA KOUDELKOVÁ
Vlaerlandští důstojníci	ROBERT BELLAN, LUDĚK BENEŠ, JUDr MILOŠ PROCHÁZKA
První žoldnéř	LADISLAV PEŠEK
Druhý žoldnéř	DUŠAN GROMBIŘÍK

Premiéra 30. a 31. 1. 1985 v Hodoníně

Režie, scéna a kostýmy	DUŠAN GROMBIŘÍK
Choreografie	JANA LEPOLDOVÁ jun.
Hudební aranžmá	STANISLAV MIKLOŠ
Asistentka režie	PAVLA JANDOVÁ
Světla	MIKULÁŠ KULÍŠEK
Zvuky	FRANTIŠEK HLAVÁČ
Hudební nahrávky	TANEČNÍ ORCHESTR STUDIO
Tanec	TANEČNÍ SKUPINA PAPRSKY
Výtvarnice dekorací	MIROSLAVA VLKOVÁ
Jevištní technika	MARTIN IŠTVÁNEK a kolektivem
Text sleduje	MARIE VRÁBELOVÁ IVANA NOVOTNÁ
Dramaturgická úprava	VLASTIMIL PANTŮČEK
Odborná spolupráce	LEONARD WALLETZKÝ FRANTIŠEK DOROVEC

O TĚŽKÉ BARBOŘE

její autoři napsali:

„Vymysleli jsme pro vás historku o Těžké Barboře a postavili kolem ní městečko Eldam, v kterém se vám snad zalíbí a jehož obyvatele se vynasnaží o to, aby vás obveselili. Nebudou vám vyprávět o dnešních událostech, ale pokusí se vám dokázat, že lidé jsou k smíchu, že si vzájemně komplikují život, že však, když je jim nejhůře, zachraní je právě to, že jsou lidmi..."

Barbora se poprvé hrála před sedmatřiceti lety. V době, kdy Evropu ohrožující strašidla „...vystrkovala hlavu z hnědých košil, v noci chodila v smolných vodách a cvičila kverulify..."

Pravdivost a aktualnost řady her V + W nevyprchala ani po půl století. Nebot pokrytectví, lež, pohodlnost, prodejnost a poroženecké náladý nadále komplikují život kolem nás. A strašidlo válek a násilí znovu znepokojuje rozumné a poctivě smýšlející obyvatele této planety.

Proti všemu oškliveému a zlému je třeba se postavit. I humorem a zdravým smíchem. Třeba také tak, jak to dělali Voskovec a Werich.

.....

Program graficky upravil František Dorovec, vytisklo propag. odd. Sigmy. Povoleno odb. kultury OÚV Hodonín čj. kult. 19/85 MT-9

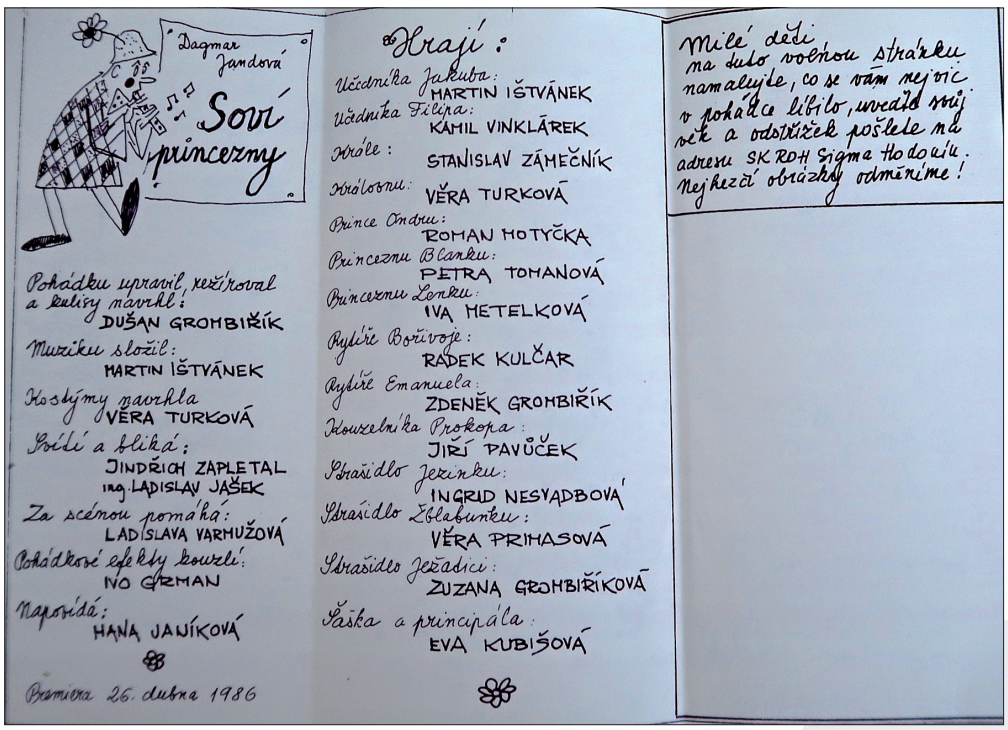
Těžká Barbora

S divadelním představením Opička detektivem ochotníci u divadelních kritiků příliš neuspěli. Budeme-li citovat z dobového časopisu Opona *„Hůře dopadla ta část amatérského kolektivu Sdruženého klubu ROH Hodonín, která pod vedením režiséra Karla Braveného v domácím prostředí nabídla československou premiéru dětské hry Josefa M. Bourka Opička detektivem aneb zvířátka se nebojí. Při výběru textu tohoto nedávno zemřelého olomouckého herce neměl šťastnou ruku, protože nedostatky oné situační „komedie plné omylů"(matoucí názvem počínaje a sérií nelogických motivací krkolomně posunovaného děje konče) zřetelně převažovaly nad klady; Hodonínští navíc vypustili většinu písniček. K prakticky všem jevištním složkám bylo by třeba vznést výhrady zásadního rázu. Tak např. bezvýrazná režie se omezila toliko na prosté aranžmá, rádobygagovými výstupy si neporadila se statičností verbálně zatížené hry a nevymezila hercům dostatek prostoru pro smysluplné jednání jejich postav. Nepodařilo se předvést zvířátka jako odchovance cirku ani odlišit jejich svět od prostředí zjednodušeně viděných filmových ateliérů. Překvapila též nízká kultura jevištní řeči. Herecky se v dané situaci prosadili Marie Bravená v titulní úloze Žofinky a Vítězslava Valentová jako Michaela. Vzhledem k tomu, že divadelní umění má v dětech probouzet celou škálu cenných emocí, být vítaným zdrojem nového poznání i hlubokých estetických zážitků a impulsem pro rozvoj vlastní tvůrčí fantazie a kreativity, bylo toto horkou jehlou spíchnuté nastudování promarněnou příležitostí.*

Na okresní přehlídce v roce 1986 představuje soubor autorskou hru D. Jandové Soví princezny. Dobový tisk k tomu uvádí: *„Dramaturgické úpravy Dušana Grombiříka pohádkový příběh zdynamizovaly a jeho celkovému vyznění prospěly. Také připsaná postava šaška, autorská hudební složka i aktivizace dětského publika inscenaci ozvláštnila a příjemně oživila. Scéna byla řešena jednoduše a vkusně a s citem bylo provedeno kostýmování. Z herecké složky, která snad mohla projevit ještě více spontaneity a radosti ze hry, se divákům nejvíce líbila postava kouzelníka Prokopa v interpretaci Jiřího Pavůčka. Mile působila i tři strašidla, které ztvárnili Ingrid Nesvadbová, Věra Primasová a Zuzana Grombiříková. K dobrému vyznění představení přispěl svým mimickým, pohybovým i hudebním projevem šašek Evy Kubišové.*

Soví princezny

V roce odehráli 1987 divadelní hry Revizor od N. V. Gogola a Měsíc v anténách od Aloise Mikulky.

Měsíc v anténách

Revizor

V dobovém tisku je k tomu uvedeno *„Mladý režisér Zdeněk Grombiřík si pro svůj režisérský debut zvolil hru Aloise Mikulky Měsíc v anténách. Na mladém, prozatím nepříliš zkušeném hereckém kolektivu byla znát radost ze hry i upřímný a vřelý vztah k dětem v hledišti, se snahou zapojit je do hry, dát jim ze sebe co nejvíc. Škoda jen, že inscenace nepokračovala v duchu poetické expozice, která slibovala krásný divácký zážitek. Brzy se totiž projevily důsledky neujasněnosti žánru i nedůsledné práce s předlohou, která vyžadovala důslednou úpravu. Její rozvleklost a nepřehlednost měla nepříznivý vliv na temporytmus, stejně jako nejednotnost hereckého*

projevu (patos na jedné straně, přirozenost a nadsázka na straně druhé) i samoúčelné použití loutek. Mladému sympatickému kolektivu se však nedají upřít opravdové snahy a dobré umění, odpovídající současným požadavkům, i když jsou tentokrát více patrny v scénografii, vlastních návrzích i výrobě vkusných a výstižných kostýmů i vlastní působivé scénické hudbě výborně dokreslující děj. V herecké složce dominovala Věra Pavúčková v roli Šašuldy, která byla tahounem celého představení a svou přirozeností, citem pro nadsázku i pohybovou kulturou vytvořila krásnou postavu, na níž budou nejen malí, ale i dospělí diváci dlouho vzpomínat.

Soubor se v této době spojuje ze dvou skupin do skupiny jediné. V roce 1989 soubor odehrává premiéru hry Jak se bubnuje na princezny, kde účinkuje i dětská cimbálová muzika Duběnka a členové dramatického odboru Lidové školy umění v Hodoníně.

V roce 1989 dochází také ke změně názvu souboru. Hodonínští ochotníci se vrací k historickému názvu Svatopluk.

DIVADÉLKO Z KUFRU OCHOTNICKÉHO SOUBORU SVATOPLUK PŘI SDRUŽENÉM KLUBU ROH SIGMA V HODONÍNĚ
UVÁDÍ POHÁDKU NA MOTIVY SLOVÁCKÝCH POHÁDEK

JAK SA BUBNUJE NA PRINCEZNY

Autor:
Vojtěch Vacke

Režie a scenografie:
Dušan Grombiřík

Hudební úprava:
Pavel Čech

S hereckým souborem divadélka z kufru spoluúčinkují
děti z cimbálové muziky Duběnka vedoucí Pavel Čech
členové dramatického odboru LŠU Hodonín, vedoucí Dana Satkeová
děti z řad diváků

Premiéra duben 1989

HRAJÍ:

principálka, Maryška, čarodějnice	Petra Kulčarová
ovčák Janíček	Ivan Kouřil
královna	Zuzana Grombiříková, nebo Vanda Zitterbartová
chůva	Vlaďka Motýčková, nebo Iva Bendíková
komorná	Blanka Hóserová, nebo Petra Tomanová
desátník	Zbyněk Ištvánek
vojáci	Luděk Bláha Karel Kulčar
Text sleduje	Hana Janíková

DS SVATOPLUK

DIVADELNÍ SOUBOR
SVATOPLUK

1990–2025

Vladimír JAŠEK

Dobu po revolučních událostech z listopadu 1989 bychom mohli nazývat „Novověkem Svatopluku“. Prvních 10 let tohoto období měl soubor tak trochu hrací pauzu. Hlavním důvodem bylo zapojení tehdejšího principála a hlavního hybatele divadelního dění v Hodoníně Dušana Grombiříka do politického dění. Na 4 roky se totiž stal starostou města.

Soubor uvedl 28. 4. 1991 premiéru pohádky Hastrmanův kožich (Helena Lisická a Josef Miroslav Bourek) v režii Josefa Jaroše.

A pak až za 8 let se objevila zase pohádka, tentokrát už v režii Dušana Grombiříka, který byl tentokrát i scénografem a autorem loutek. Jmenovala se Zvědavé slůně (Nina Cassianová) a měla premiéru 19. 6. 1999. Zahráli si v ní Petra Svobodová, Martina Blahová, Petra Kulčárová, Zuzana Obrovská, Věra Pavůčková, Jiří Pavůček, Vladimír Jašek, Ivan Kouřil, Kamil Vinklárek.

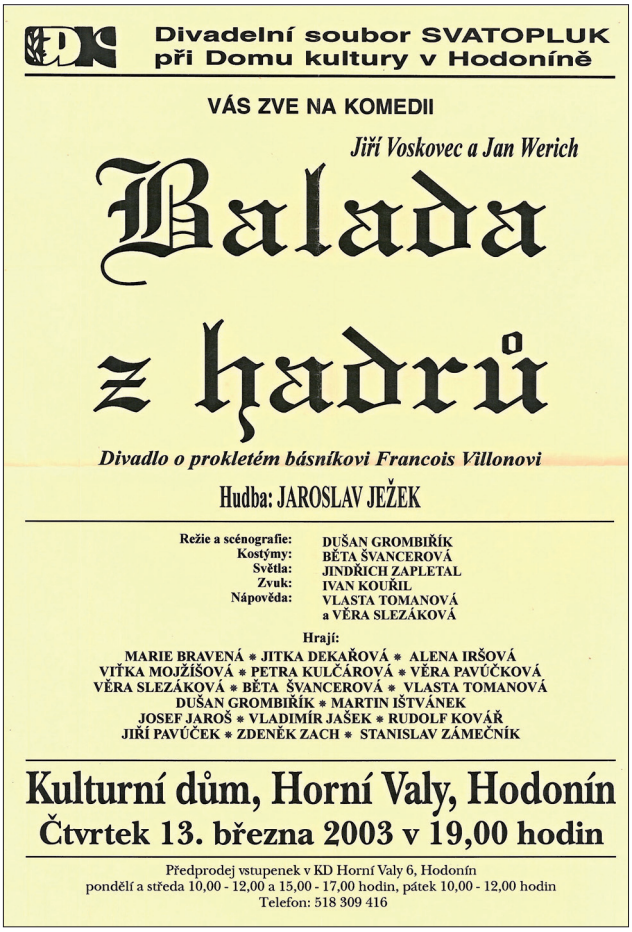

Představení pro dospělé diváky přichází po dlouhé době v roce 2001. Česká komedie Antonína Procházky „Klíče na neděli“ v režii Dušana Grombiříka měla premiéru 6. února.

Doslova pozdvižení v sále vyvolaly scény, jimž vévodil Vladimír Jašek (vlevo) v roli žárlivého manžela. Na snímku se vyžívá na nevinném ing. Dostálovi Rudolfa Kováře. Foto: -mik-

O prokletém básníkovi a nejznámějším francouzském lyrikovi středověku Francois Villonovi (1431–1463) je známá komedie Jiřího Voskovce a Jana Wericha (hudba Jaroslav Ježek) „Balada z hadrů“. V Osvobozeném divadle měla premiéru 28. 11. 1935.

V našem nastudování ztvárnil Villona Rudolf Kovář, jako purkmistr mu zdatně sekundoval Stanislav Zámečník. V roli Georgese (Voskovec) bylo možno vidět Jiřího Pavúčka, v roli Jehana (Werich) Vladimíra Jaška. Svatopluk se s ní představil mimo jiné na hradu Veveří, břeclavském gymnáziu, v Hustopečích, Luhačovicích, Bystřici u Olomouce.

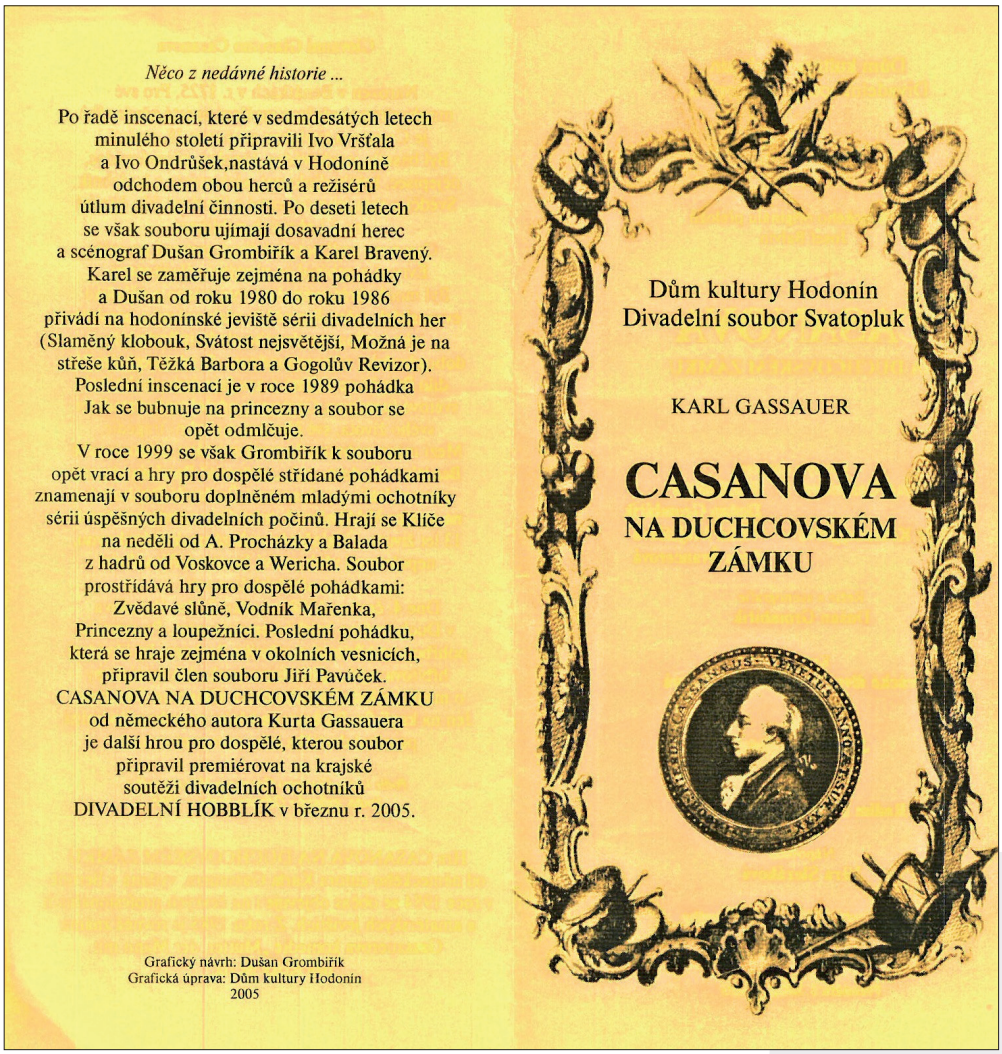
Ve stejném roce se hrála i pohádka „Vodník Mařenka“(Novák, Oubram). A kdo byl režisérem? No přeci Dušan Grombiřík. Reprízy se objevily především na Hodonínsku, např. v Milotických, Rohatci, Hovoranech, Dolních Bojanovicích.

Rok 2003 si budou tehdejší členové pamatovat i z pozice účastníků vydařeného zájezdu do jižních Čech (28.–30. 8.). Konal se také 1. ročník krajských postupových přehlídek Hobblík a MUMRAJ!.

V tomto roce má Svatopluk v kronice zapsáno 23 členů:
Dušan Grombiřík, Běta Švancerová, Josef Jaroš, Marie Bravená, Stanislav Zámečník, Jiří Pavúček, Věra Pavúčková, Vlasta Tomanová, Viťka Mojžíšová, Vladimír Jašek, Rudolf Kovář, Věra Slezáková, Ivan Kouřil, Martina Blahová, Petra Kulčárová, Martin Ištvánek, Jitka Dekařová, Alena Iršová, Zdeněk Zach, Radim Blaško, Bára Tesaříková, Monika Dočkalová, Hana Marenčíková.

Rok 2004 přináší opět pohádku. Autorem je pro soubor dobře známý režisér z Uherského Hradiště Vojtěch Vacke. Režie se ujímá Jiří Pavúček a pohádka premiérovaná 22. září se jmenuje „Princezny a loupežníci“. Zkouší se na dvou místech, v KD EHO i na dnešním Domě kultury. Významný je tento rok i tím, že Dušan Grombiřík se stal laureátem „Výroční ceny města Hodonína“.

Karl Gassauer napsal hru „Casanova na Duchcovském zámku“. Pod režijním vedením Dušana Grombiříka měla premiéru 8. března 2005. Giovanni G. Casanova (1725–1798 Duchcov) není znám jenom jako hrdina milostných dobrodružství, ale byl to prý muž mnoha tváří – básník, jazykovědec, teolog, přírodovědec, dějepisech, kritik, diplomat, alchymista, hudebník. Literární dílo čítá 23 různých publikací. V jeho ztvárnění se střídali Josef Jaroš a Dušan Grombiřík. Žofii Krumbajglovou si zahrály Viťka Mojžíšová a Běta Švancerová. Program obsahuje i povídání o Dušanu Grombiříkovi.

Něco z nedávné historie ...

Po řadě inscenací, které v sedmdesátých letech minulého století připravili Ivo Vršťala a Ivo Ondrůšek,nastává v Hodoníně odchodem obou herců a režisérů útlum divadelní činnosti. Po deseti letech se však souboru ujímají dosavadní herec a scénograf Dušan Grombiřík a Karel Bravený. Karel se zaměřuje zejména na pohádky a Dušan od roku 1980 do roku 1986 přivádí na hodonínské jeviště sérii divadelních her (Slaměný klobouk, Svátost nejsvětější, Možná je na střeše kůň, Těžká Barbora a Gogolův Revizor). Poslední inscenací je v roce 1989 pohádka Jak se bubnuje na princezny a soubor se opět odmlčuje.
V roce 1999 se však Grombiřík k souboru opět vrací a hry pro dospělé střídané pohádkami znamenají v souboru doplněném mladými ochotníky sérii úspěšných divadelních počinů. Hrají se Klíče na neděli od A. Procházky a Balada z hadrů od Voskovce a Wericha. Soubor prostřídává hry pro dospělé pohádkami: Zvědavé slůně, Vodník Mařenka, Princezny a loupežníci. Poslední pohádku, která se hraje zejména v okolních vesnicích, připravil člen souboru Jiří Pavúček.
CASANOVA NA DUCHCOVSKÉM ZÁMKU od německého autora Kurta Gassauera je další hrou pro dospělé, kterou soubor připravil premiérovat na krajské soutěži divadelních ochotníků DIVADELNÍ HOBBLÍK v březnu r. 2005.

Grafický návrh: Dušan Grombiřík
Grafická úprava: Dům kultury Hodonín
2005

Dům kultury Hodonín
Divadelní soubor Svatopluk

KARL GASSAUER

CASANOVA
NA DUCHCOVSKÉM ZÁMKU

Svatopluk se stěhuje z KD EHO do Domu kultury „Horní Valy“.

V kronice jsou při příležitosti 140. výročí (2005) uvedeny významné osobnosti hodonínské ochotnické Thálie:

Prof. J. Hřivna, Jan Chlebec, Jiřina Drobná, Martin Slovák, Cyril Vavrys, Dr. M. Zapletal, prof. Karel Novák, dr. Jaroslav Pospíšil, prof. Jaromír Kotásek, Dana Holubová, Ivo Ondrůšek, prof. Ivo Vršťala, Věra Linhartová, Pavla a Zdeněk Jandovi, Karel Bravený, Ing. Běta Švancerová, Dušan Grombiřík.

Roku 2006 má Svatopluk 2 březnové premiéry v rozmezí 8 dnů. „Řád pana Schutze“ je komedie autora J. N. Fenwicka. Režijní žezlo tentokrát držela Běta Švancerová (premiéra 21. 3. 2006). Námětem hry je život a dílo fyziků a chemiků, nositelů Nobelovy ceny, Marie Curie-Sklodowské (1867–1934) a Pierra Curie (1859–1906). V programu je i hezké povídání o Bětě Švancerové.

Dům kultury Hodonín
Divadelní soubor Svatopluk

uvádí

komedii Jean Noel Fenwicka
v překladu Alexandra Jerie

ŘÁD PANA SCHUTZE

osoby a obsazení

Pierr Curie	**Jiří Pavůček**
Georgette	**Vítězslava Mojžíšová**
Gustav Bémont	**Vladimír Jašek**
Rudolf Schutz	**Josef Jaroš**
Marie Curie	**Petra Kulčárová**
De Clausat	**Stanislav Zámečník**

režie
Běta Švancerová

výtvarná spolupráce
Dušan Grombiřík

kostýmy
Běta Švancerová

světla
Jindřich Zapletal

zvuky
Radim Blaško

inspice
Věra Slezáková

text sleduje
Danuše Tietzová

Délka představení 110 min, přestávka po 4. obraze
Premiéra 21. března 2006

Nositele autorských práv k dílu zastupuje
DILIA, divadelní a literární agentura
Krátkého 1, Praha 9

Kdo je kdo ...

PIERRE CURIE (1859 - 1906)

Francouzský fyzik a chemik, profesor pařížské univerzity. Objevil piezoelektrický jev a tzv. Curieovu lamelu k měření velkých tlaků a napětí. Se svou ženou dostali v roce 1903 Nobelovu cenu za zkoumání radiačních jevů.

MARIE CURIE-SKLODOWSKÁ (1867 - 1934)

Původem Polka, francouzská fyzička a chemička, profesorka na pařížské univerzitě, přispěla k rozvoji studia radioaktivních látek. Kromě Nobelovy ceny z r. 1903 se stala nositelkou Nobelovy ceny v roce 1911.

Ing. BĚTA ŠVANCEROVÁ (nar. 1942)

Režijní debut v komedii Řád pana Schutze není jejím prvním divadelním počinem v hodonínském ochotnickém souboru. Mezi divadelníky se na jevišti poprvé představila studentka jedenáctiletky v komedii Bezejmenná hvězda rovněž v roli studentky Eleonory Zamfirescové v roce 1958. Další léta věnuje vysokoškolskému studiu a rodině, až v roce 1983 přichází do obnoveného souboru a hraje roli Andy v komedii Možná je na střeše kůň. Režisér Dušan Grombiřík ji pak obsazuje i v následujících inscenacích. V roce 1985 hraje v Těžké Barboře hejtmanku Elisabet, v roce 1987 vdovu po kaprálovi v tehdy úspěšné Gogolově komedii Revizor. V roce 2001 hraje matku v komedii Kliče na neděli. V roce 2003 obdržela ocenění za roli žebračky v Baladě z hadrů, v roce 2005 si zahrála Žofii ve Casanova na duchcovském zámku. V pohádce Měsíc v anténách představovala "Paní noc".

V řadě inscenací působí Běta Švancerová jako asistentka režie a pro soubor je důležitá jako návrhářka a tvůrkyně divadelních kostýmů.

Před šestnácti lety založila v hodonínském Domu kultury Divadélko tety Běty. Od té doby, několikrát do roka, přichází do Domu kultury houfy malých dětí za doprovodu rodičů a prarodičů, aby se v nedělním dopoledni potěšily jejími pohádkami.

Sama si upravuje texty, vyrábí loutky, kulisy a milým, kultivovaným hereckým projevem rozdává dětem kouzelný dar pohádek a fantazie.

A k tomu ve stejný rok a měsíc pohádka „Soví princezny“ (Dagmar Jandová) s premiérou 29. 3. 2006.

Dušan Grombiřík předává principálství Bětě Švancerové.

Ale ani 8 dnů nebylo rekordem. Už v roce následujícím, tedy 2007, se divák mezi premiérami vyspal jenom třikrát. S pohádkou „Život na mezi“ (R. K. Vojíř) se soubor zúčastnil „Pohádkového mlejnku“ ve Žďáru nad Sázavou. Režii si vyzkoušel Rudolf Kovář (premiéra 25. 2. 2007)

Ochotnický divadelní soubor Svatopluk
a Divadélko z kufru

ŽIVOT NA MEZI

Podle pohádky R. F. Vojíře upravil R. Kovář

Osoby a obsazení

myší babička Bělovouska	Marie Bravená, Běta Švancerová
myška Fouska	Vendula Kovářová
žabák Kvak	Radim Blaško
myška Hryzka	Kateřina Kočí
žabka Kuňka	Barbora Kočí
žabák Skok	Matěj Valvoda
muzikant Cvrček	Zdeněk Zach
pavouk Soukal	Ondřej Lučan
ježek Pichálek	Stanislav Zámečník
Zmije	Ingrid Nesvadbová
Hudba a texty písní	Zdeněk Zach
Scéna	Dušan Grombiřík
Kostýmy	Běta Švancerová
Světlo, zvuk, technika	Petr Hnilica, Radim Blaško
Nápověda	Michaela Kubíková

Režie
Rudolf Kovář

Na mezi život, to je ten svět,
svět duhovejch brouků, barevný svět,
na mezi život, každý ho zná,
kdo ho nezná, tak ať ho pozná,
protože: zpívají brouci na celý svět,
hudbu, tu známe už nazpaměť,
zpívají tarap tap tap ...

Délka 45 min. bez přestávky

Svatopluk hraje o zvířátkách

S novou inscenací pro děti míří divadelníci na Pohádkový mlejnek

BOHUNA MIKULICOVÁ

Hodonín – Plno pohybu a barev, vtip a fantazie. Tím vším se vyznačuje nové nastudování jedné z odnoží hodonínského divadelního souboru Svatopluk. Inscenace hry o zvířátkách Život na mezi měla v neděli dopoledne v Kulturním domě na Horních Valech bohatě navštívenou premiéru.

„V souboru se najednou objevila hromada mladých talentů. Napadlo nás, že bychom mohli udělat něco pro předškoláky, prváky a druháky. Nic se nám ale nelíbilo, a tak jsme nakonec sáhli po staré hříčce od Rudolfa Františka Vojíře," řekl režisér souboru Rudolf Kovář.

Z několik desetiletí staré předlohy pojednávající o důvěřivých zvířátkách, jež doplatí na to, že neposlouchají babičku myšku Bělovousku, ale nezůstal kámen na kameni. Režie využila invence členů souboru a ti ji společně adaptovali tak, že původní nakonec zůstal jen námět a název hry.

Členové souboru Svatopluk pohádku o zvířátkách hrají s velkou chutí. Foto: Deník/Bohuna Mikulicová

„Dali jsme hlavy dohromady a jednotlivé party zvířecích hrdinů jsme ušili hercům přímo na míru," řekl Kovář, podle něj soubor svépomocně zajistil i další složky inscenace. Příjemně vyhlížející a účelná scéna je dílem bývalého režiséra Dušana Grombiříka, o kostýmy se postarala režisérka druhé části souboru Běta Švancerová. Hudbu vybral herec Radim Blaško a jediná písnička, která v kuse zaznívá, je autorskou prací představitele cvrčka Zdeňka Zacha.

Uprostřed deseti aktérů, mezi nimiž jsou tři nováčci, herecky dominuje šestnáctiletý elév Ondřej Lučan v roli pavouka Soukala. „Věčný hladovec, jemuž jde jen o to, nacpat si břicho a vůči ostatním zvířátkům je sobecký, je parádní role," pochvaluje si nový objev souboru, jehož oporami je i několik zkušených herců. Vedle Marie Bravené a Stanislava Zámečníka k nim patří Ingrid Nesvadbová, jež se na prkna vrátila po dvacetileté pauze. „I já mám negativní, o to však těžší roli. Má upozornit, že je třeba bát se zla. Vyjádřit to, je náročné," říká Ingrid a dodává, že hrát pro děti je přesto pro ni největší radostí.

Podobně svou roli chápe i debutující režisér, který má za sebou třicet let amatérské herecké praxe. Nyní se poprvé rozhodl, že své zkušenosti zúročí jinak.

„Dělat divadlo pro děti je úžasné. Ale nejde nám o žádné moralizování, i když své vyznění hra má. Chci, aby se děcka na jevišti vyřádila a malé publikum se příjemně bavilo," sděluje Kovář svůj záměr, který se hned při premiéře na Horních Valech podařilo naplnit. Nyní soubor čekají další reprízy a dokonce i účast na přehlídce Pohádkový mlejnek ve Žďáru nad Sázavou. (mik)

Lechtivá komedie „Monsieur Amédée“ (A. Reynaud-Fourton) v režii Běty Švancerové měla premiéru 28. 2. 2007. Reprezentovala nás na pátém ročníku Hobblíku.

V roce 2008 přivádí Dušan Grombiřík Ivana A. Fodora ze senického Záhorácké divadla a otvírá se tak dlouhodobá divadelní spolupráce. A co se v tomto roce hrálo? „Ryba ve čtyřech“ (Wolfgang Kohlhaase a Rita Zimmerová) v režii Dušana Grombiříka měla premiéru 27. února. V ženských rolích se sešly tři zkušené herečky. Nejstarší ze sester Hackendorfových hrála Běta Švancerová, naivní Cecílii Bohuna Mikulicová, a nejmladší Klementýnu Vítězslava Mojžíšová. Pokorného a jimi využívaného sluhu ztvárnil Josef Jaroš.

Hráli podle skutečnosti a na konci zemřeli

MIROSLAV PECHURA

Hodonín/ Všichni zemřou. Takový je závěr divadelní hry pro čtyři herce, kterou nastudoval hodoninský soubor Svatopluk.

„Zdála se mi zajímavá nejen námětem, ale i tím, jak je napsaná,“ vysvětlil režisér Dušan Grombiřík, proč zvolil k nastudování inscenaci Ryba ve čtyřech od německých autorů Wolfganga Kohlhaase a Rity Zimmerové.

Pojednává o třech stárnoucích sestrách, které celý život tajně obšťastňovaly jejich sluha. Teď chce odměnu. Než by mu ji sestry daly, radějí se ho pokusí otrávit. Stejný záměr má ovšem také sluha. Všem se to podaří, takže na konci hry svorně zahynou. Na těžko uvěřitelné zápletce je pikantní, že vychází ze skutečné události. „Stalo se to někdy na konci osmnáctého století. My jsme děj asi o sto let posunuli,“ řekl Grombiřík. Poté, co se tato hororová událost odehrála, zpracovali ji lidoví umělci, kteří z ní udělali jarmareční píseň. Ta byla jistě míněna vážně, divadelní zpracování působí však dnes spíše jako černá komedie. Návštěvníci premiérového představení se také mnohokrát s chutí zasmáli.

Oceníli tak úsilí i výkony herců, kteří pro ně inscenaci nastudovali. A jak se jim podařilo vžít se do role vražedkyň?

„V tomto případě je vražda taková něžná, takže se cítím celkem dobře,“ vyjádřila své pocity Vítězslava Mojžíšová, která potvrdila, že už mnohokrát měla chuť někoho zabít. Stejně tak i její divadelní kolegyně Běta Švancerová. „Měla jsem velmi často náladu sprovodit někoho ze světa a náš sluha mi velice leze krkem, takže ho budu vraždit s rozkoší,“ řekla Běta Švancerová před zahájením představení.

Mizerně se zato cítil představitel sluhy Josef Jaroš. „Tři dámy se mě snaží zabít,“ vysvětlil. Složité bylo podle něj nastudování textu psaného jazykem začátku devatenáctého století.

Po šestadvaceti letech se na divadelní prkna vrátila Bohuna Mikulicová. Původně jen na tuto inscenaci, teď už ale uvažuje, že v souboru zůstane. „Zprvu jsem se tomu bránila, protože nemám ráda návraty. Ale nakonec se potvrdilo, že divadlo je droga, takže nevím, jestli s ním dokážu znovu skončit,“ řekla.

S divadelní hrou Ryba ve čtyřech bude hodoninský soubor Svatopluk soutěžit na přehlídce Hobblík 2008. Spolu s Mumrajem a Jarní divadelní přehlídkou začala tato soutěž amatérských divadel už v neděli. Hostí ji hodoninský dům kultury a sál Evropa. Svatopluk přijde na řadu až v úplném závěru přehlídky, v neděli 9. března.

VIDEO WWW

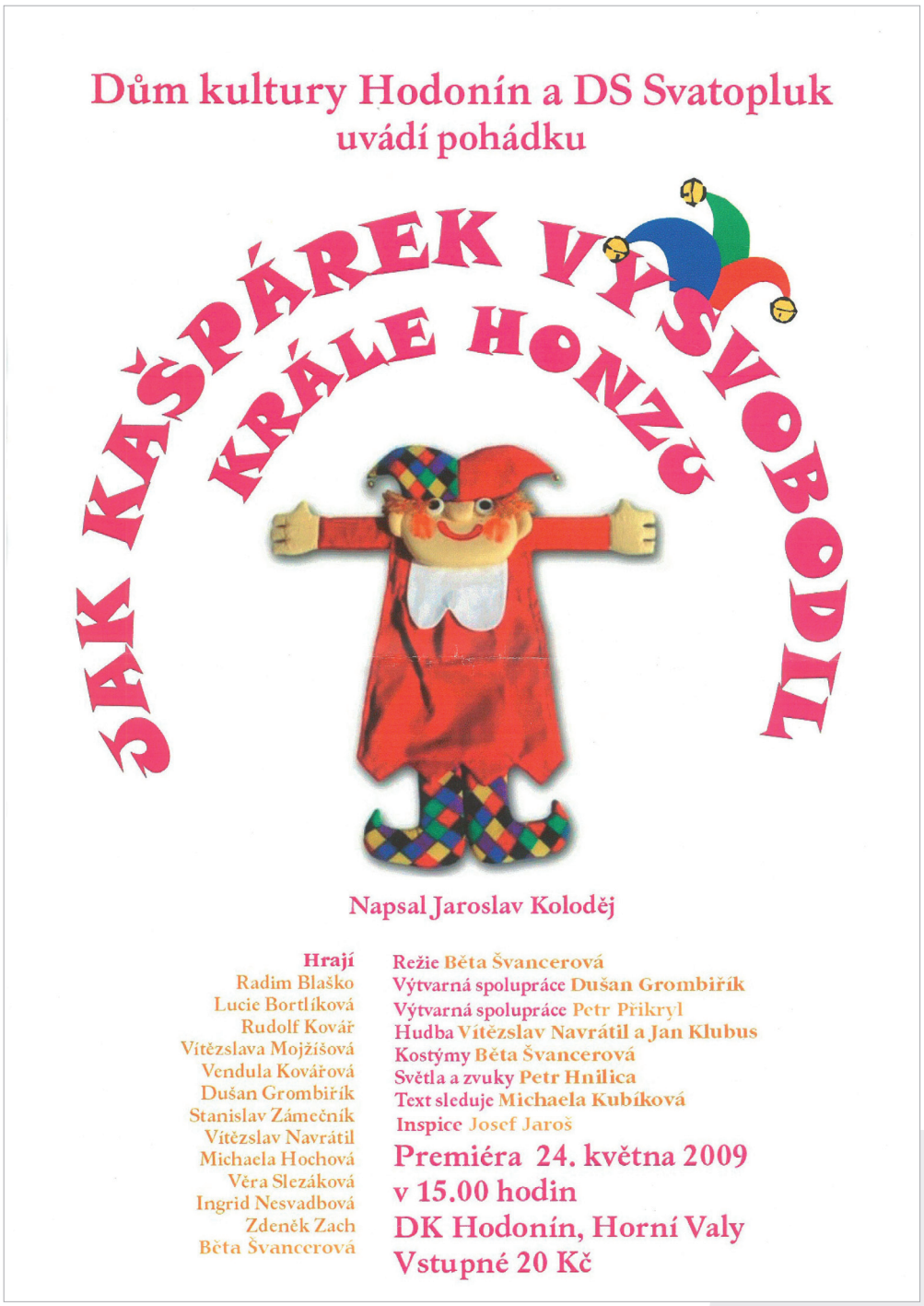
www.hodoninskydenik.cz

FRAŠKA. Tři stárnoucí sestry se rozhodnou otrávit svého společného exmilemce. Ten ovšem plánuje totéž. Foto: Deník/Miroslav Pechura

„Mrtvý přišel na návštěvu“ (Holger Eckert) v režii Běty Švancerové se hrála poprvé 6. 5. 2008. V komedii o bance před bankrotem si zahráli např. Jiří Pavúček, Ingrid Nesvadbová, Věra Slezáková, Stanislav Zámečník, Rudolf Kovář.

V roce 2009 nabídl Svatopluk divákům opět dvě premiéry hned za sebou. Pohádku „Jak kašpárek vysvobodil krále Honzu“ režírovala Běta Švancerová s premiérou 24. května.

A 27. května se představil režisér Radim Blaško s komedií „Uděláte mně to znova?“ (Laurent Ruquier).

Ivan Fodor napsal a režíroval hru „Tomášku domů“ k významné události – ke 160. výročí narození T. G. Masaryka. Role prezidenta se vzorně ujal Rudolf Kovář a pak si to ještě několikrát zopakoval při různých příležitostech.

Divadlo Svatopluk Hodonín a Záhorácké divadlo Senica
uvádí

TOMÁŠKU DOMŮ!

Divadelní fantazie podle reálných
i fiktivních vzpomínek ze života T. G. Masaryka

Scénář, režie	Ivan A. Fodor
Pomocná režie, kostýmy	Běta Švancerová
Scéna	Ivan Fodor, Josef Jaroš a kol.
Nahrávka a interpretace hudby	Michal Grombiřík, Miloslav Slezák, Pavol Nemec
Technická spolupráce	Radim Blaško
Projekce, zvuky, světlo	Petr Hnilica, Dušan Thebery, Eugen Klempa
Nápověda	Jiřina Martincová

HRAJÍ

Tomáš	Rudolf Kovář
Matka, Dáma	Ingrid Nesvadbová
Otec, Švejk, Beneš, Lenin, Generál	Vítězslav Navrátil
Cilka	Vítězslava Mojžíšová
Anežka, Voják	Věra Slezáková
Alice, Školačka, Voják	Bohuna Mikulicová
Kolportér, Mistr	Stanislav Zámečník
Učitel, Ředitel, Páter, Wilson	Josef Jaroš
Charlotta	Lucie Nesvadbová
Školník, Portýr, Watson	Radim Blaško
Žačka, Cestující, Dáma	Renata Otrhalíková
Žačka, Cestující, Dáma, Voják	Petra Kulčárová
Školačka, Cestující, Voják	Michaela Hochová
Čapek, Voják	Lukáš Hnilica
Ludvík, Mr. Crane, Voják, Cestující	Milan Fiala
Martin, Žák, Voják, Cestující	Petr Navrátil
Štefánik	Ivan Fodor

ZVONĚNÍ NA ZVONICI SVĚTA

My budem zvonit na zvonici světa
Ač malí jsme dosáhnem na ten zvon
do nebes letí tato věta
my uspíšíme revoluční shon
revoluce matka nového světa
valí se vpřed jak divoký slon
světová válka je její teta
už úpí národy slyším ten ston
ať pravda zvítězí a vzkvétá
a neprávo čeká brzký skon
My budem zvonit na zvonici světa
Ač malí jsme dosáhnem na ten zvon

V roce 2011 režíroval Radim Blaško úspěšnou komedii „Královny“ (Michaela Doležalová a Roman Vencl). Ještě dlouho si všichni pamatovali herecké výkony tří představitelek – Bohuny Mikulicové, Marie Bravené a Petry Kulčárové.

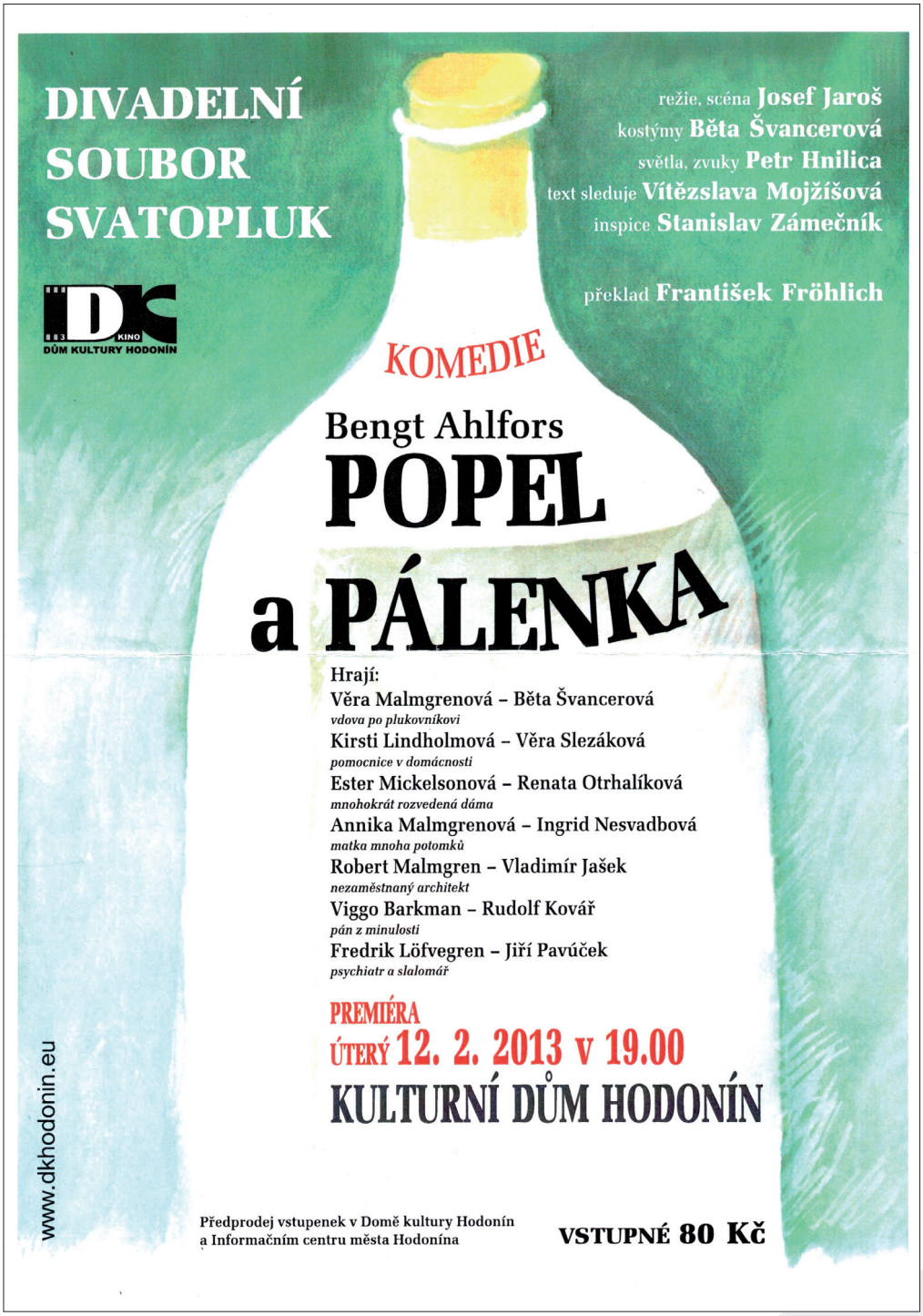
Výraznou se stala i „Ženitba“ (N. V. Gogol) v režii Josefa Jaroše, s premiérou 29. června 2011.

Rok 2012 přivedl na divadelní prkna pohádku „Ježibaby z Babína“ (J. Kolověj) s premiérou 27. května a v režii Josefa Jaroše.

Komedie ze skandinávského prostředí o složitostech mezigeneračních vztahů a obtížnosti jejich řešení od autora Bengta Ahlforse „Popel a pálenka“ měla premiéru 12. února 2013. Režisérem byl Josef Jaroš, v března se hrála na Hobblíku. O technickou část (světla, zvuky) se postaral, jako u mnohých dalších her, Petr Hnilica. Kostýmy měla, a téměř vždy jindy, zajistila Běta Švancerová. Důležitou funkci nápovědy tentokrát plnila Vítězslava Mojžíšová. Někdy máme i inspici, tady to byl Stanislav Zámečník.

Popel a pálenka
Zleva dole: Renáta Otrhalíková, Běta Švancerová, Věra Slezáková, Ingrid Nesvadbová
Nahoře: Rudolf Kovář, Vítězslava Mojžíšová, Josef Jaroš, Jiří Pavúček, Petr Hnilica, Vladimír Jašek

DIVADELNÍ SOUBOR SVATOPLUK
DK KINO
DŮM KULTURY HODONÍN
režie, scéna Josef Jaroš
kostýmy Běta Švancerová
světla, zvuky Petr Hnilica
text sleduje Vítězslava Mojžíšová
inspice Stanislav Zámečník
překlad František Fröhlich
KOMEDIE
Bengt Ahlfors
POPEL a PÁLENKA
Hrají:
Věra Malmgrenová – Běta Švancerová
vdova po plukovníkovi
Kirsti Lindholmová – Věra Slezáková
pomocnice v domácnosti
Ester Mickelsonová – Renata Otrhalíková
mnohokrát rozvedená dáma
Annika Malmgrenová – Ingrid Nesvadbová
matka mnoha potomků
Robert Malmgren – Vladimír Jašek
nezaměstnaný architekt
Viggo Barkman – Rudolf Kovář
pán z minulosti
Fredrik Löfvegren – Jiří Pavúček
psychiatr a slalomář
PREMIÉRA
ÚTERÝ 12. 2. 2013 v 19.00
KULTURNÍ DŮM HODONÍN
www.dkhodonin.eu
Předprodej vstupenek v Domě kultury Hodonín a Informačním centru města Hodonína
VSTUPNÉ 80 Kč

O rok později režíruje Josef Jaroš komedii „Mínus dva“ (S. Benchetrit). Pacienty prchající z nemocnice si zahráli Josef Navrátil a Stanislav Zámečník na premiéře 11. 2. 2014 a pak také v březnu na Hobblíku.

Minus dva, zleva: Stanislav Zámečník, Jonáš Balga, Josef Navrátil

Režii si vyzkoušel i Vladimír Jašek s americkou jednoaktovkou „Linka důvěry“ (Elaine May). Měla premiéru 9. září 2014 v hlavní roli s Ingrid Nesvadbovou. Tentokrát jsme měli i živou hudbu v podobě členů hodonínské hudební skupiny JAMA.

Na fotografii zleva: Vladimír Jašek, Ingrid Nesvadbová, Jiří Pavúček, Věra Slezáková, Rudolf Kovář, Martina Blahová

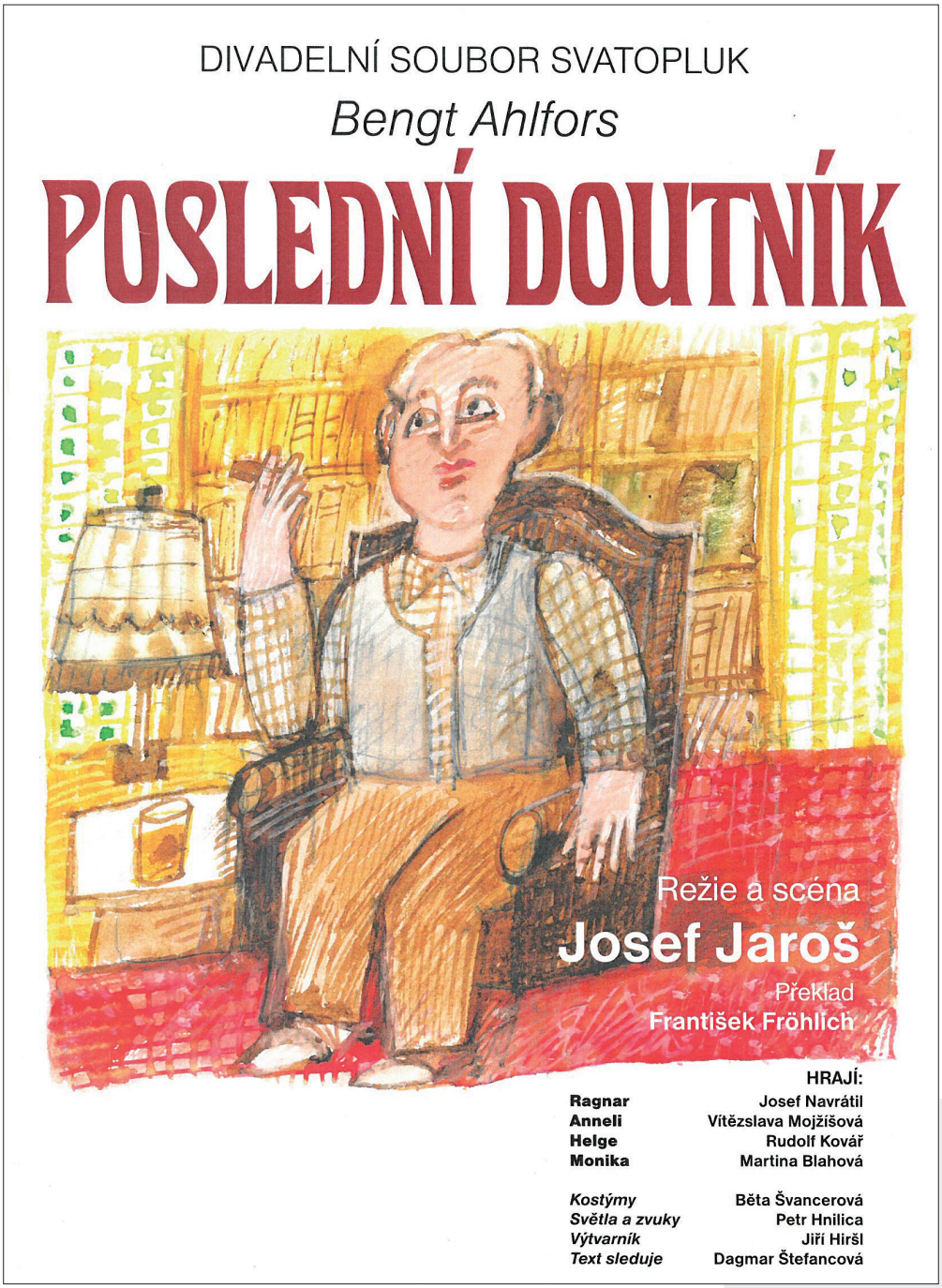
Hudební skupina JAMA Josef Cetkovský a Martin Jura

Radim Blaško, zřejmě nejmladší ze Svatoplukových režisérů, přichází s další hrou. Jmenuje se „Opona nahoru“ (P. Quilter) a premiéru měla 2. dubna 2015.

V tomtéž roce oslavil Svatopluk 150 let. V listopadovém slavnostním programu jsme uvedli ukázky z několika her.

Další severské zastavení u Svatopluků, zase Bengt Ahlfors a zase v režii Josefa Jaroše. Komedie „Poslední doutník“ s premiérou 21. 10. 2016 byla hereckou příležitostí pro Josefa Navrátila, Vítězslavu Mojžíšovou, Martinu Blahovou a Rudolfa Kováře. Napovídala Dagmar Štefancová, kostýmy připravila Běta Švancerová, techniku vyřešil Petr Hnilica, plakát byl dílem, jako mnohé další, Jiřího Hiršla.

„Hřbitovní aktovky“ (Anna Sobotková) měly premiéru 14. 12. 2016 v režii Vladimíra Jaška. Některé z nich (Dopis, Mikuláš) jsme hráli až na národní přehlídce jednoaktovkových her v Holicích.

Zleva: Ingrid Nesvadbová, Jakub Lupač, Markéta Víšková, Věra Slezáková, Vladimír Jašek, Jaroslav Hellinger, Simona Jurenová, Petra Kulčárová, Vladan Polášek, Stanislav Zámečník

Rok 2017 začal smutně, protože v lednu zemřela Marie Bravená. V březnu jsme byli přijati na hodonínské radnici vedením města.

Pohádku na motivy indiánské báje „Čarovný bubínek“ režírovala Věra Slezáková. Premiéra byla 18. 6. 2017.

Čarovný bubínek

Plejtvák, Petra Kulčárová a Jiří Pavúček

Více než 30 krát jsme si zahráli úspěšnou českou komedii „Plejtvák“ v režii Vladimíra Jaška. Autor Milan Šotek přijel dokonce na naši premiéru 15. března 2018 a bylo to moc fajn. S Cabaretem Calembour, pro který byla hra napsaná, jsme navázali velmi dobré vztahy a Plejtváka v jejich provedení jsme viděli několikrát. O cestě kostry plejtváka myšoka z norského pobřeží na pražské nábřeží hráli Jiří Pavúček, Petra Kulčárová, Lubomír Krobot, Vladan Polášek, Ingrid Nesvadbová, Markéta Víšková. Zajímavá hudba byla dílem Lubomíra Krobota, kulisy nám namalovali Jiří Hiršl a Petr Přikryl. Světelné efekty tvořil Petr Hnilica. Píseň „Vítej, rybko přerostlá“ jsme uváděli v originále se svolením jejího autora Igora Orozoviče.

DS SVATOPLUK PŘI DK HODONÍN UVÁDÍ KOMEDII (KTERÉ CHYBÍ 7 OBRAZŮ)

Milan ŠOTEK

PLEJTVÁK

Hrají:
Jiří PAVÚČEK, Petra KULČÁROVÁ, Vladan POLÁŠEK, Lubomír KROBOT, Ingrid NESVADBOVÁ, Vladimír JAŠEK, Markéta VÍŠKOVÁ

Režie	Vladimír JAŠEK
Scéna	Vladimír JAŠEK, Lubomír KROBOT
Hudba, zvuky	Lubomír KROBOT
Světla, technika	Petr HNILICA
Výtvarná spolupráce	Jiří HIRŠL, Petr PŘIKRYL
Kostýmy	Běta ŠVANCEROVÁ
Text sledují	Kristýna KROBOTOVÁ, Markéta VÍŠKOVÁ

Zazní originální Óda na Plejtváka Cabaretu Calembour

PREMIÉRA

28. března 2018 v 19.00

KULTURNÍ DŮM HODONÍN

Vstupné: 100 Kč

www.dkhodonin.eu www.dssvatopluk.cz

A zase se objevila smutná událost, v prosinci 2018 zemřel Dušan Grombiřík, velká postava Svatopluku a divadelní vzor pro mnohé z nás.

Ve stejném roce předává žezlo principála Běta Švancerová Vladimíru Jaškovi. V souboru však pracuje dále na plný plyn.

Věra Slezáková po pohádce přichází 3. 12. 2019 s premiérou napínavé komedie „Osm žen“ (Robert Thomas). Kdo z 8 představitelek může být vrah, Gábi (Eva Lupačová), Augusta (Dagmar Štefancová), Luiza (Martina Blahová), Katka (Magdalena Režňáková), Zuzanka (Tereza Pochylá), Paní Chanelová (Michaela Režňáková), Blanka (Simona Jurenová) nebo snad Babi (Běta Švancerová)?

Něco o autorovi – Robert Thomas (1927–1989) významný autor a tvůrce jedinečného francouzského žánru „Comédie Policière“ komediálního thrilleru, kde se mistrovsky proplétá smích s napětím. Jeho hry jsou uváděny po celém světě. Nejznámější díla Mandarinkový pokoj, Osm žen, Druhý výstřel, Turecká kavárna Nečekaný přítel, Spolek vrahů, Tornádo a snad nejúspěšnější Dvojí hra.

Něco o inscenaci – Rodinné sídlo na zapadlém francouzském venkově. Začínají idylické Vánoce až do doby, kdy je pán domu nalezen v ložnici s dýkou v zádech. V domě zůstává osm žen, každá má k němu jiný vztah: manželka, dvě dcery, tchýně, švagrová, hospodyně, komorná a sestra. Všechny mají motiv, všechny mají příležitost, všechny jsou podezřelé z vraždy. Atmosféru stupňuje přestřižená telefonní šňůra, zadrátovaná brána, nepojízdné auto. Amatérské vyšetřování rozpoutá mohutné provětrávání rodinného špinavého prádla. Vycházejí najevo šokující tajemství, charaktery se tříbí a převracejí naruby. Rozuzlení je opravdu překvapivé.

Ale to všechno nelze brát příliš vážně.

Něco o souboru – Ochotnický divadelní soubor ***Svatopluk*** s dlouholetou tradicí má na svém kontě řadu inscenací různého žánru. Tentokrát byla režisérkou ***Věrou Slezákovou*** vybrána detektivní hra francouzského autora Roberta Thomase. ***Osm žen***. Inscenace je režisérsky i herecky náročná konverzační komedie, ve které se představí převážně začínající herečky. Přejeme příjemnou zábavu a souboru „Zlomte vaz“.

Osoby a obsazení:

Gábi	Eva Lupačová
Zuzanka	Tereza Lupačová
Paní Chanelová	Michaela Režňáková
Babi	Běta Švancerová
Luiza	Martina Blahová
Katka	Magdaléna Režňáková
Augusta	Dagmar Štefancová
Blanka	Simona Jurenová
režie	Věra Slezáková
text sleduje	Petra Jandová
hudební doprovod	Jiří Janda
technika	Petr Hnilica
zvuky	Lubomír Krobot

Premiéra dne 3. prosince 2019

DS Svatopluk při DK Hodonín uvádí detektivní komedii

Robert Thomas

OSM ŽEN

překlad: Milena Tomášková
režie: Věra Slezáková

...VŠECHNY JSOU PODEZŘELÉ Z VRAŽDY...

NEDĚLE 9. 2. 2020 V 17 HODIN, SOKOLOVNA LUŽICE
VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

hrají: Eva Lupačová, Tereza Lupačová, Michaela Režňáková, Běta Švancerová, Martina Blahová, Magdaléna Režňáková, Dagmar Štefancová, Simona Jurenová

text sleduje: Petra Jandová hudební doprovod: Jiří Janda zvuky: Lubomír Krobot technika: Petr Hnilica

A pak přišlo období koronavirové. V roce 2020 bylo zrušeno „Osm žen“ v Kojetíně, hodonínské Ochotnické jaro i podzim. Ale něco nám přece jen vyšlo. V červenci jsme na Baťově kanále vzpomenuli 170 let od úmrtí T. G. Masaryka a v srpnu jsme se aktivně zúčastnili Krajských dožínek v Hodoníně.

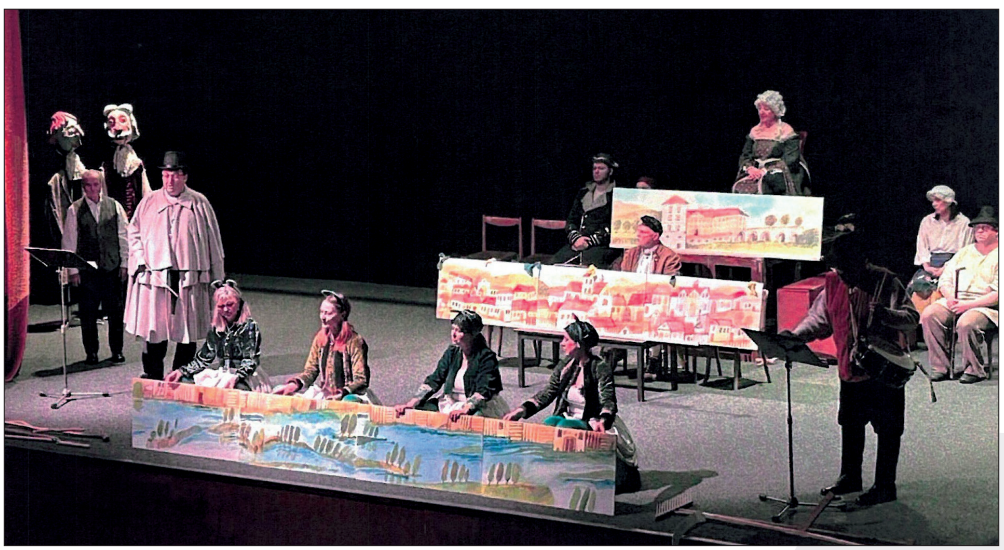
Rok 2021 si budeme pamatovat hodně. V sále Evropa obdržel Svatopluk „Výroční cenu města Hodonína za rok 2020“. Moc si toho vážíme.

V roce 2022 se svět vrátil do normálu a my zase hráli. Soubor 8 francouzských aktovek s názvem „Divadlo bez zvířat“ napsal Jean-Michel Ribes a my měli premiéru 29. května. O režii se podělili Běta Švancerová, Věra Slezáková a Vladimír Jašek. Přidali jsme si i jednu aktovku anglickou ze sbírky „Víš přece, že neslyším, když teče voda“ od Roberta Andersona. Jmenuje se „Já jsem Herbert“ a v roce 2023 byla na Hobblíku doporučena k postupu a Běta Švancerová s Josefem Navrátilem jeli hrát na festival do Kroměříže. Ale i ostatní aktovky z „Divadlo bez zvířat“ byly úspěšné. „Monika“ a „Mořský racek“ se hrály na přehlídce v severomoravské Štítině. „Monika“ postoupila až na národní přehlídku do Holic. Zahráli jsme si je i na hodonínském náměstí v rámci adventu.

Vladimír Novák napsal v roce 1947 knihu „Zuzana Prátová hájí štěpnici“ podle pohnutých událostí v druhé polovině 18. století. Rozhodnutím císaře Františka I. Lotrinského byla v roce 1752 posunuta zemská hranice a hodonínským poddaným bylo odebráno 26 štěpnic a připojeno k holičskému panství. Zuzanu Prátovou to přivedlo k odvážné vzpouře proti vrchnosti.

Zuzana Prátová hájí štěpnici, v popředí žáby zleva Petra Kulčárová, Martina Blahová, Lenka Strnadová, Markéta Víšková

Ivan Fodor napsal divadelní scénář a stal se i režisérem stejnojmenného představení. Na premiéře 15. 12. 2023 se sešla i početná skupinka potomků hrdinky Zuzany, tedy rodina Prátova.

12. června 2024 jsme se vydali na zájezd. Zorganizoval nám ho Dům kultury a byl do Prahy. Paní senátorka Eva Rajchmanová pozvala Svatopluk do Senátu. Čekala nás i s Tomášem Topferem a díky tomu jsme navštívili i Divadlo na Vinohradech, kde byl v té době ředitelem. Po důkladné prohlídce zázemí včetně účasti na zkoušce, jsme byli na večerním představení („Láska! Prsty! Salman Rushdie!“). Byl to prima den.

A v červnu proběhla ještě jedna velká akce se Svatoplukem. Hodonín slavil 100 let od návštěvy svého rodáka, T. G. Masaryka. Pana prezidenta ztvárnil Rudolf Kovář, jeho dceru Alici Lucie Bortlíková, její přítelkyni Martina Blahová, prezidentova tajemníka Vladimír Jašek.

A je tu rok stošedesátý, z pohledu dneška pro naši historii zatím poslední. Ale Svatopluk a ochotnické divadlo v Hodoníně kráčí dál.

20. března 2025 v rámci Hobblíku proběhla premiéra francouzské komedie „Ať žije Bouchon!“. V rekordně rychlém čase jsme ji připravili ve spolupráci se souborem VOSK z Velké nad Veličkou – Soňou Pachlovou jako režisérkou a Lukášem Pachlem, představitelem hlavní role starosty Bouchonu. V hraní o starostech s evropskými dotacemi je doplnili Martina Blahová, Vladan Polášek a Vladimír Jašek. Hudební a technickou část vyřešili Martin Ištvánek a Ivo Sekanina. Plakát je dílem Jiřího Hiršla.

Ať žije Bouchon!
Zleva Vladan Polášek, Martina Blahová, Vladimír Jašek, Lukáš Pachl

Ať žije Bouchon!
Zleva Vladan Polášek, Martina Blahová, Vladimír Jašek, Lukáš Pachl

NAŠE PRAVIDELNÉ AKCE

Některé z akcí se nám pravidelně opakují. V roce 2026 bude na Domě kultury výroční, už 20. ročník krajských postupových přehlídek **„Hobblík a MUMRAJ!“** Hobblík sdružuje herce dospělé, MUMRAJ! jsou divadla se studenty ve věku 15–26 let. V obou případech se soutěží před odbornou porotou o postup do dalších, národních kol. Pro nás je aktuální Hobblík, jehož jsme se zúčastnili téměř vždy. A co jsme v jednotlivých ročnících hráli:

1. ročník 2003 Balada z hadrů (*Voskovec, Werich*)

3. ročník 2005 Casanova na Duchcovském zámku (*Karl Gassauer*)

4. ročník 2006 Řád pana Schutze (*J. N. Fenwick*)

5. ročník 2007 Monsieur Amédée (*A. Reynaud-Fourton*)

6. ročník 2008 Ryba ve čtyřech (*W. Kohlgasse a R. Zimmerová*)

7. ročník 2009 Mrtvý přišel na návštěvu (Holger Eckert)

8. ročník 2010 Uděláte mně to znova ? (Laurent Ruquier)
Cena diváka

9. ročník 2011 Královny (M. Doležalová a R. Vencl)
Doporučení k postupu

10. ročník 2012 Ženitba (*N. V. Gogol*)

11. ročník 2013 Popel a pálenka (*Bengt Ahlfors*)

12. ročník 2014 Mínus dva (*S. Benchetrit*)
Doporučení na celostátní přehlídku Divadelní PIKNIK Volyně

13. ročník 2015 Linka důvěry (*Elaine May*)

15. ročník 2017 Hřbitovní aktovky (*Anna Sobotková*)

Pak nastává pauza, ale po 5 letech pokračujeme

16. ročník 2022 Osm žen (Robert Thomas)

17. ročník 2023 Divadlo bez zvířat (*Jean-Michel Ribes*)
Já jsem Herbert (*Robert Anderson*)
Doporučení na PIKNIK Volyně

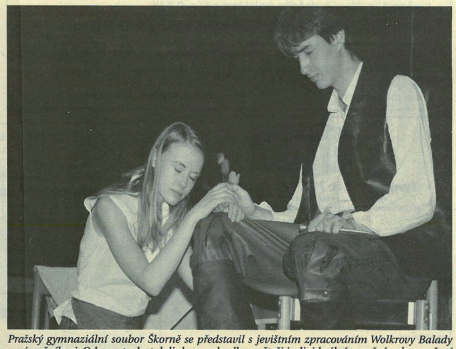
18. ročník 2024 Zuzana Prátová hájí štěpnici (*Ivan A. Fodor*)

19. ročník 2025 Ať žije Bouchon (*Jeana Dell, Gérald Sibleyras*)

Fotoohlédnutí za divadelní přehlídkou

Faustovské téma do Hodonína přivezlo Divadlo bez střechy Vyškov. Inscenaci hry Tě síly dál jsem já porota nominovala na celostátní přehlídku Divadelní Děčín/Divadelní Třebíč 2007.

Pražský gymnaziální soubor Škorně se představil s jevištním zpracováním Wolkrovy Balady o námořníkovi. Od poroty dostal diplom za hudbu, a čtyři individuální ocenění a doporučení na národní přehlídku Prima sezona Náchod.

Tradiční účastník přehlídky, brněnská Čára, ani tentokrát nezklamal. S autorskou hrou Heroika aneb Play Zavřel přivezl dramaturgickou, režijní i hereckou kvalitu, za což byl doporučen k postupu na celostátní přehlídku.

Novinkou letošní přehlídky byla takzvaná předskokanská vystoupení. Před páteční vyškovskou faustiádou se představily břišní tanečnice.

Domácí divadelní soubor Svatopluk hrál před zcela zaplněným jevištěm. Postup do vyššího kola se mu sice nepodařil, zato dobře pobavil publikum.

Divadelní kroužek OA Břeclav byl mezi studentskými soubory podle poroty nejlepší. S Rychlými šípy v úpravě Roberta Bellana získal doporučení na náchodskou Prima sezonu.

Ani výkon druhého hodonínského souboru, Crescendo při ZUŠ, k postupu dál nestačil. Porota ale vedle pěveckého projevu v Aprílové škole ocenila i spontaneitu a hravost aktérů a souboru udělila dvě ocenění.

přehlídku bedlivě sled vala odborná porota. Na snímí část (zleva) Vít Z odský, Vladimír Michal a Mar-

Josef Jaroš (vpravo) z DS Svatopluk získal cenu za herecký výkon v titulní roli inscenace Monsieur Amédée. Tomáš Hrbáček jr. z Louky se může pyšnit diplomem za aranžmá a interpretaci hudby v komedii Limonádový Joe.

Produkci celé přehlídky včetně pravidelného vydávání zpravodaje svěřil pořadatelský dům kultury studentskému parlamentu. Na snímku jsou Michaela Herzánová (vpravo a Adéla Zemská z hodonínského gymnázia. Foto: Deník/Bohuna Mikulicová (10×)

Účastníme se akcí pořádaných městem Hodonín a Domem kultury. Alespoň částečně tak vracíme servis, který k provozování našeho koníčku dostáváme.

FAŠAŇK – jednu zimní sobotu absolvujeme v tradičních maskách obchůzku se zastávkami na radnici, zámečku, faře a kulturáku.

SVATOVAVŘINECKÉ SLAVNOSTI – V srpnovém sobotním průvodu chodíme v historických kostýmech a také se účastníme slavnostního zahájení na hlavním pódiu.

SVÁTEK VÍNA – vždy jednu ze sobot měsíce září slavíme v kostýmech v průvodu z hodonínského náměstí do domu kultury.

AKCE ADVENTNÍ – v posledních letech je to hlavně „Ježíškova pošta“ vybírána od dětských pisatelů v „Poštovně“ na náměstí. Po opatření patřičnými razítky jsou přáníčka připravena na dlouhou cestu.

Umíme se sejít také jenom tak, třeba u táboráku, ve vinném sklípku, nebo jet na výlet za tajným cílem. I když někdy to bývá hlavně boj o společný volný čas. Ale to je pravděpodobně problém i jiných volnočasových uskupení, nejenom divadelních. Najít společnou volnou sobotu všech členů souboru, to je opravdu kouzelnické umění.

Také musíme přidat informaci, že v současnosti není Svatopluk jediným ochotnickým souborem, který v Hodoníně působí.

Teatrál

Lukáš Ivánek o Teatrálu:

Archivářka

Cyril, ten první z Hodonína

„Divadelní parta Teatrál vznikla v Hodoníně v roce 2023. Původně mělo jít o jednorázový projekt s představením Archivářka, které se věnuje bombardování města na podzim 1944. Příběh odehrávající se v hodonínských ulicích byl inspirovaný skutečnými událostmi, které autor čerpal například ve školních kronikách uložených v okresním archivu. Přátelská atmosféra mezi ochotníky a hudebníky nakonec stála za pokračováním další spolupráce. O rok později následovala druhá autorská hra Cyril, ten první z Hodonína. Děj pojednává o prvním padlém vojákovi z Hodonína v době I. Světové války. V roce 2025 Teatrál zkoušel svoji třetí hru s názvem Mrcha z Hodonína. Inspirací se stal starozákonní příběh o Jezábel, ovšem zasazený do kulis současného příhraničního města.

Z původně jednorázového projektu vznikl soubor, který si zakládá na vlastní tvorbě scénáře i hudby. Teatrál navázal spolupráci s okresním archivem, Masarykovým muzeem a jeho sálem Evropa, městskou knihovnou i kulturním domem.

Zakladatelem je Lukáš Ivánek za vydatné podpory Petra Vaculoviče, Michaela Purmenského, Magdalény Režňákové, Jimmyho Jonese, Michaely Režňákové, Daniely Andršové, Stanislava Klína a dalších.“

A že se na sebe chodíme navzájem dívat, to je jasná věc. Dokonce některé herečky stíhají hrát v obou souborech.

SČDO

Svaz českých divadelních ochotníků sdružuje amatérské soubory, spolky i jednotlivce. DS Svatopluk je tzv. kolektivním členem a je začleněn do oblasti jižní Morava.

SEZNAM AKTIVNÍCH ČLENŮ DS SVATOPLUK

Ambrož Dominik (členem od roku 2022)
Blahová Martina (1987)
Bortlíková Lucie (2006)
Hnilica Petr (2006)
Ištvánek Martin (1984)
Janda Jiří (2018)
Jandová Petra (2018)
Jaroš Josef (1976)
Jašek Vladimír (1985)
Jurenová Simona (2016)
Kopečková Tereza (2024)
Kovář Rudolf (1990)
Krobot Lubomír (2016)
Kulčárová Petra (1984)
Lupačová Eva (2017)
Navrátil Josef (1972)
Nesvadbová Ingrid (1985)
Pavúček Jiří (1980)
Pochylá Tereza (2017)
Polášek Vladan (2016)
Režňáková Michaela (2016)
Sekanina Ivo (2022)
Slezáková Věra (1999)
Strnadová Lenka (2023)
Švancerová Běta (1957)
Vincenc Jana (2024)
Víšková Markéta (2016)
Rýsler Jiří (2024)
Zámečník Stanislav (1984)

PODĚKOVÁNÍ

Za všechny Svatopluky bych chtěl poděkovat Domu kultury, že můžeme být pod jeho křídly. Vedení města Hodonína za to, že podporuje kulturu. Vám divákům, že chodíte do divadla. A taky všem, kteří se podíleli na vzniku tohoto díla.

Vladimír Jašek, principál

Za finanční podporu při vydání knihy děkujeme:

Kulturāk Hodonín

MND

PLUS STAVEBNÍ FIRMA

HORS Tradiční české cukrovinky

Vznik knihy podpořili:

Bláhová Martina, Blaško Radim, Boďa Tomáš, Bortlíková Lucie, DS Svatopluk, Čejchan Jiří, Fialík Ondřej, Hiršl Jiří, Ištvánek Martin, Jandová Petra, Jašek Dalibor, Jašek Vladimír, Jašková Marta, Jašková Tereza, Kománková Jana, Kopečková Jolana, Kopečková Tereza, Kovář Rudolf, Kulčárová Petra, Macková Jitka, Navrátil Josef, Nováková Zdena, Nesvadbová Ingrid, Pavúček Jiří, Polášek Vladan, Režňáková Michaela, Richter Kohutová Petra, Rýsler Jiří, Sekanina Ivo, Slezáková Věra, Švancerová Běta, Velický ochotnický spolek, Víšková Markéta, Walachová Tereza, Zámečník Stanislav, agamemnon7

160 LET OCHOTNICKÉHO DIVADLA V HODONÍNĚ
Lukáš Pachl, Vladimír Jašek

V knize jsou použity fotografické materiály, které s ochotou poskytli:
DS Svatopluk, Masarykovo muzeum Hodonín, příspěvková organizace,
Státní okresní archiv Hodonín a Karolína Horáková.

Jazyková korektura Fratišek Šalé
Návrh obálky, sazba Michaela Šimečková

V roce 2025 vydal Dům kultury Hodonín, příspěvková organizace
Náklad 150 ks